

مه م وزین
خانی

هه ژار کردویه

به مو کر باپنی

خانی

هه ژار کردویه به موکر باپنی

له چاپ دانه وهی ته نیا به دهست خاوه نیه تی

له چاپخانه ی نه جاح له به غدا چاپ کراوه

۱۹۶۰

تہو و شانہی توشیان دہیو ناشنایت

لہ گہلیان نیہ لیرہ بوی بگہرری

شیار : وشیار
کیس : ہل ، دہرفہت
کولیت : کوخ ، کوختہ
لین : لیمان
لہز : پہلہ
ماہ : شاخو چری سہخت
مینہ کہ : ٹہنگوستیلہ ، کلکہوانہ
نہ یار : دوزمن
ہہمبہر : بہرانبہر ، ہاوتتا
ہہیف : مانگی عاسمان

ٹاگر مراندن : ٹاگر کوژاندنہوہ
بہژ : وشکانی
بیرکم : قہفہس
پار : بہش
پیمیرد : فرشتہی گیان کیشان
پیشکان : دار دہستی گیا ہلکہن
پوورہ : شلخہی میشہنگوین
تورتو : مقہست
تہنی : تہنیا
جوامیر : ٹازا
چارز : وہرز
چووک : چویلہ کہ ، چیشکہ
خو : خوہدان ، ٹارہقہی لہش
دیتن : دیتیان
دز : قہلا ، و ، پیچہوانہ
داوی : دوایی
رکہ : قہفہس
زاروزیچ : مندال و وردہ
زہری : سپی بیست
سو : گومان ، و ، ژان
شہ : شانہ
شہلانی قہیسی

سه‌ره‌تا

- ۱ -

شاعیری نهمرو به‌ناوبانگی کورد (پیره‌میرد) راست نه‌کا که‌ئه‌لی: « نامرن
نه‌وانه‌وا له‌دلی میله‌تا‌ئه‌ژین » .

میله‌تان هه‌رگیز نامرن ، میله‌تان هه‌رگیز نه‌ستیورو وه‌جاخ‌کویر نابنو
شوینیان کویر نابیته‌وه . که‌ندو کوسپ له‌ریگه‌ی هه‌مو هوزو تیره‌و به‌ره‌و
میله‌تو نه‌ته‌وه‌یه‌کدا بوه‌و نه‌شبیت ، میله‌تان وورده‌و وورده‌و له‌سه‌رخو
نه‌بوژینه‌وه‌و نه‌گه‌شیننه‌وه‌و به‌خودادینو پینه‌گه‌ن له‌کاتی ته‌نگو چه‌له‌مه‌دا ،
له‌ته‌نگانه‌و لیه‌وه‌مان‌دا ، له‌وه‌ختی ژیرده‌ستی و دلی‌و زه‌بون‌ی‌دا ، له‌توش هاتنی
که‌ندو کوسپی نه‌ته‌وایه‌تی‌دا ، که‌سانیک هه‌ئه‌که‌ون که‌تیشکی خوشه‌ویستی
میله‌ت ، نه‌ته‌وه‌ دوستی ، هاوخوین‌په‌رستی ، روناکایی جوامیری و پیاوه‌تی‌و
مروقایه‌تی ، عه‌شغو نه‌وینی بیشکه‌ی باوکو باپیریان ، خانه‌و لانه‌ی خویانو
که‌سو کاریان ، مایه‌ی ژین‌و ژیانیان نه‌داته‌مه‌غزو میشکیان ، بیریان رون
نه‌کاته‌وه ، دلیان نه‌گه‌شینینه‌وه ، ناسوی دیمه‌نگای چاویان هه‌راوو به‌رین
نه‌بیننو ، به‌دلی ووریو زیندویان زوترو زورتر هه‌ست به‌ایش‌و اوف‌و دهر‌دو
نالهی میله‌ته‌کیان نه‌که‌ن . مروقایه‌تی‌و جوامیری ، ووژدان‌و گه‌له‌په‌رستی
تین‌و تاویان نه‌دا که‌به‌په‌روشی وولات‌و نیشتمانی خویانه‌وه‌بن ، خه‌می گه‌لی
خویان بخون‌و بکه‌ونه‌چاره‌سه‌ری‌هوزو ناوو خاکیان، له‌سه‌ر وولات‌و نیشتمانیان
بکه‌نه‌وه ، مافی خوراوی نه‌ته‌وه‌یان بستینه‌وه ، خه‌لک رابه‌ری بکه‌ن بوژیانیکی
باشترو دوازوژیکی روناکتر .

اشکرایه که‌پیداویستی هه‌رمیله‌تیک به‌پی‌ی روژگارو ناوچه‌و مه‌له‌ب‌ه‌ند
نه‌گوریت . به‌لام نه‌وانه‌ی نه‌و نه‌رکانه‌یان گرتوته‌نه‌ستوی خویانو له‌ریگای
ئاوات‌و ئاره‌زوی میله‌ته‌کانیان‌دا ره‌نجیان داوه‌و ژیانی خویان له‌پیناو ناوه
چسه‌رکه‌وتبن‌و چتیشکابن نه‌ته‌وه‌کانیان ره‌نج به‌خه‌ساریان ناکه‌ن ، هه‌میشه
له‌مه‌ر نه‌وان نه‌مه‌گدار نه‌بن‌و له‌کانگای دل‌دا جیگه‌یان نه‌که‌نه‌وه‌و هه‌مو به‌ره‌یه‌ک
به‌به‌ره‌ی پاش‌خویان نه‌سپیرن . پیشینان چه‌ند جوانیان گوتوه : « دل
ئاگای له‌دله » .

(۱)

هەر وه کو میلله تان له دلی ئه و جوره پیاوه گه ورا نه دا حاوا نه ته وه ، ئه و پیاوانه ش له دلی نه ته وه کانیا ن دا ئه حه سینه وه .

هه لکه وتویی ئه مه یه وه هه لکه وتوش ئه مانه ن . هه لکه و توپیش وه کو باوی ژیا ن و پیداویستی عینسان ره نگا وره نگو جورا و جوره ، ده ریای میژو پره له م جوره گه وه هرا نه که هه ر یه که له بیچمیک و هه ر تاکه ی له ره نگیکه .

فه یله سو فه کانی یونا ن که خز مه تیا ن به زانیاری کرده ، کریستوف کلومب که ئه مریکای له گه روی ئاودا دوزیوه ته وه ، لنکولن و جورج واشنگتون که گه لی ئه مریکیان له بیگانه و دلی رزگار کرده ، یا ن شکسپیرو و یکتور هو گو و دان تی و پوشکین و ما کسیم گورکی و چیخوف به نوکی قه له م چاوی دوژمنی گه لیان کولیوه ، یا ن لینین که بناوانی ژیا نی اینسانی گوریوه ، یا نزیکتر بلین سو کارنو و کاسترو و پیشه وای به رزو مه زنی عیراق کاکه عبدالکریم قاسم که قایمترین قه لای استعماری تیکشکاند نمونه ییکی به رزو به نرخی هه لکه وتوین .

میلله تان هه مو له بنه ماله ی اینسان ، هه یج نه ته وه یه که له هوز یکیکه گه وره تر نیه ، ره سه ن و ناره سه نی قسه ییکی پرو پوچه . پیشکه وتویی و دواکه وتویی سه رباره ت به ریگه و جیگه و پیوه ندی آبوری یه که بوته هو ی شاره زایی و ده وه مه ندی و تیگه یشتن و پیگه یشتن .

ئه و میلله تانه ی له جیگای نه رمان و گه رمین و به ریژه وو پرییت و به ره که ت ، یا ن له قه راخ چه می گه وره وه له سه ره بنده ران و له په نای گانگیا ن دا ژیا ن زوترو زورتر بوژاونه ته وه .

ئه مریکا که ئه مرو خوی به سه رگولی جیهانی آبوری ئه زانیت چوار پینج چه رخ له مه پیش له سه ر نه خشه ی جیهان ناوی نه بو یه که تی سو فیت که ئه مرو آلا ی له سه ر پشتی مانگ هه لکرده نیو چه رخ له مه پیش له ده ریای چاره ره شی و نه زانی و دواکه وتویی دا په له قازه ی بو .

کوردیش میلله تیکه له میلله تان ، وه کو نه ته وه کانی دیکه ی جیهان له بنه ماله ی اینسانه ، به کویرایی چاوی دیکتا تورو کونه په سه ته کانی ایرا ن و تورک و کوماری یه کگرتوی عه ره بی ره وتی میژویی خوی ئه بری و ئه گانه وارگه ی بوژاونه وه و پیگه یشتن .

نه ته وه ی کورد هه رچه ند جیگا که ی - که کوردستانه - کیوو که ژو

(ب)

سهخت و چرو ساردو سره و پیوهندی آوری له گهل دنیا دا که مپوهو به هوی
چاو چنوکي استعمار هوه کوت و پچر کراوه دیسان له زگوزا نه وه ستاوه ته وه
نه ستیورو وه جاخ کویر نه بوه .

بارامی چوبینه که له پیش ایسلامدا خه سره وی ئیمپه راتوری ایرانی راو ناو
کردی به مالی قه شه دا ، صلاح الدینی نه یوبی که روژ هه لاتی له دست دریزی
اوروپا رزگار کردو کونه مشکی له ریچارد (شیردل) ای ایپه راتوری به ریتانیا
کرد به قه سهری ، ابو حنیفه دینه وه ری و ابن خلکان له میژو زانیدا و آمیدی و
شاره زوری له ریوشوینی ایسلامدا و نه حمه دی خانی و مه وه وی و بیسارانی
له جیهانی نه ده بدا نمونه ی به رزو به نرخی هه لکه و توه کانی کوردن .

له نزیکتر بدوین شیخ محمود که به کویرایی چاوی استعمار بانگی حکومتی
پادشایی کوردی دا ، قازی محمد که له کوردستانی به ستراو به ایران هوه آلی
کوماری کوردی هه لکه ، یونینی خوی کرده هه وین و رشتیه خاکی پاکی
مه هاباده هوه ، مه هاباده های بارزانی که به بنه ماله به ره ره کانی استعماری
عوسمانی و ایران کرده و خوشی به ره نگاری استعماری به ریتانیا بو ، لوتی
نوری سه عیار ناشیسته کانی تورک و ایرانی دا له به رددو بویه که مین جار به شاکاره
ستراتیژی هه که له مپه رو سنوری آسنینی استعمارو نو که ره کانی شکاندو چوه
یه که تی سوفیت ، یان له جیهانی نه ده بدا پیره میردو بیکه سو حمدی و کاک
هه لکه خوشیمان هه رکامیکیان له باباهت کاری خویانه وه نمونه ی هه لکه و تویی
کوردن و له و رولانه و جاخی کوردیان روشن کردو ته وه .

- ۲ -

احمدی خانی یه کیکه له وه هه لکه و توانه که له دلی میلیه تی کورددا نه ژین ،
له و روله له خانیه که وه جاخی کوردی روشن کردو ته وه ، له و نه ستیره
گه شانیه که له عاسمانی نه ده بی کوردی دا هه میشه نه دره و شیتته وه .

خانی ناوی نه حمه ده کوری نه لیا سه ، له عیلی خانیا نی و ولاتی بایه زیدو
نه نه ، سالی (۱۶۵۰) له دایک بوه و له ته مه نی په نجاوه هشت سالی دا له بایه زید
هه رزه و نیژراوه . نه لیا سی باوکی به چهند سال پیش له دایک بونی احمد له بایه زید
دانیشتوه ، به لام پیوهندی له گهل عیله که ی خوی هه ربوه ، له بایه زید دا گه وره مال

(پ)

بون . احمدي خانی له مزگه وتی (مرادیه) ی بایه زید ، له نورفه و له نه خلات و بتلیس خویندویه تی و سه ری له میسریش داوه ، زانایه کی سه ر به دهره وه و به ناویانگ بوه .

* * *

شاکاری نه حمه دی خانی چیروکی مه موزینه . نه گهر شاکاری نظامی گه نجه وی که له یلاومه جنونه پاله وانی چیروکه که ی عه ره بن و چیروکه که ش له بنه ره ته وه عه ره بیه ، نه گهر یه کی له شاکاره کانی تری که شیرین و فه ره اده پاله وانی چیروکه که ی کوردن ، له چیروکی مه موزینی نه حمه دی خانی دا پاله وانی چیروکه که ش کوردن و چیروکه که ش له بنه ره ته وه کوردیه .

مه موزین ره وافی میشک و شیلهی مه غزوبیری خانی به (نه ووتاره شیرانه و نه بیره جورا و جوره پاکي کچی تازه بولک و روسوره) ، خانی نه و ته لای ده سته و شارو نه و گه نجه به نرخ و بی نه زماره ی له ده ریای بیری هه راوو به رینی خوی کو کرد و ته وه و به لیزانیه کی هه لکه و توانه به هه و دای بی هاوتای هه وریشمی شیمر هوندویه ته وه ، له شارو بازاری هه نده رانی نه کریوه و ، له خه زینه و گه نجینه ی که سی نه دزیوه ، راست نه کا که نه لی :

نه م نامه که خاوه ، یان له باوه	سه د ره نجی له ریگه دا ، دراوه
ساویه ، مناله ، شیر نه مشتو	تازه به ره ، تازه پیگه یشتو
میوه ی منه خوشه بوی نه ماوم	کوربه ی منه بوتنه چاوی چاوم
خشل و جلو یارو زیرو زه نهر	نه م خواستوه هی من سه روبه ر

نه گهر چیروکی مه می آلایش له پیش نه حمه دی خانی دا کوترا بیت هیچ له نرخ شاکاره که ی خانی که م ناکاته وه ، چونکه خانی چیروکیکی خه یالی هه لنه به سته و ، به لکو چیروکیکی راسته قینه و رودای به جوانترین خشل رازاند و ته وه و به شیرین ترین شیوه هوندویه ته وه . نه وه تا نه بینین دوا ی چهنه د چهرخ تازه له بازاری نه ده بدا نه و شتانه په سهند نه کرین که باری راسته قینه ی رودا و نیشان بدات ، واته خانی له سه رده می خوی داو به بی چهرخ و نیو له مه پیش به بیری ووردو چاوی تیزو دلنی رونای چیروکی نه مروپه سه ندی کوتودو کاری نه مروی کرده . سه ره رای نه مه ش فیره و سی توسی نه لیت : (روسته م قاره ماینک بوه له سیستان من کردومه ته روسته می داستان) آیا که س هه یه بلی : چونکه روسته م له پیشابوه شانامه ی فیردوسی شاکاریکی نه ده بی نیه ؟ یان چونکه

(ت)

چيروكى قهيسو له يلاعه رهبه و ، چيروكى شيرين و فههاد كوردى به ، له يلاو مهجنون و شيرين و فههادى نظامى شاكارين : -

راسته كه نه حمه دى خانى چيروكى دلدارى نوسيوه و له مه دا به پى دا بوداهاتى كورده وارى بزوتوته و ، چونكه نه ته وه دى كورد بوه مه جوهره كارى گرينگ چشه روشور ، چه شق و دلدارى چيروكيان لى گيراوته وه و پتريش وابوه نه و چيروكانه به شيعر كوتراون و بيان كوتوه : « بهيت | وه كو به يتى لاسه شورى باله كى ، ناسرو مال مال ، به يتى دمدم ، شيخى سه نعان ، خورشيد و خاودرو به يتى نه و ره حمان پاشاى به به و ... وه خانى له په سنى پاله وانه كانى چيروكه كه و . سه ربه كخستنه وه دى به سه ره اته كان و ريكويكى كاره ساته كان و نه رم و نيسانى و وشه كان و جوانى شيوه و خوشى راويژو ته رو پاراوى قسه كاندا گه ياند و به ته نه و به رى ره وانى و دادى داوه ، به لام جگه له مهش خانى مه به ستيكى گرنگترى بوه و مه موزينى كردوته به هانه ، وه كه خوى نه لى :

دهردى دلى خومبى له م و وتانه زين و مه م ، نه دى چين ؟ به هانه مه به ستي راستى خانى دهردى دل بوه ، خانى له و هه لكه و توانه بوه كه زور زو هه ستي به ايش و اوفى نه ته وه كه دى خوى كردوه ، آوات و آزه زوى ميلله ته كه دى خوى به گويچكه دى دل بيستوه ، كوتو پچرى و دى لى و كه نه فتى كورد و كورده وارى به ووردى سه رنج داوه و گله بى له به ختى ره شى كورد نه كات و نه لى :

به د به ختى سه رى له ايمه داوه توزكالى كه مابه سى نه ماوه
ئاخو ده بى رو بكانه كه م بون ؟ ياخو هه ر نه بى به مانى گه ردون !
خانى سه رده مى ده سته لاتدارى كوردى بير نه كه و پته وه و كه نه فتى پاش
سه ربلندى نه بينى و گله بى له روژگار نه كات و نه لى :

ريوشوينى وه هابه چه رخی گه ردون نه و يايه تيه له پاش به رزبون
خانى ووره به رنداو نا هوميد نايبت و تيشكى هيو له دلى نه داو آره زوى
ميلله تى كورد دهر نه بى و نه لى :

توبلى كه هه لى چرو چديرىك بوئيمه له عاسمان سستريك ؟

به ختى مه له خه و هه لستى جارىك جارىك بكه و پته كارو بارىك
خانى به پى روژگارى خوى ده رمانى دهردى كورد وارى نه دوزيتسه وه و
داواى پادشايه كه نه كات كوردستان بخانه وه سه ربه كه و كوردان سه ربه رز كات و
له كه ساسى رزگاريان كا :

بومهش که هه بایه پادشایی خوا تانجیکی پی به خشیایی

نیمه‌ی له که ساسی دهر دهینا بیستانی هیوای وه بهر دهینا

مه‌غزومیشکی خانی له و روزگار هدا ره مه‌کی نه‌بوه ، بیری ئه‌م پیاوه له‌چاو
زه‌مانی خوی سه‌مه‌ره‌یه . خانی بلیمه‌تیکه له‌وزه‌مانه‌دا پی‌ودان و ریوشوین بوئه‌و
پادشایه دانه‌نیت که آره‌زوی ئه‌کات بو کوردستان و ئه‌لی :

بو مه‌ش که بایه سه‌ربلندیک زور زان و به‌بیرو مه‌ردو زه‌ندیک
ئینجا رو ئه‌کاته پاره و دراوی حکومه‌ته‌که‌ی و وینه‌ی پادشایه‌که‌ی لی ئه‌داو
ئه‌لی :

نه‌خشی له‌دراوی مه‌ش درابو بی نوخو چروکو باو نه‌مابو
خانی له‌ژیرده‌ستی تورکو عه‌جه‌مان بیزاره‌و فرمانبه‌ری بو کوردان به‌لاوه
شه‌رم‌وعاره‌و ئه‌لی ئه‌گه‌ر پادشایه‌کمان ببوایه :

تورکان نه‌ده‌بون به‌سه‌رمه‌دا زال بوکوند نه‌ده‌بوینه لانه‌وو مال
چون بو عه‌جه‌مان ئه‌بوینه ژیرده‌ست؟ ژیرده‌ستی شتی وه‌ها نه‌وی و په‌ست

خانی بیرله‌هوی سه‌ربه‌رزی و گه‌وره‌بی ئه‌کاته‌وه‌و سی شت ئه‌دوزیته‌وه ،
یه‌کیان دلیری و ئازایی ، دوه‌همیان مه‌ردی ، سی‌هه‌میان دل‌ئاوایی و به‌خشنده‌بی :

ئه‌م بوکی جیهانه بو کوریکه شیریکی به‌ده‌ست و شیردیکه
خشل و جل و شیرینی و نیشانی به‌خشینه به‌بیرو ریگه‌زانی
پرسیم له‌جیهان ره‌قی له‌به‌ردی نه‌رمیت به‌چیه ؟ کوتی : به‌مه‌ردی

خانی که ئه‌م آکارانه هه‌مویان له‌کورددا ئه‌بینیت و تماشاش ئه‌کات هه‌ر
ژیرده‌ستن توره ئه‌بیت و گله‌یی له‌چاره‌نوس ئه‌کات :

دنیا که وه‌ها به‌به‌خشش و شیر بوپیاو ده‌سه‌مو ئه‌بیت و ده‌سگیر
کورد چون ده‌بی دیل و چاره‌ره‌شبن که‌ی راسته له‌خوشی دوره‌به‌ش بن
ده‌ست رژدی ئه‌مانه حانه‌میکه هه‌ر گوردی له‌مانه روسته‌میکه

خانی له‌توره‌یه‌که‌ی خاو ئه‌بیته‌وه‌و دیته‌وه سه‌رخو ، سه‌ر له‌نوی به‌ووردی
سه‌رنجی ژبانی نه‌ته‌وه‌که‌ی ئه‌دات و هوی راستی دیلیه‌که‌یان ئه‌دوزیته‌وه‌و ئه‌زانی
که‌آلوزی و ناکوکی ناوخویان و سه‌ر ره‌قی و ده‌مارزلی یانه ، به‌لام‌دلی نایه ریوراست
بیلی و به‌شیوه‌ییکی هیجگار نه‌رم و ماموستایانه ده‌ری ئه‌بری :

هيندهى كه به جهرگ و دوره ترسن
 كه س بو كه سى نابى چاوده بهر بى
 كه متر له به به كه گهين نه پرسن
 هر كه س ديه وى زلو له سه ربى
 له مسهر رهقيه و ده ماري زليان
 بيگانه دهن سواري ميلان
 نه مجار خانى دوامين ده رماني دهر دو آخرين چاره ي ديلي و ژيرده ستي و
 هوي رزگاري و سه ربه رزي نه دوزيته وه و نه لي :
 كورديش كه بيايه يه كدل و ده ست
 ده ستيان ده كه وت ژياني سه ربه ست
 پي س داده بو باوو گه وره يي و ژين
 ناومان دهر نه كرد به بيو و زانين

* * *

وه گو له پيشه وه گو تمان خانى نه م چيرو كه ي كردو ته به هانه بو دهر بريني
 دهر دي دلي خوي ، خانى شيوه ي ژيان و سه نگباني ميشك و بيو آكاري ميرو
 به گ و خانان و مه زاناني نه و سه رده مه ي باش هه سه نگانده و ، زور چاكيان
 تيگه يشتوه ، زانويه تي كه په يدا بوني پادشايه ك و كويونه وه ي ده سه لات له ده ست
 ده وله تيكا به كه يفي ميرو به گ و خانان نه و ، ته نانه ت ناشتواني آره زوه كه شي
 بي په رده و راسته و خو دهر برت ، ناچار بو نه م چيرو كه به ونيته وه و به ناوي
 سه رده تاوه له م باه نه وه بدوي ، جگه له مهش نه يه ويت مه يگير رژدي نه كات و
 پياله ي بو پر كاو نه ي پسنيته وه و له په ستا بيداتي تاكار بكانه سه رده روني و
 هيز داربكا دلعي زه بوني ، له ميرو مه زنان نه ترسي و رازي نه يني خوي دهر بري ،
 جاليره دا به شيوه يه كي به رزي نه يياله ده ستي وه شانده و به كويخاو گزيريان
 ناو نه بات :

مه يگير له ده سي مه ده هه ليكه
 كويخاو و گزيير به لان نه زانين
 وه كه ساني نه مر مه ييكي تيگه
 دهر كه ين گوا و خه م نه ويش له وانن
 سه رخوش بيم و به خوم بنسازم
 نياز م هه ر آشكرا بخوازم
 خانى جگه له وه كه مه ترسي له ميرو مه زنان ره ، له خوينده وارانى سه رده مي
 خوشي دنيا نه بوه ، چبكا چاره چيه و بل ؟ (كه له شيركي بيوا ده بخويني
 سه ري دهر برن) ، گوليكي له زستاندا برو سه رما نه يبات ، چيگه لدانه ي خه لك بيو
 باوه ري به رزو بلندي خانى هه لته گتره ، ناچار په نا به خوائه بات و نه پارينه وه
 چيرو كه كه ي نه كه ويته ده س لاساران و خوينده وارانيش لي له هه را نه دن :

(ح)

خوايه مهده دهستی پياوی لاسار نهو دلبري شوخو شهنگو نازار
پارانهوه مه له خویندهواران بيهوده نهکومه لیوو زاران
خانی پاش نهوه که نهزانی کهس گوی نادانه دهردی دلهکهی ، کهس
قازانچی خوی نانیته پیناوی گهل ، کهس آماده نیه ههنگاویک بهرهو آمانجه
بهرزه کهی هه لینیته ، تاکو ته نیا ههر خویه تی و خوی :

مهزنی مه که ژيرو چاکه ناسه بوم تی نه گه یه ندرا چباسه !
له عاسمانی بهرزی آمانچو آره زویه وه نه گهریته وه بولای خوی ، نه کری
خوی که نه دیبیکه نه نجام نه دات و نه یه وی تا بوی بکری خزمه تی نه دهب و زمانی
کوردی بکا ، : و کاریکی و ابکا :

بیگانه نه لین که کورد نه زانن بی نوسهرو هونهرو زمانن
چيروکی مه موزینی خانی وه که گنجینه ی پر له گه واهیرات وایه ، نه کری
له زور بابته وه لی بدویین ، بهلام لهم سه ره تابه دا نه ونده بهسه ، خوینده واران
خویان به ووردی سه رنجی بدهن و به آره زوی خویان گه وه هری نیایی لی
هه لیرین .

- ۳ -

ههزار ناوی عبدالرحمانه ، کوری حاجی مه لامحمده ، سالی (۱۹۲۰)
له دایک بوه ، له بنه ماله ییکی زانای دینییه ، ههزار وه کو جاریکی تریش له سه ره تای
دیوانه که یا که به ناوی (آله کوك) چاپکرا نوسیومه بیرووردی و باریک بینی له نالی و
میلهت دوستی و نیشتمان پرستی له حاجی قادری کویی وه مرگتوه .

حاجی مه لامحمدی باوکی ههزار هه رچه ند زانای دینی بو ، چاو له دهستی پینا-
خوش بو ، نه یته ویست به یارمه تی نه مو نه و بژی ، خه ریکی بازرگانی بو ،
بژیوی خوی به دهستی خوی پهیدا نه کردو کارو باری دینی خه لکی به خورایی
نه نجام نه دا . کهسو کاریان له لادی زوربو ، هیندیک زهوی و زاریشیان بو ،
جا سه بارهت به مانه ، ههزار له ژیانی خه لکی ناوبازارو مه لاو فقهی مزگه وتو
وه رژیرو جوتیری لادی شاره زایه ، واته له هه ناوی گهل دا ژیاوه و ، به ایش و اوفو
رهنجو دهردی گهل آشنایه ، گرینگترین لایه نی شیعره کانی ههزار نه مه یه

(خ)

که به زمانی ساکارو بی گری و قورتی گهله ، ژباتی گهل نیشان ئەدات ، آوات و
آره زوی گهل دهر ئه بیری ، دهر دی گهل ئەناسی و دهرمانی بوئه دوزیته وه .

ههزار شاعیریکی دلدارینییه ، عاشقی چاوی که زال و گهردنی پر خال نیه ،
عاشقی کیوو که ژو به ندهن و چیاو شیوو دولی کوردستانه ، شهیدای گهلی
خوشه ویستی کوردانه ، له پیناوی کوردو کوردستاندا گیره و کیشه و چهرمه -
سه ری ی زوو زه وه ندو بی ئەژماری دیوه ، به لام شاعیریکی آزاو دل قایمه ،
سه ری بوهیچ تهنگو چه له مه ییک دانه نه وانده وه ، به هیزی بیرو باوهری خوی
له به رامبه ره هه مو تالی و سویری و ساردو گهرمی روژگاردرا راویستاره ، هه رگیز
له شیمه ره کانی دا هاواری خوی ناکات ، هه همیشه به په روشی گه له وه یه .

ههزار میشاکو بیری هه راوو به رینه ، به تهنگ میله ته کانی تریشه وه هه یه ،
آزادی بونه ته وه ی کوردو گشت نه ته وه کانی تریش ئه ویت . هه ژار لایه نگری
آشتیه و دوژمنی شهرو جهنگه ، هه همیشه نوکی رمی قه له می زانه دیریته چاوی
استعمارو دیکتاتوری و کونه په رستی و دهره به گی . هه رکه سن شیمه ره کانی
بخوینیته وه ئەمانه ی به آشکرا بی تیدا ئەبینیت .

گهلی شیمه ری هه ژار به زمانی آذربایجانی و روسی وه رگراون ، سه ره به خو
یان له روژنامه کانی و ولاته کانی سوفیت ته نانه ت له روژنامه هه ره گرینگه کان وه کو :
(پزاودا) و (ازو سینتا) دا چاپ کراون ، هه ژار له م سه فه ره دا که چوه یه که تی
سوفیت به ئەندامی شانازی ده سته ی نوسه رانی آذربایجانی سوفیت دیاری
کرا . به کورتی هه ژار یه کیکه له روله کانی کورد که له باری شیمه رو ئەده به وه
وه جاخی کوردستانی روشن کردوته وه .

هه ژار له هاڤاله تیدا راست و به ئەمه گه ، قسه خوش و دهر و راویژ شیرینه ،
بی فیزو بی فرو فیشاله ، خو په سه ندو دهمار زل نیه ، له بابته بیچمه وه چه ز
ئه که م وینه ییکی خوی له گهل ئەم سه ره تابه دا چاپ بکات تاخوتان بی بین و
پیوستی به گیرانه وه نه بی .

هه ژار که مه موزینی خانی له راویژی کرمانجیه وه به سورانی ئەگیریته وه ،
نه وه رگراون و ته رجمه یه ، نه به لگه یه بوئه مه که ئەم راویژانه وه ک دوزمانی جیلواز
وان ، به لکو آسه واره به نرۆخه که ی خانی به شیوه ی ره وان و ریکو پیکی ئەمروو

به کوردی په تی ژياندوتنه وه و گیانی خانی بهم کوماری دیموکراسی کوردو عه ره به و بهم آزادیه ی که آره زوی نه کرد شاد کرده و ، به روی نه مروی به شاکاره که ی خانی و روژگاری خانی آشنا کرده . بهم جوره به خوداهاتن و بوژانه وه ی نه ده بی کوردی نیشان داوه . هه رکهس مه موزینی خانی له گه ل مه موزینی هه ژار به ووردی سه رنج بدات تیئه گا که نه ده بی کوردی چمه و دایه کی بریوه تا آوا گه شاه و نه وه و گه یشتوته نه مرو . له بازاری نه ده بدا نه مه کاریکی زور گرینگ و هیژایه و خزمه تیکی گه وره یه به نه ده ب و فره هنگی کوردی . ایتر هومید وایه هه ژار بتوانی پتر یاریده ی گه ل و نیشتمانی بدات .

حسن - قزلبچی

به رکولیک له لایه ن وه رگیره وه

له مه لیه ندی سوله یمانیدا باوه ده لین موکوریانی نانی به نانی ده خون نیازیشیان نه مه یه نان ده کوشنه شورباوه و به نان ده یخون . به لام من به مه شه وه نه ویستام چوم کوردیم وه رگیراوه ته سه ر کوردی ! جا بزاین چون و له بهر چی ؟ مندال بوم له ته مه نی سیزده و چارده دا فارسیم ده زانی و تازه ش گروگالی کوردی خویندنه وه م که وتبوه سه ر له و روژگاره شدا له مه لبه ندی ئیمه نوسین و خویندن به زمانی کوردی به رانه به یاسای داگیر که ران زور به گوناهیکی گه وره ده ژمیردا .

به لام خوین گه رمی و مندالی زور بیر له و ورده وردانه ناکاته وه . هاو ریبه کم بو توزیک به ته مه ن له من زلترو به بیرو ژیری زور له من باو خوشتر بو ده مان توانی تاق وواز لیروله وی نوسراوه ی به کوردی پهیدا که یین و خوبوگنینه ناوباخان و ده ری شارو زمانمان به خویندنه وه یان رابینین .

یه که م نوسراویکی زورم لی خوش هات کومه له هه لبه سته که ی حاجی قادر بو که ده توانم بلیم چاوی نیشتمان په رستیم به و پشکوت حاجی هه مو شت بو له بهر چاوم داهینه ری کوردایه تی یه که م بژیشکی که باش ده ردی کومه لی ناسیوه و ریگه ی چاره ی نیشان داوه ته نیا هونه رمه ندیک که ده سستی له کلکی نوسره کانی به ری به رد داوه و باری به ندوباوی له پی هه لگوتنی ناغاو پیرانه وه خستوته سه ر

رچه‌ی گهل خوشه‌ویستی و نیشتمان دوستی و هوروژم‌بردن بونسهر خوینمژان .
تاروژیک گه‌یشتینه ئه‌م هه‌لبه‌سته‌ی که‌ده‌لی : ته‌ن‌ها ئه‌مه وه‌هانین دیباچه‌که‌ی
مه‌م و زین پیتان ده‌لی چلونن ئاکاری پیاوی چازان . هه‌یاران !! له‌پیش حاجیشدا
یه‌کیکی دیکه‌بوه که‌گه‌لی کوردی بانگ هیشتوته سه‌رخوانی گهل‌په‌رستی و
دنه‌ی داون بوژیانی سه‌ربه‌خوبون و سه‌ربلندی و حاجیه‌که‌ی ئیمه‌ش یه‌کیکه
له‌شاگرده ئه‌مه‌گ‌ناسه‌کانی ئه‌و .

که‌وتینه پیوشوینی مه‌م و زین به‌خوادیتم واروژیک هاوریکه‌م به‌گه‌شکه‌یه‌که‌وه
پیلی کیشام بوده‌ری شارو مه‌م و زینکی له‌ژیره‌روکی ده‌رخست و ده‌ستمان کرد
به‌دیباچه‌خویندنه‌وه به‌لام چت لی‌پشارمه‌وه هه‌ره‌ینده‌بو به‌راویژ تیگه‌یشتین
نیازی چبوه ئه‌ویش چونکه فارسیه‌کانمان ده‌زانی له‌وی به‌ولاوه هه‌رچی
به‌ده‌وریا هاتین و چوین چمان بو‌به‌چنه‌کرا و هه‌رته‌قه‌مان له‌سه‌ره‌وه ده‌هات .
روژگار سورا که‌وتینه ده‌ربه‌ده‌ری و کولان‌گه‌ری له‌سالی ۱۹۵۳دا که
له‌بوخاریست گه‌رامه‌وه و پازده‌روژ له‌جزیره مامه‌وه مه‌م و زینیکم ده‌ست‌که‌وت
ئه‌م جاره عه‌ره‌بیشم ده‌زانی که‌خویندمه‌وه به‌شی‌زور زورتری تیگه‌یشتیم ، تا
له‌سالی ۱۹۵۶دا که‌که‌وتمه کوردستانی داگیرکراوی سوریا و به‌باشی زاراوه‌ی
کرمانجی فیروم ، توانیم هه‌موی ساغ که‌مه‌وه . تازه بوم ده‌رکه‌وت که‌خانی
کی‌یه و چی‌گوتوه و پله‌ی هونه‌روه‌ری تاکوی بالاچوه .

مه‌م و زینی‌خانی گرینگه‌که‌ی نه‌له‌وه‌دایه که‌چیروکیکی ئه‌وینداریه و هونرا-
وه‌ته‌وه چونکه چیروکه‌که‌ به‌رله‌خانش به‌سه‌تان سال هه‌ربوه ، پایه‌به‌رزی‌خانی
نه‌ته‌ن‌ها هه‌ر له‌وه‌دایه که‌پیش هه‌مو کوردیک هه‌ستی به‌ده‌ردی کومه‌ل کردوه و
نیشتمان‌په‌رستی هیناوه‌ته‌رو ، به‌بیری من شتی زور گرینگ له‌و ورده‌کاری و
بنوس‌لوسی و بوژی‌یه‌ی‌دایه که‌شانی له‌شانی نیظامی گه‌نجه‌یی و آورده‌حمانی جامی
داوه ، ته‌نا‌هت ده‌توانم بلیم به‌جیشی هیشتون .

هه‌ر نوسه‌ریک له‌نوسه‌ره به‌ناوبانگه‌کان که‌لی‌یان ورد ده‌بیه‌وه هه‌سه‌ر
له‌مه‌یدانیک و دوان‌دا توانیویانه خوینوین بونمونه فردوسی له‌جه‌نگنامه و سه‌عدی
له‌آموزگاریو حافظ له‌په‌سندی دل‌داری چاره‌ره‌شو و باده‌داو نیظامی له‌په‌سندی
جوانی و خه‌مباریدا سه‌رکه‌وتون به‌لام خانی به‌ته‌ن‌یا هه‌مو شتیک بوه .

خانی لهباسی خواناسی و پهسندی پیغمبهرو پارانهوه و ورده کاری-
 درویشانه‌دا دهستی لهههموکس نهستاندوه لهپهسنی جوانی کچو سروشتی-
 خواکرد و رازاندنه‌وی کوری به‌زم و ناهه‌نگ‌دا کی ده‌توانی له‌بهری بکوخی؟!
 له‌راوشکارو گهرم‌کردنی مه‌یدان داریدا تاقه‌سواره ههرخویه‌تی . له‌په‌ندو
 آموزگاری له‌ده‌ردی‌دلو لاواندنه‌وه له‌پیک گه‌یشتن و لیک‌برانی دلداراندا دهستی
 ههمو بوژیکی له‌ته‌خته به‌ستوه . « ههرچی جوانان ههمولایانه به‌ته‌نیا لاته » .

با بگه‌ریینه‌وه سه‌رنیشتمان په‌رستی‌ه‌کی

وهره له‌گه‌لما بچینه‌وه سه‌ده‌ی یازده‌ه‌می آواره‌یی که‌ده‌بیته چهرخی
 حه‌فده‌ه‌می خاچ‌په‌رستان و له‌ویوه سه‌یریکی گه‌ری گه‌ردون بکه‌ین بزاین باوی
 گه‌ل‌په‌رستی و نیشتمان خوشه‌ویستی گه‌یوه چراه‌یه‌ک؟

به‌لی نه‌وبیره له‌ناوروژ‌آوایینه‌کاندا تا‌کوت‌ه‌را په‌یدابوو به‌لام خو له‌روژه‌لاتی
 نیمه‌دا ده‌توانم بلیم له‌ههمو آسپاش‌دا که‌س بونی نه‌کردبو خوبه‌تایبه‌تی له‌م‌روژ-
 هه‌لانی ناوه‌راسته‌دا تا ۵۰ سالیس له‌مه‌وبه‌ر سه‌روبنی به‌ندوباوو نو‌یژ‌وروژومان
 ههر به‌به‌ژن و بالای پاتشای مسلمانانمان هه‌لده‌گوت که‌نیازیشمان سولتانه‌کانی
 عوثمایی بو .

فارسه‌کان بیجگه‌له‌شه‌خسی و وه‌خسی و جه‌نگی هه‌مه‌زو وه‌تمانی هه‌زارسال
 له‌مه‌وبه‌ر هیچیان به‌بیردانه‌ده‌هات خاربه‌کان ههر خه‌ریکی تالان و بروو کوچ
 کوچ‌بار و مه‌رو و شترله‌وه‌راندن بون ، تورکیش به‌ناوی آینه‌وه ده‌میان تینابوین و
 به‌پیتاکی هه‌زاری مسلمان کچ‌ولوشکه‌و باده‌ی کون و خوراک‌ی تازه‌یان له‌پیش-
 خویان ریز ده‌کرد .

له‌کوردستانیکی پر له‌خان و ناغاو میرو به‌گ و چه‌که‌مه‌رق ، له‌کورده‌واریه‌کی
 که‌به‌هه‌زاران پیرو مه‌لاو بوژی وای تیدابوه که‌هه‌ریه‌کی خوی به‌نوما‌نگای‌زاو
 نه‌گوریوه‌ته‌وه ههرگیز هه‌ستیان به‌هوره‌ی ترکان نه‌ده‌کرد . که‌چی له‌وناوه‌دا
 مه‌لایه‌ک له‌قوژبنی مزگه‌وتیکا له‌شاری بایه‌زید که‌بیریک له‌خوی ده‌کاته‌وه : هه‌یاران
 من خوم‌ده‌زانم له‌نیظامی و جلال‌الدین رومی که‌مترنیم و چه‌پیکم ده‌به‌ر فیردوسی و
 سه‌عدی دانیه . بو‌که‌س له‌من ناپرسی ؟ بوناویرم لای که‌س بلیم منیش ستیکم ؟

پیم دهلین کوردی و کورتی ، به ای کورتم بهلام بویه کورتم چونکه گهله کم دهستی
کورته ، چونکه هیچ پهناو په سیویکمان نیه ، چونکه که سمان نیه - نرخی هونه رو
کرده وهمان بندا . نه گهر باوهریش ناکهن نهوا من مهموزینیک ده هونمه وه که
ههزاری وهك لیل ومه جرون و شانامه و مانامه به توزیشی رانه گهن باهه موکه س
تی بگهن که :

کورد هینده نه گیل و گیژو کاسن داخم نه وه بی که سن که ساسن
ژیرو به دلن گه لیک ده زانن بی خویسه بی سهرو زمانن
بومهش که هه بایه خوو سردار به خشنده وو ژیرو زیتو وشناو
ژیری و هونه ری به دل کریبا ژهنگی له دلی هه ژار سری بنا
من نیسته له کورری ویژه وانان آلام ده شه کا له عاسمانان
خانی سیصده سال له مه و بهر بیری نازاد بونی خستوته بیرمانه وه ، خانی
داهینه ری نیشتمان په رستیه له روژ ه لاتی ناوه راستدا . خانی که سیکه
که به کوردی شتیکی وابه نرخ و گوره دی بویه جی هیشتون که به زور شانازیه وه
خوی پیوه رانیین و به سه ره رزی بلین : نیمه خانیمان هه یه و گه لیک که خاوه نی
خانی بی هه رگیز نامری .

نه وهی که منی هینایه سه ریری و هه رگیزی مه موزینی خانی نه وه بو : وهك
گوتمان مه موزینی خانی پر به تی له عاره بی رهق و فارسی گران ، نه مهش نابی له خانی -
بگرین چونکه نه وده مهی نه و پی ژیاوه آوا باو بو ، هونه ر مه ندی هه ر که س
به وه دا ده ر که وتوه که زور وشه ی رهقی عاره بی و فارسی ده کارینی . جابو نه وده
مهش به پیی نه م ریوشوینه خانی دادی هونه روه ری داوه .

من هه موکه س بوم بلی ، هه رپیم وایه و لیشم رونه که گه لی کورد درهنگ یان زو
رزگار هه رده بی و وهك گه لانی خودا پیداوی دیکه بوخوی ریوشوینی ژیانی خوی
ریک ده خا ناچار نابی وهك نیستا ته نیا گه لیک و به چه ند زمان بخوینی و زمانی خوشی
لی به ره به ست کرابی . جا نه وروژه ی که من له به رچاومه ، کوری کورد هه موشتیک
به زمانی خوی ده خوینی و نه گهر زمانی بیگانهش فیری دیاره هیچ یه که له زمانانه ی
که نیستا خه ریک یانه به که لکی نایه و هه ر بیری شیان لی ناکاته وه . نه وروژه کوردیکی -

وات دهست ناکه وی که له مه موزینه کونه که ی خانی بگات چونکه : هه رکه س عاره بی و فارسی و زاراه وی کرمانجی زور باش نه زانی و توزیکیش له ترکی سه ری دهر نه چی و زوریش له وشه ی سه یروسه مه ره ی دهر ویشانه آگادار نه بی ، مه موزینی خانی بی گریو گول بو ساغ نابیته وه . جا هه مو روژ له کوی یه کیکی وه که خوم په یداکه یین که له سایه ی دهر به دهر یو کویره وه ری و شه ره شه تی جیهانه وه و چه رمه سه ره ی ژبانه وه به ناچار ی فیری نه وه هه مو ورده کاریانه بکری؟! له بهر نه وه هه لم به دهر فته زانی و له زستانی سالی ۱۹۵۸ له جزیره « له کوردستانی داگیر کراوی سوریه » مه موزینی خانیم وه رگیرایه سه رمو کوریانی یان بیژین صورانی .

بیخویننه وه نه گهر پیتان باش بو نه وا آفریم بو خانی بنیرن نه گهر وه به سه ر دلیستان نه که وت نه وا تاوانی من بگرن . به لام منیش بو پینه و په روی هه له وه چه وتیه کانم دهسته و داوینی بو یژه کورده کان ده بم و فه رمایشته که ی خانی دوپاته ده که مه وه :

لیم وه ر بگرن به سینه بی رون لیمی نه گرن ، چخوشه خوش بون
بوم پینه پکن هه له ی زمانم بابیننه وه بیر منیش له وانم .

سو پاس بو خودا که به کوردی دورست کردم . سو پاس بو خانه دانی « حاجو آغا » له جزیره که له یه نانشینی نه واندا توانیم نه مه بنوسم . سو پاس بو بارزانی که بوی چاپ کردم . سو پاس بو شورشی گه لایژ که ده توانم به آزادی بلاوی که مه وه .

هه ژار - بغداد ۱۹۶۰/۱/۱۵

تکات لیده کهم بهر له هه موشت ئهم

ههله و چهوتانه راست کهروهه

لاپه ره	دیری	له تی	چهوته	راسته کهی
٤	٣	١	تایو	تاپو
٥	١٢	١	ئاخ	ئاخو
٧	٩	١	له بهرر	له بهر
٨	١٦	٢	دلی	دلی
٨	٧	٢	گریه ی	گریبی
٨	١٩	٢	دانا	رانا
٩	١٨	٢	نه هیسنی	نه هینی
٩	٢٠	٢ و ١	من	مه
١٠	٣	٢	زانای من	زانای مه
١٣	٢٤	١	زلکه وهو	زل، که وهو
١٧	٨	١	بیشکون	بیشکون
٢٤	١٤	١	روله ی	روله یی
٢٥	٥	١	کارگاری	کارگای
٣٠	٣	٢	چوون	چون
٣٥	٧	١	ده له ی	ده لیبی
٣٦	٤	٢	رموه زنان	رموزنان
٣٦	٦	٢	ئه م ماوه	نه م ماوه
٣٦	١٤	١	« جوتهی کهو »	« جوتهی کهو » ی
٣٨	٢	١	کوور	کووررو
٣٩	١٣	٢	ینمه وه	دینمه وه

(ع)

لاڀهڙه	ديري	له تي	چوته	راسته گهي
۴۰	۲۰	۱	توورره	تووره
۴۴	۱	۲	دنبه ک ژن	دنبه گ ژهن
۴۴	۱۱	۲۰۱	سيه	سي
۴۶	۱	۲	يان	بان
۴۶	۱۳	۱	سهرد (ناسه في بهرختا) *	سهد (ناسه في بهرخيا)
۴۷	۱۴	۲	به شيکن	به شيکن
۵۰	۲۲	۱	نيري	تيري
۵۱	۱۲	—	مهره گه وهر	مهره گه وهر
۵۳	۹	۲	خزوم	خزمو
۵۴	۱۲	۱	هه چي	هه چي
۵۴	۲۲	۱	زوردار	زوردار ، که
۵۶	۱	۱	خونچي	خونچه
۶۴	۱۳	—	نيچي	نيچيري
۶۶	۱۳	۲	نه دتيني	نه دتيني
۸۸	۱۶	۱	ئه وه	ئه وه
۹۷	۷	۲	قره ي	قره ي
۹۹	۱۹	۲	به ندز نجير	به ندوز نجير

له لاڀهري ۲۹ ديري ۸ له جيگه ي له تي دوهه م ئه مه بنوسه : ئه و گول
له چگولبني رواون ؟

له لاڀهري ۶۰ ديري ۱۷ له جيگه ي له تي دوهه م ئه مه بنوسه : چاو بوچي
له چي هوميده واره ؟

(غ)

ذیاب

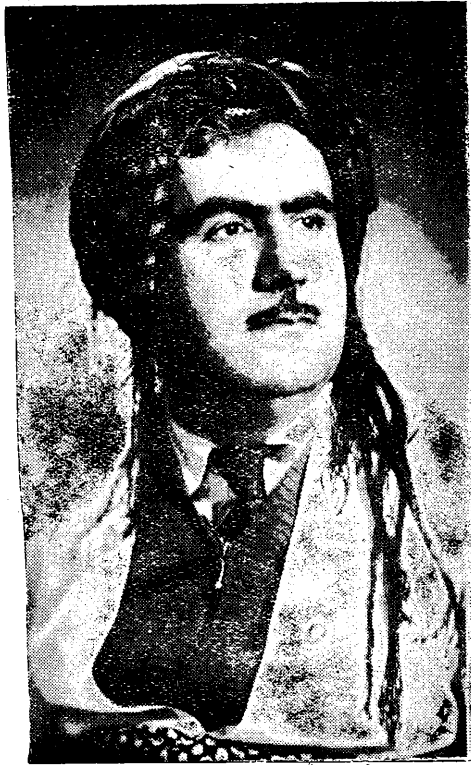
زین ئەو کچی وا بەشەرمو روسور

مهم لای ک بیسه تی و گوناہ دور

دلدارى لهلانى زينو مهمبى
دهژبه زمهوه زينو مهم لهگوررى
ههرگيز له جيهان نه بن فهراموش
بو (خانى) ده نيرى ئافه رينى

دل تهنگه ده دهنگى زيرو بهم بى
واپكهم كه جيهانى بيو بنوررى
دهيكهم بهشتيكى وا تهرو خوش
ههلبهستى وهها هه جى بيبينى

پارچیکه برا به بهژنی خانی
بی ناوی بدم پهسندی تاوی
بیر لهو دهکهمو دهلیم : همژارم

زور زانیو بیرو ویژهوانی
خانی وهکو روژه تیشکی داوی
ئهو باخی گولانو من بژارم

زیانی نه‌ده‌دین و بی به‌زین بو ناویشی نهمیر زهینه دین بو

ديباچه

سهرنامه به ناوی تو خودا يه
سهرديری پهری نهوین^(۱) په رستان
روناکی دل و بینایی چاوان
بی ناوی تونامه هیچ وپو وچه
ناوت بووه شه وچرا له بهرمان
نه دیاری به ناوی تو دیارن
گیان به خشی وژین دهري گیانی
دلخوازی و خوت نهوین و نازی
توی چویه تهره نگی بهرگی سورگول
تو تیشکی له کولمې دلبه راندا
روژیت و کهچی وونی له بهرچاو
هرچی هه یه لی جیاو جیانی
چی دیت وده چیت وچی هه یه وچو
گیاندارو نه بوو دیارو نه دیار

چی بی نه مه پیت و پیزی نایه
چی ناز و نیازی خوشه و یستان
گهر تونه بی کی نهوینی داوان ؟
نه ت نوسی بنوس که چو کورو وچه
بوده ردی دهر وون ده بیته دهرمان
نه و هو یه که میشک و دل له کارن
ئاواتی دل و له بهر دلانی
کار سازی و سازو بی نیازی
تونی بویه ته سوزی جهرگی بولبول
تینی له دهر وونی دل تهر راندا
روناکی نه چه شنی ئاگرو ئاو
بی جی یو چ جیش نیه تیانی
هیچی نه بو تو ووتت به و بوو
زاناو نه زان وگیلو ووشیار

۱ - نهوین - عشق .

توزي له ووه خاكو ټاوي ټاډم
 هاتوین که چی هیشته گیژو کاسین
 گهر گیانه دروشمی توي نیشانه
 هو ی تویه که چی ی گیان وژینه
 ناچاره که یاری خول و خاکه
 گل تیشکی که لی نه دا زه بوونه
 هر چه ند بهرواله ورده گرده
 گهر گیانه بلنده پایه بهرزه
 له م لاوه دیارو یاری یاره
 هر کهس له خودا نژیکه هم دور
 بوتیره یی ټاډمی له کاره
 هر چی که فرشته نه و پهرینه
 ساماله مژه هه تاوه هه وره
 چی جان هه وره و رواو کانگه
 هر لاسک و چلو و وچی له وی دان
 دل خوشی ددهن له بون و چیژا
 چی لهش دده وی بیته پوشاک
 بو ایمه بهروژو شو خه ریکه
 بومان به ته کووز (۲) وریک و پیکی
 لای ایمه نه بیر هه یه و نه رامن (۳)

له وپیته ووه گشتی هاته بهرهم
 گه نجینه یو تاکو تو بناسین
 تاپویه کی تویه گهر ژیا نه
 ټه ولاشه گلینه وو قورینه
 راسپارده ته ټم گیانه پاکه
 گیان تیشکی پریشکی تویه روونه
 لی ورد به ووه ټم ووتاره وورده
 پیاو گهر له شه نزمه ریکی عه رزه
 له و باره ووه پوچ و نادیاره
 گاسه بهر هه ژيرو گار بهر هه وژوور
 هر چی که دیار و نادیاره
 عاسمانی که واز له و بهرینه
 ده ز گایه کی وابه سووور و گه وره
 تیریزه (۱) ستیره روژد مانگه .
 ریشه و ره گه زیک له ناو زه وی دان
 ټم چه نده شتی به نرخ و هیژا
 چی دل دده یه وی بیته خوراک .
 هر چی له مه دووره یا نژیکه
 توی ریک خه ری هر سه رو به ریکی
 داوتینی به بی ژمارو سامان

-
- ۱ - تیریز: تیشکی روژ .
 ۲ - ته کووز: منظم .
 ۳ - رامن: تفکیر .

زور بهد نمه کین وری نه ناسین
تهی خوايه بهدل نه زانه خانی
نای تو ده خوین و بی سپاسین
خوت فیری سیاسی که ی زمانی

په سندی خوداو پارانه وه

تهی هینه ری هه رذو عاسمانان
بی روله و داکو بابو کاکی
فیتن چه وه زیرو باری کاریک
هه ربوی و ده بیت و پایه داری
تونه چیه زمانی لال و پاله
عاسمان و زه ویو مرو و فرشته
داراو ره بهنو و به نیوو بی نیو
چیوو چلو و چال و نزم و بالا
هه رچیکی له ناخی ئاخ (۲) ده ریان
به ره هم بو به هوی کرو نیگارت
له و به رزیه کوشکی هه ونهومه
هیندیککی چه قیوو هیندگه ریدهن
مانگی گهش و روژی روشنی دهر
چوار ئالی و شهش رهخی هه و اگر
خهست و شلو و توندو خاوو گشتی
هه ریهک له به زهت به پارو پشکه
داهینه ری پاکی بی نمونه

تهی دوری هه مو هه له و گو مانان
بی هاوبه شو و تالو پاکو چاکی
لات وه کیه که پادشاو هه ژاریک
چونت نیه تاهه تا له کاری
بیرت له دلایی مشتو ماله
هه رچی هه یه ورده یاد رسته
دارو ده وهنو و که ژوبه ژو کیو
چی خوشه چه تال چه پر چه والا (۱)
هی چوته بناو تهوی له سه ریان
سه رسوره جیهان له کارو بارت
کوکو له دوری ستیره کومه
دیارن که مو زوری دوره دیدهن
شینکه ی له زهوی ده بیته راخه ر
ماکی گل و باوو ئاوو ئاگر
توی دانه رو رانه ری له گشتی
تیشکت له هه چی نه داوه وشکه
توی بونه ته گه ر نه بوون و بوونه

۱ - والا : به تال .

۲ - ئاخ : خول .

۳ - ئالی : جهه .

چی پاشی ده بی وچها ت له پیشین
هر گیان و دل و سهرو زمانیک
هیچ شت نیه توی نه تیکه لاوی
چی زیندوه لاشه توی گیانی
توی خشلی له رهنگی خوشه ویستان
شیرن ده که یه شه کر له په روین
یوسف ده به یه په نای زه لیخا
مه جرونو له لیل ده که یته ناکام
دات وامقی شهنگ نیشانی عذرا
پیری له جهان به دووری چازان
لولوپه ری خوشه ویستی نازدار
تودات به چنار بلندی بالا
دهروینی له ناو دروو گولی ئال
رهنگان ده خه یه گیاو گلووکان
گریکی ده خه یته سه ر جرایه
جوان کردنی دل به ران له تویه
ئه و دل ته ری و ئه وینی دل گیر
کی کردی به یه کتری به ران بهر
ئاوینه وو ئاو که دینه وینه
ئاوینه بی پیشی توتی یانی
توی دل ده گریت و بوبه هانه
تو هر چی بلی ئه وی ده بیژین
دلخوازی دلی مه توی خودایه

چی باوهری پیت هه یه وچه بیدین
هه ره که له توشان ده دا نیشانیك
به رچاوی ونی خری بلاوی
تو ژانی نه مان ده ری ژیانی
توی کینه له ناودلی نه ویستان
فه رهادی، له ژین وهریز وپریز
تاده ست و دلی بدا به تیخا *
رامین و وهیس له یه که ده که ی رام *
له سویی دلی خه و له چاوی ده زرا
بوکیژی ده نیری به ر به رازان
وات کرد که له روژ بیته کریار
تاق تاق که ره واله ده وری هالا
بوی شیت ده بی بولبولی ژیان تال
چووکان ده خه یه جرووک و نوکان
ده پروزی په پوله به م هه وایه
دلدار که هه ژارو دل به سویه
که زیه ی که له مل ده بن به زنجیر
کر تن که گه شو ره شن سه رانسه ر
جوانیته له روونی یان هه وینه
کی دیتی شتی که توتیانی
خال و که زی ده بنه داوودانه
چیمان بده یه ی له وی ده چیژین
له و پیوه شتی له ده ست مه نایه

ڀرڱا هه له بوون و ښاره زايي
 هه رکه س ده ته وي بچي به تالان
 هه رچيکي که خوت به زهت پيا هات
 ټاډم له قوري پتر نه بوو گه
 عيسا له فووييکه دل په سنډه
 ټيدريس بوو ټاشنا به رازي
 ټه هر يمه ني ريزي لي نرا بوو
 نو ټي ټي به هه زاره داده به ستن
 روي دانه نه واند له به زر که سي دي
 بيگانا په رستي نه بوه پيشه ي
 کردت به نه مر له ناگري سوور
 ده رناچي سه رم له کار و بارت
 خواناسي مه زن گوتي به راسي
 خاني ده بي چي له تو بو ټي
 له و باره خه ريك بي به هه رجوور
 جا ياري ده ري مه گين خودابي
 تو خوايه کي گه ورو و گراني

سه ررشته به ده ستي تون دو اي
 پا به ندي ده که ي به بسک و خالان
 سه ربه رزي ده که ي به هات و داهات
 وي ست له فرشته بوو به روو گه (۱)
 نازداره له پيشه جي بلنډه
 پيروزه به به ختي خوي ده نازي
 لاي تووه بوو هيزي پيدر ابوو
 سه ري چي نه بو له تو په رستن
 ټاډم په رسي که مایه سي دي
 به ده بخت و کلوله بو هه ميشه ي
 وي ستي که نزيک بي خرا دوور
 کي و ابوه بو وي ټاگه دارت ؟
 تومان وه کو تو هه بوي نه ناسي
 گيژيکه سه ري ده خاته گيژي
 ريگه ي هه له يه و له توي ده کا دوور
 پيغه مبه ري سايه داو په نابي
 پيغه مبه ري ټاشنا که خاني

چونيه تي وگه وري پيغه مبه ر

پروون بو ته وه هه رچي هه س دو لايه
 ټه و يانه که هه ره هيه خودايه
 کر گه ر بوو ده زاني هه يشه کر گار
 پرواني ده زاني ده فرو ټامراز

۱ - رووگه : قبله .

بروانی لهخوت خودا دیاره
 پاش پهردهیی کرده دیته بهرچاو
 له جوانی خودای مهزن نیشانهن
 ویستی له سهری هه بن ژماره
 هینای ته ته له (۱) وینووسی دانا
 زانای یه که مه و نه لیک جیانه
 ههرسی وه کوسی گریه ی لکیکن
 پیغه مبهری ئیمه هاته بهرهم
 بوهرشتی بوته پنج وریشه
 چه ندتیره و هوز له یه که جیابوون
 چی ماون و ههرچی چوونه ناو له ش
 گش هاتن و بوون له بوونی نه و بوون
 نه و سه روهری هوزی سه روهران بوو
 بووی بوو فرشته سه رنه وی بوون
 پی خویسه کی قوربوو باوه ئادهم
 تیشکی له دلی رهشی مه گیرا
 پیغه مبهری روژگاری دوایه
 ههر خواری یو چه وتی یه و هه له و گهر
 دلپاکی یو پاک ره ووشتی دانا
 بانگ هیشتنی کرده خوانی گه وره
 ناو بانگی ده چوو به نان نه دیوی
 قه یسه رسهری خوی دها له بهر دی

کر روچنه یی روونی کردگاره
 گه نجینه یی گه وهه ری وه شیراو
 چی جوانو به نرخی نه م جیهانهن
 نه م چند کروکاری بی بزاره
 پیش ههرشتی کارسازی زانا
 خوی ئیکه م و نه و یه که م گیانه
 بهرواله که سینه ههریه کیکن
 دای جوانی نه مر بروسکه یه که له م
 نه و تیشکی خودایه بو هه همیشه
 گیانان له گیانی نه و په یابوون
 هی بهخته و هرو بهر دی به ختره ش
 سه رپاکی له تیشکی روونی نه و بوون
 هیشتا نه زه وی نه عاسمان بوو
 عاسمان وزه وی له بهر نه وی بوون
 پیغه مبهری بوو له لای خودا نه م
 نه و په نجه ریه و خودا ده ویرا
 شایی بو له بهرگی بی نه وایه
 دیتی له جیهان نه دین نه باوهرر
 خوانی له ره وشتنی چاکی دانا
 چی بت په رسه و چه جوو چه گه وره (۲)
 خاقان له په نای دههنده یی وی
 هیرقل نه گه یی به توزو گه ردی

۱ - ته ته له : لوح .

۲ - گه ور : گاوور ، آگر په رست .

قبتی وحه بهش و فهره ننگ ورومان
 ئالای دهسی ئه وشه کاله بالا
 چی دین و گهلن له ناوی بردن
 ئاورگی (۱) مراندو گاوری کوشت
 ته وراة وزه بوور نه مان له نیوان
 عیسا گوتبوی که مابو هینگین (۲)
 دلخوازی ده ویست به ده ست و به زمان
 هه رله و ده وه شاهه کار و ئاکار
 زورزان بوو له گهل نه خوینده واریش
 شوانیکی هه ژاری بی که س و کار
 بی له شکر و چه ک بوو سه رزه وی گرت
 بوجه نگی که له شکری ده کیشا ...
 بی خیهوت و باره گاهو هه یوان
 ده دیدین چه هه بان له پاش و پیشی
 چه ندگفتی له یه کده ما ده بیستن
 سایه ی نه ده که وته سه ر گل و خول
 ده دیدواند لکه دارو بی گیانان
 گیاندارو ژی یاوی هه رشوینی
 بیجگه له بری کورانی ئاده م
 ئیتر له زه وی و له عاسمانان
 کهس نایه ته ریزی سه روه ری من

دایانه رچه ی قه راج و دو مان
 کیسرا سه رولا شی که وته چالا
 یان ته رت و توناو بلاوی کردن
 جیگابتی گش به ئاگری شوشت
 ئینجیل پهری یه شکه وت و کیوان
 پیغه مبه ری دی له ایوه مزگین
 شیری له ده سابو دم به قورعان
 ترسینه رو موژده در به یه کجار
 زور نان بده بوو له گهل هه ژاریش
 چه ند تاجی په راند به تیخی موو کار
 هه رخوزگه به وه ی ده سی وه وی گرت
 پیشی مه رگه فرشته بوون له پیشا
 هه ووران له سه ری ده بوون سه یوان
 کهس نهیدی که لی بنیشی میشی
 جیاوازی نه بو چه صد چه بیستن
 وه دوا ی ده که وت گژو گیاو گول
 ده پیرسیوه دادی بی زمانان
 کی مابو که باوه ری نه هیسنی ؟
 تابینه بزووتی ناو جه هنده م
 له فرشته و ئاده می و گیانان
 بی ئه و نه کهس په ناده ری من

۱ - ئاورگ : آتسکده ی زه رده شتیان .

۲ - هینگین : ئه و کاته ی .

کى په پره وي نه وي سهر فیرازه
 ریوشوینی نه وه که راسته ری یه
 پیغه مبرى جوله کان ده زانن
 پینصهت زله پاله وانی گاور
 بویاریکی نه وه ده بوون به رهنگار
 له وباره وه هرچی به دگومانن
 قورعان و ووتاری نه و پروون
 چواریاری چلونی هه لیزاردون
 نه ی شای مه زنی بلن دپایه
 چون ریم ده که وی بده م په سندن
 توزی له په سندی تویه یاسین
 خوی سویندی به تو بخوت چه ماوه
 گهر نیمه هه مان بی سه ده له وسوچ
 هیشتا له به زهت هومیده وارین
 خانی که گه لی گوناوه کاره
 هیوای هه یه پیت که لی ی بیوری
 ناتوانی له ریوه سهر به خوبی

شانازی به خوی ده کاو به نازه
 بی به یته سهری خودا له وی یه
 زانای من هه موی وه کی نه وانن
 سهرپاکی له جهنگ و کیشه ناور
 مردن بوو ده بو هه لین به ناچار
 کیشه ی چده کهن؟ گه لی نه زانن
 هوشیان هه بی تیگه ن که چونن
 فه رمایشی چونی راسپاردون
 عاسمان و زه ویت له به رده سایه
 خوی گه وره ده دا په سندی رندت (۱)
 به و بونه وه نیمه تو ده ناسین
 ریگا له زمانی من براوه
 سه دجار بگه رین له دوی پرو پوچ
 به خشنده نه تویو نه م هه ژارین
 ناپاکه نه زانه ناله باره
 له وروژی ژماره نه گری دوو ری
 با په ریوه ی یاره کانی توبی

پیغه مبر ده کاته تکاکار

نه ی بونه یی بوونی دو جیهانان
 شابازی و پاتهخت مه دینه
 له وزه ی هه موو که س به دوره کردهت
 ناماده کراوه نه سپی بالدار

۱ - رند: چاک .

تيٽر له بروسكه يهڪ بهر ه و ته
 نوبه رزي وهه رچي وا له وييه
 جي يله بلندي عاسماني
 بهو جي كه ده چي كه سي نه گه يوه
 بخوازه نياز رهوا دهن بوت
 ده سڪاري نه وين له خاڪو خولين
 نيازي نه وه گهر هه بين و گهر بوين
 هيڙي نه وه هيڙو پيڙي پي دايڻ
 نه وه بهو پله به رزي يه ي گه ياندين
 ده پزاني زه بوون و ناته وانين
 بوگرده وه مان له روڙي پيشا *
 ده سڪردى نه ون به دين و گا ور
 هه رچهن بهرواله ليڪ جيا يه
 سوچمانه له به خشش و بزي نه وه
 نا ورگ و به هه شت له ميڙه چي بون
 هه وري به زه يي كه بيته ريڙن
 گهر تو وره يي بيته روو به يه كدم
 گهر گا ور و گهر گونا ه بارين
 ده راي به زه يي ده با بجوشي
 تو شواني و ئيمه په ز له په يتان
 ريگه ي مه ده كيس له ئيمه بيني
 ڪاري مه كه نه وه به ئيمه خوش يي

سه رداري فرشته پيش جل ه و ته
 پيش وازنو گشتي چا وه رييه
 نيزيڪي خودا به ڙي كه واني
 بي په رده له گه ل خودا به يوه (۱)
 بيدوينه گه لي له مهر گه لي خوت
 گهر به خته وه رين و گهر ڪلو لين
 ريمان كه نشان نه دا له ده ست چوين
 هه ر خوي له به ريوه ريزي لي نايڻ
 خوي رازي گرينگي تي گه ياندين
 نه هم رازه گرانه ناتوانين
 هه ر خويه تي ري وشويني ڪيشا *
 لاي چه سني يه ڪن به هه شت و نا ور
 هه ر يهڪ ره وشيڪي وي تيا يه
 بي با و هري تاوي توره يي نه وه
 هه ر شت به ري ئيمه جي به جي بوون
 بويارو نه يار ده بيته جيڙن
 گر ده گري به هه شت وه ڪو جهه ڪن دم
 گشتمان له به زه ي هوميده وارين
 چه و تي وهه له يي مه دا يوش ي
 وهڪ گورگه دداني چيره شه يتان
 هه ر ده رفه تي بي ده مان رفيني
 گوري نه وه بي به شو په روش بي

هه‌رخوی بکریته ده‌سته‌چيله
 رزگاری بی به‌ره‌ی گونا‌ه‌بار
 له‌وئا‌گری پرپه‌رنگ (۱) وژيله
 بویان له‌خودا بیه تکاکار
 « به‌دبه‌ختی کوردان ده‌لی و به‌مه‌ردایه‌تیان هه‌له‌لی »

مه‌ی گیر وه‌ره تو‌خودا ده‌سه‌ده‌ی
 تاپیاله له‌من جیهان‌نوما بی
 روون بیته‌وه بوم شتی نه‌ینی •
 ریوشوینی وه‌هایه چه‌رخ‌ی گه‌ردون
 به‌دبه‌ختی سه‌ری له‌ئیمه داوه
 ئاخو ده‌بی رووبکاته که‌م بوون
 توبلی‌ی که‌ه‌لی چه‌روو چه‌دیریک
 به‌ختی مه‌له‌خه وه‌له‌ستی چاریک
 لێن هه‌لبکه‌وی جیهان په‌نایه‌ک
 بو‌نووی بنوس په‌یابی مایه
 ئه‌م به‌خته‌ره‌سه‌ی له‌سه‌رمه راکا (۲)
 بومه‌ش که‌بیایه سه‌ر بلندیک
 نه‌خشی له‌درای مه‌ش درابوو
 بی‌سویه که‌زیرو زیوی ساکار
 بومه‌ش که‌ه‌بایه پادشایی
 په‌یدا ده‌بو ریزو‌گه‌وره‌یی وناو
 ئیمه‌ی له‌که‌سه‌سی ده‌ر ده‌هینا

۱ - په‌رنگ : پولوو ، سکل ، پشکو

۲ - راکا : لابه‌ریت ، له‌مصدری راکردن ، هه‌لگرتن ، لایزدن .

ترکان نه ده بوون به سه رمه دازال
چون بو عهجه مان ده بووینه ژیرده ست
هر روزی بهری خودای توانا
بی شهرمی به ژیرده سی ئەمانه
شوره ییه له میرو نامداران
کی دهستی درین بکاته شیر
ئهم بووکی جیهانه بو کوریکه
خشل و جل و شیرنی و نشانی
پرسیم له جیهان ره قی له به ردي
دنیا که وه ها به به خشش و شیر
ساخوایه له تو سهیر ده منیم
کورد چون ده بی دیل و چاره ره ش بن
بو به خشش و دل به ناوو ده ننگ
ده ست رژدی ئەمانه حاته میکه
بوروم و عهجه م وه کو دیوارن
گوپالی ده سی ئەوانه ئیمهین
خویان له گهرو هه رایه دوورن
یه که هیرشی بو سه رئیدی بینی
ئازایی بو به خشیشی پرسی
هه ربو کوری کورد سان هه یه و به س
هینده ی که به جه رگ و دوره ترسن
که س بو که سی نابی چاوده به ر بی
له م سه ره قی یه و ده ماری زلیان
هه رخویه تی زلکه وه و رهش و بور

بو کوند نه ده بوینه لانه و و مال
ژیرده ستی شتی وه ها نه وی و په ست
روم و عهجه می له سه رمه دانا
ئهم شه رمه له پیاوه گه وره کانه
سوچیان چیه هونه ر وه ه ژاران
هه رچی بیه وی ده خاته گیری
شیریکی به ده ست و شیرد ریکه
به خشینه به بیرو ریگه زانی
نه رمیت به چیه ؟ کوتی به مه ردي
بو بیواو ده سه مو ده بیت و ده سگیر
له و گیزه چلون سه رم ده رینم
که ی راسته له خوشی دووره به ش بن
شیرن له هه را پلنگی جه ننگ
هه رگوردی له وان ه روسته میکه
ئهم هویه که وا کزوه ه ژاران
بو تیری به لا نشانه ئیمهین
کورد به ندو کلیلی سه رسنورن
هه ر کورده ده بن شه لالی خوینی
مه ردا یه تی بو دل و نه ترسی
نه دراوه له به ره ئه وان به شی که س
که متر له به یه که گهین ده پرسن
هه ر که س ده یه وی زلو له سه ر بی
ییکانه ده بن سواری ملیان
هه ربویه یه بوونه هیزی خوخور

دهستيان ده كهوت ژيانى سهر بهست
ناومان ده رئه كرد به پيرو زانين
پرنخو و به ريز ده بوو شتى چاك

كورديش كه بيايه يه كدل ودهست
پهيدا ده بو باوو گه وره يي و ژين
جياواز ده بوو گفتى پاك و ناپاك

هوى ئەم نوسينه و داد له دهست گهردونى چه پگهر

دهشتى هونه رى به چولگه زانى
سهر به رزى ي هوزى هاته بيري
بايشى بلين له ريگه ده رچو
وهك فارسى وازمانى خوشى
بوى ماندوبوه به هوى خه ياليك
بى نوسه رو هونه رو زمان
دلدارى نه بوو له ناوگه لى كورد
له م ريگه نه ريره ون نه ريبه ر
دل رهش له نه وينى راسته قانى
داخم ئەو د بى كه سن كه ساسن
بى خيويه بى سه رو زمان
به خشنده وو ژير و زيتو وشيار
ژهنگى له دلى هه ژار سربا
ئالام ده شه كا له عاسمانان
پيم زيندوده بو، على حه ريرى
گيانى به فرين ده هاته سهيران
كو وتاله كه باشه نيمه كريان
هه ركه س كه هه ژاره كارى گه نده

تومه ز له ورى و نه زانى خانى
واتا نه به زيره كى و به ژيرى
لا سارى هينايه بهر به سه رچو
پالاوى رژاندو تلتي نوشى
هونيوه ته وه به به ندو ساليك
بيگانه نه لين كه كورد نه زانن
پيمان نه لى ويژه وانى بيرورد
كوا؟ آيوه نه دلته رن نه دل بهر
بى بهش له گره ي له شى و گيانى
كورد هينده نه گيل و گيژو كاسن
ژيرو به دلن گه ليك ده زانن
بومه ش كه هه بايه خيوو سه ردار
ژيرى و هونه رى به دل كريا
من ئيسته له كورى ويژه وانان
دهم خسته وه ژين مه لاي جزيرى
واشاد ئەو بو پيم فه قيه ي تهيران
چكه م!! كه گه لى كه ساده بازار
پايه ي هونه ران به پاره به نده

سه رخوشه نه خوشه دل په روشه
پیت وانه بی که س ده سی بجوولی
راناگری به نوکهری نیزامی
هه رجه نگ و هه را له سه در اووه
لی که وتسه کارو بوم نه چوسه ر
چاوم له شتیکی دی بریوه
بی نانی به شی هه میشه مان بوو
خووم داووه ته مس گه ری به ناچار
وا په لك و بنوس هه یه وه نزاگوم
له ور یگه وه گه یمه کامرانی
تالایی ژیانی چاره ناکا
کرمانجیه خوشه ویستی کورده
یان زیره بلین که نیوبه نیوه
هه رپاره یه سووکه بی نیشانه
ئم هه ش به سه ره به چی بنازی
بی باشه له زاری پادشایان
هیژایه له کن گه لیک به بیران
بوم تی نه گه یه ندرا چباسه
سه رچاوه بی ژین و پیته چاوی
پولیکی چرووک ده کاته زیری
سه ریایکی ده بن په زیر له جیدا
دل خوش بی بلند ده کاشتی په ست

هه ر که س له ریگه ی در اوو قوشه
زانستی هه موی بده ی به پوولی
که س ناکا به مه یته ری خو جامی
دیتمان که جیهان وه ها شیواوه
ویستم که بیم به زیر دروست که ر
تابوم وه گه ری زیان له نیوه
چوون فیل و فهره ج نه پیشه مان بوو
دین رویی در او نه هاته به ربار
شیراوه بو خسته ده رمسی خوم
پاران هه وه کم رچیکی زانی
نه وپووله نه گه رچی پاره ناکا
بی فیل و گه ره نه گه رچی وورده
روسووره مسی مه خو نه زیوه
پوولی مه به بی نرخ مه زانه
جوان بی کچو که س نه وی نه خوازی
نوسراوی هه ژارو بی په نایان
بی نرخه له لای گه لیک له ژیران
مه زنی مه که ژیرو چاکه ناسه
نه ومیره که میرزایه ناوی
تیشکی دلی رهش وه روون ده گیری
سه د مس بی که چاو بگیری پیدا
گه ر تووره بی زل ده خاته به رده ست

وهك ديل ده گری ئەوانی پاشان
 هەر روژی ههزار نه دارو بی جی
 گیرفان هه مو داخن له به خشین
 چاویکی خشاندا به من دا
 ئەم گفته هه موو ده بوونه هه له به ست
 چیکه م دلی هیندی تی خزاوه
 ئەو خوشیه بهس بهشی نه زانه

پیش دهستیەك بو چیرۆك

وهك رووت به ره لا ده بن له پاشان
 هەر تاوی سه تی گه دا له سه رری
 بو وانه نه له مپه ره و نه په رژین
 ده پسا ره گی بیکه سیم له بن دا
 وورده م وه کوزیر ده چووده موده ست
 جیگایه کی بومه لی نه ماوه
 خویاه ته مه نی بدهی جوانه

مه یگیر له ده سی مه ده هه لیکه
 تابه و مه یی گیان و دل به خیو که ر
 مه یگیر بکه پیاله ئاوی شابون
 خاوین که ره وه مژي قریژم (۱)
 مه یگیر ده به گه وه رین پیاله
 یا قووتی تو واوه له علی ئاوه
 ره ننگ خوش و به چیژو خوش به رامه
 ده نکی دوری رووتی تی بهاوی
 زوو زوو بده دهستی مه ی په رستان
 تاپیاله یی دل به مه ی بکه ن ره نگ
 مه پسینه وه بیانده ری له په ستا
 له و به خشی زوو دوور له هه ژمار
 گه شکه ی مه یی شیه له داری بی گه ر

وهك گیانی نه مر مه ییکی تیکه
 تاویکی گه رم بکه ین دل و سه ر
 ئەو ئاوه که چاوی دل ده کا روون
 سه رخوش که دلی نه زان و گیژم
 له و شیه ره وان و پاک و ئاله
 خوشاوی دورو دوری خوشاوه
 ده نکیکی که مه پرسه کامه ؟
 خوه دانه کی (۲) رووتی وهك گولاوی
 ئەو کوری که هیشته دل له ده ستان
 تاسازو به دل بی به زم و ئاهه نگ
 تابی بهش ئەبن له هوش و هه ستا
 به شکو له دلوی بی به به شدار
 خوشاوی تزیی به ری ره زی ته ر

۱ - قریژ: چلکن .

۲ - خوه دان: ئاره قه ی له ش .

کاریکی بکاته سهر دهر وونم
 تیشکی بکه ویته گیانی تاریک
 دا تیری مه ناسه کارگر بی
 چلک و چه پهللی له دل دهرینم
 دل مردنی به س بی ههستی بفری
 گورانی و لاوکان بیژی
 هاواری بخاته میرگ و باخان
 گول خونچه پیشکون له چوقلان
 جار جار بخه نن له خوشی دیمه
 سویسنه وه زمان بی بینه باسان
 مه یگیر بده پیم مه ییکی گول رهنگ
 کویخاوو گزیر به لان نه زانن
 دست رزدی مه که تژی که^(۱) ده فرم
 سه رخوش بیم و به خوم بنازم
 مهستم که نه که ی گه لیک نه زانم
 مه مهیله به هوش و هیچ نه بیژم
 بی په رده وه شار دوان وه سه رخه م
 بلویری دلم به داخ و سوبی
 تی هه لکه مه لاوگ و سیگاو دهشت
 بی وورته دلم بنالی وه ک چه نگ
 بیژی و که وان بلیت رو باهم
 له و به رزو بلندو له و هه وایه
 دل ته نگه ده دهنگی زیروبم بی

هیزداری بکا دلهی زه بوونم
 دل بینه سهری خه یالی باریک
 بیرکم بشکینی سه د چه پهر بی
 دهرچم وه کو بولبولان بخوینم
 باشهرمی نه هیللی په رده بدری
 چیژی له نه وینی خوش بچیژی
 خونچان بدرن به روگ و یاخان
 بولبول بگرین له داخی چقلان
 ئاونگ بیژی له دهشت و چیمه
 رزگاری له خه و خه وی و له تاسان
 سه تهور چنه لپت و دهف نه دا دهنگ
 دهر که یین کول و خه م نه ویش له وان
 رهنگیکی جیا به خووه بگرم
 نیازم هه مو ئاشکرا بخوازم
 بی مه ی گه ری ناگه ری زمانم
 شیتم که هه تا دوران بریژم
 گش رازو نه هینیان وه دهر خه م
 وه ک تووتی ده م به گفت و گو بی
 هه یران و قه تارو به ست و گولگهشت
 بی په نجه و ویت ده فم بدا دهنگ
 تو بمدیه مه ی ده بی وه هابم
 زوهره له هه وام بکا سه مایه
 دل داری له لانی زین و مه م بی

۱ - تژی که : پررکه .

دهردی دلی خوم بی لهم ووتانه
 وابکه م که جیهانی بیو بنوری
 لهودووی لهئوین بهزام و بیمار
 با گهش بنهوهو بهخهم بلین بهس
 داخی جگه ری مه می گرفتار
 مه م لاوی له پیسی یو گونه دوور
 دهیکه م بهشتیکی وا تهررو خوش
 دل بهر بومه می بکهونه شینی
 هاودهرد بوشن شتیکی خوشه
 لاموایه ئهوانی راست و پاکن
 ههلبهستی وهها ههچی بینی
 هه رکهس که خودای بلندوپهستی
 بایین بیهن خویان له بیرکهن
 بیکا بری گوی گیانی لی پر
 هیوامه له راست و بی گری یان
 ئه م نامه که خاوه یان له باوه
 ساوایه مناله شیر نه مشتوو
 پیش من دهسی هیچ کهسی نه دیوه
 ئه ومیوهیه خوشه یانه تاله
 هیوامه بوژی هاوزمانم
 ئه ومیوه که وشکه تفته تلخه

زین ومه م ئه دی چین ؟ بههانه
 دهئیه نمه وه زین ومه م له گوری
 باخوم بکه مه بژیشک (۱) وزانیار
 بینه نه مرو نه چین له بیر کهس
 ناخوشی بی ژینی زینی دلدار
 زین ئه وکچی وا به شهرم ورو سوور
 هه رگیز له جیهان نه بن فه راموش
 دلدار بخه نن به دهردی زینی
 بی دهرد بگرن که نارو گوشه
 دلروون وژیرو بیر روناکن
 بو خانی ده نیری ئافه رینی
 پیه ی داوه به شیک له خوشه ویستی
 کورپه ی دلی هیندی پیوه ژیرکه ن
 مالیاوا له دل بکه ن دوسی پر
 نه بیهن له چنوک وزور بلی یان
 سه دره نجی له ریگه دا دراوه
 تازه به ره تازه پی گه یشتوو
 میوه ی ره زی خومه نه م دزیوه
 دل به ندی منه وه کوو مناله
 تهوسان نه گریته روله کانم
 خو کوردی یه زور له لام به نرخه

۱ - بژیشک : دوکتور ، طبیب .

دل بهندی خه مانو ناوی مه مبو

خوت رهنگه بزانی ناوی زین بو بهس دیتنی زینی دل تهزین بو

دلدارى ده‌کوشت به‌چاوى مه‌ستى نه‌و ناوى نرابو خاتون نه‌ستى

تازدين بو بهلام چنو جوانيك ! گوده رزي جهانو پالموانيك

چون نوبه ره مانه خوین شیرینه
 کورپه‌ی منه بوته چاوی چاوم
 نه‌م خواسته‌وه هی‌منن سه‌رو به‌ر
 ریزیکی ووشیکی یان ووتاریک
 خوم‌خاوه‌نی که‌سم و^(۱) خیوی ره‌نگم
 پاکی کچه تازه بولک و روسوور
 نه‌و دل‌به‌ری شوخ و شه‌نگ و نازار
 بیهوده نه‌که‌ومه لیوو زاران
 با چاکی پکه‌ن نه‌گر که‌می بو
 هردل چه‌په‌لن که‌گره‌ر فروشن
 بو‌گه‌پ نه‌په‌ نیشانی تیران
 خورستم و خوم له‌خوم رووم
 چه‌ند گفتم ووشیکی کورده‌واری
 لیمی نه‌گرن چخوشه خوشبوون
 چیان لی‌دی که‌مایه‌سیم و‌شیرن
 گه‌رده‌گری شتیکی باش بیژن
 بایینه‌وه بیر منیش له‌وانم

په‌سندی میری بوتان وجوته خوشکه جوانه‌که‌ی

ده‌نگ بیژی جیهانی خوش‌خوانی
 وای بوده‌گوتم به‌به‌ندو بالور
 دلخوازی به‌چی هه‌بووه‌مووی بو

نه‌و کورپه‌ده‌لی نه‌نازه‌نینه
 میوه‌ی منه خوشه بوی نه‌ماوم
 خشل و جل و یارو زیرو زه‌ن‌به‌ر
 ناوئاخن و پیت و تپ به‌جاریک
 هی خومه له‌که‌س نه‌هاته چه‌نگم
 نه‌و گفتمی شیرین و بی‌ری سه‌د جوور
 خواجه‌مه‌ده‌ده‌ستی پیاوی لاسار
 پارانه‌ومه‌له‌ خوینده‌واران
 بو‌گالته نه‌لین نه‌ووئه‌می بو
 چی پاکژو باشه‌په‌رده‌پوشن
 هیوام نه‌م‌یه‌له‌مه‌رد و ژیران
 گرمیکم و هه‌وریشم لیکوم
 کوردم له‌چیاو که‌ژو نزاری
 لیم و‌ه‌ر‌ب‌گ‌رن به‌سینه‌بی روون
 دل‌پر له‌رقیش که‌گوی بدیرن
 ئابرووی بو‌یژی با نه‌ریژن
 بوم پینه‌بکه‌ن هه‌له‌ی زمانم

ره‌نگ ریژی په‌رانی میژو زانی
 وانه‌خشی‌ده‌کرد به‌ره‌نگی چه‌ندجور
 میری هه‌بو روژگاری پیشوو

۱ - که‌سم : شکل ، هیئه

تووی عه ره بانو سه روه ری کورد
 زوردهستی گوشادو شادو شابوو
 ناوبانگی هه بو به میری بوتان
 پشت پشتی هموزلو جهان گیر
 شیریکی خودابو دهرکشابوو
 ناویشی ئەمیری زینه دین بو
 اتیر نه به زین نه دابه زین بو
 ناوبانگی گه شسته مانگ و ماسی
 بو ههردو جهان خودا پیدا بوو
 روسته م هه ره شیکی وی به سی بوو
 بهرده و بگره ی به دادو به خشین
 تائه و بوو به شی کسی نه ما بوو
 ئەماس و پیروزه لالو زمروت
 دارمال بو هه مو که لو کولینیک
 کیژوله تزی هه مرو فرشته
 ژوو روده ری هه رپری پهری بوو
 بی وینه له ناو به هه شتی خوا بوون
 دوو خوشکی خوشیک و یه که برا بوو
 دوو روژت ئەدی به دهوری مانگا
 ئەو ناوی نرابو خاتون ئەستی
 ئەو ناوی له نیوی ناوی میر بوو

سهرداری گه لی گه لی زلو وورد
 پاتهختی جزیرو بهختی چابوو
 رومو عه ره بو عه جه م له فرمان
 خالندی ده گرت هه وه له باپیر
 عاسمان له وی بی ترس نه ما بوو
 زیانی نه ده دین و بی به زین بوو
 بو جه نگی که تهختی خوانتی زین بوو
 ئازایه تی ویت ده وی بناسی
 خواناسی ئەویش به ده نگ و ناو بوو
 حاتم له ده هنده بی به زی بوو
 ژیری و هونه رو به کاری بو دین
 دمت گوت که به به ژنی ئەو برابوو
 سه دجوره گه واهیرات و یاقوت
 دا کرابو به کو له هر شوینیک
 پیت و ابو که هندروو (۱) به هه شته
 هیند ساده وو لوسکه نوکه ری بوو
 له و باغه دوو نه و نه مام روا بوون
 سور گول دوو له پنچی شاروا بوو
 دمت روانی ئە گهر له سه ر روانگا
 یه که پیاوی ده کوشت به چاوی مهستی
 ئیدی له دل و هه ناوی میر بوو

۱ - هندروو - ژوو ره وه ، حرم .

بهس دیتنی زینی دل ته زین بوو
 گیانی بو ایتر له کوری یاران
 یهك چه شنی فرشته یهك پهری بوو
 نه م جوو ته له روشنی خودا بوون
 نه مزانی هه وینی وان له چی بوو
 ئاونگی له ناوی ژین له سه رلیو
 چینرابو تیا دهنك دهنك خال
 بردیان بره وی بتانی چینی
 وهك هه وره ره شی له روژ ده هالا
 چالی چه نه گه پری له جادوو
 پشکوبو له چوقلی سه ول و شمشال
 ناتای مو به سه ریه کا رژابوو
 نه و کوشکه چه چی نه وان ده مان بوو
 په یکانی بزنگ چتیری دل پیک
 توقی بوو دلی دلان له تاوان
 هه رگوشه یی چاوه گیان ده کیشن
 وهك بالی پهری له سووچی ئاسو
 له جوانی به پاس و دهر که وان بوو
 مردن بوو په نای ده برده به رکوی
 پربی له گولایوی روون و ساده
 سه ر چاوه یی ئاوه که ی ژیانی

خوت ره ننگه بزانی ناوی زین بوو
 یهك ناوی جوانی که و ته شاران
 یهك گهنده می یو یه کی زهری بوو
 کهنگی پهری یو فرشته وابوون
 هه رگیز که سی جوانی وای نه دیوو
 لاجانگ وه کوزیو چه ناگه وهك سنیو
 سه ر کوله وه کی پهری گولی ئال
 تهنگی ده م و دهنگی پیکه نینی
 ره شماری کهزی له به ژنو بالا
 چاوینی پهرین بوو دیری سه رروو
 بوخوشی وه نه وشه وو گولی ئال
 سورگول له سه ری لکان رووا بوو
 رهش خال وه کو به ردی حاجیان بوو
 نه برو چکه وانی بی گری و ریک
 نازک به له شو هه لو به چاوان
 دایان نا ئه وانی موو قه لیشن
 توپلی (۱) سپی په رچه می ره شوکو
 روژ کاره که ریکی ناوچه وان بوو
 کی کولمی ده دیتن و بنانگوی
 گهردن وه کو قوم قومو کی باده
 هه رکهس که بیینی پی ده زانی

۱ - توپل : ناوچاوان ، هه نیه

خونيان دهرژا دلان له تاوي
 چاوي گهش و روون ده کرد به بي کل
 جیدار بو له هر جيهان بنان
 هاتبوونه جيهان هه وال دووانه
 زين زورتری خوشکی خوين شیرينبو
 نه ستيره بو نه ستی زين وه کی مانگ
 چاو پيسرو چنوکي پی ده بوو کور
 کاتي که ده چوونه سه یری باخان
 گياوو گژو دارو به رد ده نالان
 شمشیری برو له سه ر له تی مانگ
 کی بی دل و گیانی پی نه به خشی
 له رزانه و گوبه روک و که مبه ر
 له وجوتی به ژن نه مامی چاوباز
 پیر بو دل و دینی خو ده گربان
 خونکاره هه ژاره پیره یان لاو
 نرخي که نه زانی زور نه زانی
 هیندی به خودای چلو گولو دل
 وهک تیکولو کاکلیکه نیوان

سه رپه نه جوو نه ینوکی خه ناوي
 دینی به رو که مبه ری شل و مل
 هه لیان که ده مالی قولو بازن
 نه و دو گوله شوخ و شه نگ و جوانه
 هه رچه نده که نه ستی ناز نه ین بوو
 هی واز بو جوانی گشتی شه شدانگ
 نه ستی وه کو مانگو زين وه کو خور
 نه و هه ردوو وه کو دووشه و چراخان
 گیاندار ده چو گیانیان به تالان
 په رچه م شه وه ره ش له ده وری لاجانگ
 په رچوو که له سه ر هه نی بنه خشی
 رازانه وه یان به زیرو گه وه هر
 نه و له نه جی کوتری به سه دنان
 پول پول کچی شوخ له ده ورو به ریان
 خواناس و مه لاو به ناوو بی ناو
 کوانی که دلی نه چپته جوانی
 هیندیك دل و بیر ده دن به تیکول
 دوست هه ریه که به رده شیوی شیوان

ديسان رانانی جوانی نه وودو چاوبازانه یه

هینده ی که خودای به تاق و ته نیا
 قه یسه ر هه چی بووی له زیرو زیوان
 هه لماس و گه واهیراتی قاقان
 پوول و شمه کی رژانده دنیا . .
 زورتر له بژاردن و له پیوان
 تاده چته تقیمه که ی سلیمان

چی نرخی گرانه پیی دهزانی
 نه و جوانی له رووی ستی یو زینی
 کاتی که ده که و ته سه رشه پولان
 بو هر جی پریشکی خوی ده پرژاند
 داراوو نه دارو کوک رهش و روت
 جوان گه یونه یه کدی مانگ و خورن
 راو کهر له ریگه یی ئەم ئاسکانه
 گهر به ورو پلنگ و نیره شیر بو
 گریان بو هر ابو روژ ئە گهر شه و
 هر جوانیه بی بن و که ناره
 دلدار هه یه مه رده گیان ده بازی
 یه ک یاری دهوی له به زم ویاری
 لیومشتنه بوستی یو تاژدین

ناهینی که موسکه یه ک جوانی
 ده ریا بو له ناگری ئەوینی
 سه رریژی ده کرد له گردو گولان
 سه د گیانی ده مه وله حاست ده برژاندا
 نه و دوانه که هاتبان ده یان گووت
 کریار ئەوه بویه هینه زورن
 دل به ستی ئەم دو ناسکانه
 هر روژی بهری به ناله فیر بو
 هر گیز نه ده هاته خه و نه وه خه و
 دل داری گه لیکه بی ژماره
 ئیواش هه یه ورده ماچ ده خوازی
 یه ک گیانی شیرین ده دا به یاری
 خو کوشتنه دیته ربی مه موزین

نازابه تی تاژدین و برابانی و دوستانه تی مه م تاژدین

بابی یه وه سه ر ووتاره که ی پیش
 — هه رچه نده که زوروبی ژمار بوون
 له و کوشک و سه رایه دابو سه دلا و
 هه ری هه ک به جوانی روژی رووناک
 وه ک مانگی له چارده ، بی به راستی
 سه ودا سه ری پیشه یان بو گشتی
 یه ک رازی دلی یه کی ده زانی
 سه ودا له دلا نه وه ک به دیتن

سه ودا سه ری دل برینی پریش —
 گچکه و زلو خویری یو به کار بوون
 خوین شیرن و ریک و پیک و بهرچاو
 روخوش و له بارو ده ست و دل پناه
 مانگ زه ردبو که یه ک ده هاته حاستی
 به سته بوونی ئەوین به داوی گشتی
 گشتی دلی چوو بو سه زانی
 ئەم جوره ئەوینه که م به پیتن

تى دابو لهوانه تازه لاويك
 تاژدين بوو ، بهلام چنو جوانيك ؟
 مير كامه ره گهز بوو لهوان بوو
 نهسكه ندهرى نابو بابى جوامير
 چون روژى ههرا به تاقه سواری
 تاژدين دو براى بو ، كوانه كى وان ؟
 تاژايبى له پاش لهوان درو بوو
 تاژدين له سه ره هه مو نه مامان
 لاويكى ترى كه سو برا بوو
 هه روژى كه نه و براى نه ديبو
 دنيا بو له بهر دوچاوى تاريك
 هاوالى ده مانى خوش و خه م بوو
 نه و چون بو مه ميش له راستى و ابو
 مه م رولهى نوسه ريكي مير بوو
 هه ليان نه ده كرد به بي يه كودو
 نه م جوته به جورى دل له يه ك بوون
 زور بيكه وه هو گريكى پاك بوون
 بو يه كدى بيونه دوستى گيلنى
 باوا بى هه واله تيو برا بى
 هاسان نيه دوستى گرانه
 گهر دل به گومان گومان ده بهى خوت

سه رده سته بى گشت و خيوى ناويك
 گوده رزى جيه ن و پاله وانيك
 سه ر كومهل و گه وره وو گران بوو
 بيستومه عه ره ب پى يان ده گوت شير
 ده يتوانى بهرى سه رى هه زارى
 بيميردى (۱) خودا ده گه ل چه كى وان
 يه ك عارفى نابو بو يه ك چه كو بو
 له برا بو له خزم و خال و مامان
 چه م وت ؟ نه برا بوو شه و چرا بوو
 و ازانه به شه و چراى نه ديبو و
 تاى كرژى دلى پساوو بارياك
 دل به ندى خه مان و ناوى مه م بوو
 تاژدين نه بى چى له پير نه ما بوو
 تاژدين كورى گه وره تر وه زير بوو
 جيا وازى به دل نه بو به له ش بزو
 ده توت كه بيونه له يل ومه جزون
 جوت بوو نوله خوشه و يستى تاك بوون
 ده رچوو له زمانى يو له
 بيهوده يه ده م ده مى و هه و ايبى
 دوستايه تى و نه مه گ برانه
 دوستى مه كه زور گران ده بى بوت

۱ - بيميرد: فرشته ، مه لايكه .

جيڙني نه روز

چي ڪردوه لهه رڌو عاسمانا
وه ستايه ڪه ناگه ره ڪيه نامراز
والاوو به نيوو نيوه وو پرر
سه رسو ورره جيهان له باره گاي ٿه
هيندي ڪي پياده هيند سوارن
دهستيڪ په له ڪارو هيندي سستن
هه روا له گه ره وه شه ده وه ستي
يه ڪه سر برره يه ڪه بويڙي بهستان
يه ڪه روڙ ده پرستي يه ڪه چرائ شهو
هيندي وه ڪو موم ده بن گرفتار
هند شاهن وهيند وه زيري وانن
هيناني به هاري پي سپاردوون
سه رما ده ڪه ويته سر هه لاتن
پيري ڪي به يرو زيتو دل ٿير
جهنگه وه هه رتي ڪه ده رده بي شين
هه رگه س ده ر ٿه چوو نه ده شتو به رپال
باپيرو نه ٿه ڪه له گل منالان
تاپيوه بنوسي جيڙني پيروز
دهيدا له دهرو له چولگه باي بال
چي هيشته له يه ڪدي چيڙ نه چيشتو
چاو تيربو وه موي له بهر ته ماشا
باڪيڙي بيبي چي تي يايه ??

بروانه خوداي بلندو زانا
بي مشته وو رهنده بي گهزو گاز
يه ڪه گه وره وو يه ڪه دريڙو يه ڪه خرر
دهر ڪه وتووه گش له ڪارگاري ٿه
سه پيريش ٿه وه گشتيان له ڪارن
هيندي به هه رانو هيندي وو ستن
يه ڪه ديت ويه ڪي ده چيتو ده ستي
هيندي ڪي ده نوسي هيندي وهستان
يه ڪه خم ده ره ويني يه ڪه ڪزولڪه وه
هيندي ڪي به چه شني زيني نازار
سه رپاڪي به روشني و جوانن
ٿه ستي ره بي هيندي بويه ناروون
سال تازه ده بيته وه ڪه هاتن
گيرايه وه بوم پيا وه ڪي پير
گويا ڪه اه روڙگاري پيشين ۰۰۰
واتا ڪه ده بوو به روڙي سه رسال
ڪيڙو ڪورو لاوو ڪونه سالان
جيڙني هه رزل بوو جيڙني نه روز
تاڪي نه ده مايه وه له ناو مال
نه خواهه ڪورو ڪچي گه يشتو
راز اوه له خيل و بهرگي باشا
هه ر لاوي له پيري خواهه ستايه

روژی که دهچوونه گهشتی دهشتی
 هر جوان بوو له یهك ده بوونه کریار
 دهشت مشت بوو له میوه بی بههشتی
 سهودا بهدل و بهچاوه بریار
 تاكل بوی دهچوو جوت دههات له ویرا
 هر تاكل بو له جووتی چاو دهگیرا

سهیرانی جیژن ودهزگیران گرتن

دیسان که نواندی جیژنی نه وروز
 گش ووردو درشتی ناو جزیری
 شاریو ره مه کی و گزیرو هرچی
 پول پول ده گهران له کیوو دهشتی
 هیندیک به په یا دهچوونه باخان
 هیندیکی به یهک یه که و جودایی
 هیند هاتبو خانم و ژنی جوان
 تی هاتبو هیند په ریو فرشته
 کیژوله وو لاوو روو به خالان
 خونچه دهه مو روو به خالو خوین سوک
 کریارو فروش هموی جوان بوو
 نازداری دههاته باری سهودا
 جوان چاکی دههاته ناوته رازو
 نه وروژه که ده بوه جیژنی سه رسال
 خویان نه دههاته بیر چه جاری

له گویره بی ریوو شوینی پیروز
 بیگره له شوانی تا وهزیری
 تیه ی دابوو شره و گه رو کو چه رچی
 خه میان ده په راند له سه یرو گهشتی
 سواران ده گهران له کیوو شاخان
 دهستیکی به گهل بهدل ته بابی
 دنیا پری گول بیوو له بهر وان
 تاوابی بههشتی گه ویره دهشته
 لیوقه ندو مه مک دولیمو کالان
 لاوی ته روتازه اووس و بی تووک
 نرخ و به نرخ له سه ر روان بوو
 نهک کوته په روو که لاف و سهودا
 چاو کاری ده کرد نه زوری بازو
 مندالی ده سال و پیری صد سال
 ناههنگ و به زمبو تا ایواری

خوگورینی تاژدین و مهم له بهرگی کیژاندا

پرشنگی چرای له گومبیزی شین
 ریوشوینی گه لیک له میژو زووبو
 کردی ده می خاکه لیوه ره نگین
 حه وروژه بی جیژنه بو پشووبو ۰۰
 دانیکی نه مان له مالی باوان
 هر ریگه درا به کیژو لاوان

کورر دهچوه بهری گولیکی بکترنی
پوشیان شمهك و جلی کچانه
تافته کولجه کراس و لیونال
ههردوو کچی قوز نه گهر بیامه
باش گوی ده نه بهزم و دهنگ و باسی
بابچینه وه لای ستی یو زینان

« گرفتار بونی مهموزین وستی و تاژدین بهداوی نهوین »

رامان لهشتیکی سهیری ناکاو
ههر کووچه و کوشك و په نجه ریکا
پارچه هی هه موجورو رهنگ له بهروان
هیندهش نهوه پیری دار به دهسته
هیند پوشته وو هیندی روت و قوتن
هیندیکی زه لام و هیندی چووکن
یهك قیژه ده کا یه کی و وررو کاس
یهك خول وه سه ره یه کی له سه رخول
یهك بوله ده کات و یهك روه و چول
هیندیکی خه والو هیندی سه رخوش
ههریهك له هه وایه کی ده نالن
ههرتك به وورری سه ریکی رامان
لالو چیه نه و هه زاو مه ترسی ؟
نه مرو له مه بوونه میری سه ربرر
ئیتر نه مه هوشی نا به لاوه
فه رموی به لی دو کورری چه له ننگن

کچ دهچوه دهری دلیکی بیری
تاژدین و مهم نهودو شیردرانه
هه وری له ملان به نهویه ده سمال
کا کول بو بیوو به بسك و په رچه م
هه ربویه بوو کهس نه وان نه ناسی
بیان هیله به بهرگی تازه نینان

ههردوک ده گهران به بهرگی گوراء
دیتیان له پیری له ههر دهریکا
چه ند تازه جوان له چه سنی سه روان
پول پول کچ و لاولا و به دهسته ده سته
هیند زگزل و هیندی لات و لوتن
هیندیکی گران و هیندی سووکن
یهك کاله له پی یه کیکی پی خواس
یهك سه رقرنه یه کیک به کا کول
پیتوله یه کیک یه کیک به تیتول
مرکیوه یه کی یه کی له سه ر جوش
هیندی له بلند و هیند له چالن
گوی پر بو له ناله پی به زامان
تاژدین له یه کیکی پیری پرسی
پی یوت کچه کهم دونونه مام کورر
ههر کهس که بیینی نه م دولاوه
ووتیان نه تو دیتن ؟ نه و چه ره ننگن ؟

۱ - چه لهنگ : جوان .

گوتیان که هیانه تیرو خه نجر ??
فهرموی که به سیله چاوو ئاوورر
لهو پرسو وهرامه دا له ناکو
بی وینه دوکورر دوتازه لاون
یهك رهنگو شمهك گهلی ته یارن
بالا که له گت نیازو نه رمن
هر له وجی که چاو کهوت به چاوان
فرمیسك نه رزان له چاوی تاژدین
به و تاوی جوانی تاس و گیز بوون
ئه و ههردو کوری به نازو نیمناز
روژن وه کو مانگی رهنگ زهردن
وهك تازه کوژاو به ههل بلوقن
دوسواره بهزینه سه ر نچیران
زانیان که نچیره کان قه له و بوون
ویستان و رووانیان به گهرمی
له و جوانیه بهم دو ئاسکانه
دل بیان به دلی یهك ئاشنا بوون
دل بوونه هه وال له سوچی چوا
خوا هیندی له خوشه ویستی پیدان
دهت گوت که چوار گیانه یهك لهش
راستت دهوی هه ره کن لهش و گیان
گیانان هه مو پیکه وه ته با بوون
ناردونیه ته گرتوخانه که ی لهش
هیشتا بری مرچو مورو گرژن

یان شیری شه تهك دراو له که مبه ر ?
له م کومه له بوونه جه رگو دل برر
دل ترسی له چی بوو هاته بهر چاو
سیهنگی برونو مهسته چاون
بیگانه وو رهنگ نه ناس دیارن
تاچاو دهیهوی به نازو شه رمن
یهك چی فری هوش و دل له تهوان
مهم بوو به به فر له تاوی هاوین
بی هوش له چه قی ریگا دریز بوون
دیتن دوپه ری شه هینی چاوباز
دلدارو شکاوی بهردی دهردن
به و تینی ئه وینه ههل دهچوقن
دیشیان و کهوته چالی بیران
باز گیره له داو نه زهر ره که و بوون
دل بیان کولی کهوته باری نه رمی
سوتا دلی ئهم دو ئاسکانه
دل ئاوینه بوون و رزنوما بوون
کوچ کرده بوو دوودلی له ناوا
دلداری وه های له یهك گریدان
گیانیکه له چوار له شان بوه بهش
روژی بهری یه کیه تی بوو بهشیان
کاتی که له باره گای خودا بوون
ئه و روزه جیا وه بوون به دوو بهش
ئه و تیره یه ناو نران به دوژمن

دهستیکی له یه کدی بوونه دلدار
 و پروژی له گویری هم مرشته
 کاتی که گهینه سهر دوو زامار
 دوو گول دلی دایه دووی وه کوو گول
 بو رانی ستی سه نیری تاژدین
 لیویان ده خشانده به کولم و خالا
 ووتیان ده بی هم کچانه چی بن
 نه و میوه له باخی کی چناون
 دوو تازه نه مامی کام ده راون
 فرمیسیکی له چاوو و خوه له سه رسنگ
 سه رخوشی نه وین به بونی واخوش
 تابینه هه والی دیده مهستان
 گوریانته وه کلکه وانه بی خو
 هه لماسی تقیم دران به شوشه
 شیرنایه تی چیژنه بوو به تالی
 تاو پهر بوو به جی نه ما له ومان
 تاژدین و مامی به دل بریندار
 ووشیاره و بون شه وه شه وه زهنگ
 دوو پروژی به روژ و ونو نه دیون
 بی هیزو کزو سررو کررو تاس
 لاوازو زه بون و نیوه مردو
 تاگهینه وه مال به لاره لاره
 نه زمانو نه سهر نه خواردن و خه و

نه و دهستی کهوت ژیانی ززگار
 تینکه له بوو دلی دو جووت فرشته
 نه و دو کوری دیده مهستی نازار
 پشکوت گولی دل رژا کولی دل
 جی گرت سهری مه مه له باوه شی زین
 چاو تیر نه ده بوون له به ژنو بالا
 تو بلی کی که فرشته یان پهری بن
 نه و دو گوله سیه بوونه ناونگ
 نه و گول له بی کولن بی روواون
 ره گیان به گولای ناو دراون
 له و دو گوله سیه بوونه ناونگ
 پیم سهیره که هیچ نه هاتنه وه هوش
 نه نگوستیله ده رخزان له دهستان
 نایانه وه داوو دانه بی خو
 کار هر به دله شتی دی پووشه
 قال بوون به نه وین به سه منالی
 خوش روینو دووی نه خوش به جیمان
 پیوه ندی دوئاسکی ناسک و نازار
 بهس ناله بی دل نه بی نیه دهنگ
 وهک مانگه شه و یکی رهنگ په ریون
 بی تین و تووان هررو و وررو کاس
 به شلیک و دلیکی جهرده بردو
 لی کی بوونه تخیل به جهرگی پاره
 لایان وه کویهک بوو روژ له گهل شه و

تاژدین و مهم بهدردی خویان دهزاتن

ئەوبازو شهینی پەرر پرووزاو
 بو پوررو کهوان دەچوونە راوی
 لی ی دان لەپرو نەکوو بریسکی
 حەوروژەیی جیژنەهات و چوو خوش
 چەندروژی تریشی هات بەشوینا
 لیلایی لەچاوو رەنگ بزراکو
 تاژدین بەمەمی دەگوت ئەتو کیهی؟
 دەرمان و بژیشک^(۱) و نوشت ویاسین
 خویان دی لەپیچی پاچە بەندان
 بیچاوو بی دان و ئاوو بی تاو
 وەك چاوی جوان نەخوش و سەرخوش
 وەك خونچەیی زاری یار دلتهنگ
 ووتیان دەبی بوچی ئیمە وایین؟
 یان بوچی وەها کزو زەبوین
 بەو گیژیە لەگیژی بیرو خەمدا
 ئەنگوستیلەیهك تقیم لە گەوھەر
 وەك دەنکی هەنارو ئاگری سوور
 نو سراو لەسەر وی ناوی زینی
 مەم دی لەدەسی ئەویش نگینی

۱ - بژیشک : دوکتور ، طەیب ، ئەو کەسە پیاو دەژینیت لەمصدری
 (ژین) ، وەرگیراوە و لەزاراوی باکووردا گوندی دەلین ووشیکی «تازە کوورە»
 نیە ، فارسەکان لەبەرانبەری ئەم ووشەیه « بژیشک » دەکار دەکەن .

بی هستی که سه پری کرده دهستی
دوورر نایی جیهان له راست نه وانه
سه د هینده به سه نگی گه نجی قارون
ناهینی له وانه هیشته هه شتیه ک
په کپه ک که چباشن نه و نه قیمه
هه رچیان به مه کردستی یوزین بوون
گورنیان له مه خو به بهرگی گوراو
نه و بوون که له روژی چیژنه هاتن
نه و دوو پهری یانه ده ستوه شین بوون
نه و بون که له نیمه بوونه دل برر
نه و هوشی سه ری مه یان رفاندن
تاژدین که می هوش و بیری لآبو
تی راخوری مه م دههسته به س بی
شیرین نه مه نه و دوئاسکی مالین
مه هاته وه لام به ناله نالی
زورتر له ته خوم شلوق ده بینم
مه مینه که وا له سه زه مینم
سینه م همو هه نجنه به برژانگ
بی شوینه دلم له پرچی ره شدا
به و شیرینی بروی که تازه ساون
نارا له چه جی به کم نه ماوه
دلداری به راستی دای به سه رما
گیان و جگه رو دلو هه ناوم

ره نگیوه به ناوی خاتون نهستی
هیرو وورو گیل و هیچ نه زانه
هه ر زیری هه یه و هه چی له ناو چون
هیچیان بونه ما جیا له په کپه ک
ناسیان به مه یاری دل ره قی مه
وه دیاره که فیری دل دزین بوون
لاولاو به دولاو ده هاته بهرچاو
ووتمان نه وه مانگ و روژ هه لاتن
نه و خون شیرینانه خون رژین بوون
نه و مامزه بوون که بوونه شیردر
هه رزان بوو له نرخی چاو چراندن
مه م نابی پرسی هه ر نه ما بوو
تاگه نگی تخیل ده بی له ناو جی
شوره ییه له ده ست نه وان بنالین
تاژدین وه دیاره هیشته کالی
زور کاریگه رن هه موو برینم
کوژراونی نه وینی چاوی زینم
گیانم بووه گیر له ماهی لاجانگ
وه ک نه شته ره هه رچی موون له شدا
به ندبه ندی دلو جگه ر پساون
توئه و مه می دیت نه ما توواوه
له و هیرشده ا نه دل نه سه ر ما
ده ست و سه رو پی وو پشت و چاوم

سويندم به خودا نيانه نارام
تامن به دهمم ده می ده که م شين
وا دلره قی به و ژيانه تاله
وان بيله به ئاخو داخو نالان

زين و نهستی به چدردی چوبون ؟

هر چو ونه وه مالی به و جلانه
هر چه نده جل و شمهك كه گران
دلداري له ناو دلان خزیوو
كس نهی ده گوت نه وستی یو زین
پیریژنی دیوی ئەم جیهانه
فه رهاد كوژه كهی له لا تكیك ئاو
ئه و هات به سه را له و انده ماندا
دیتی چه بیینی ؟ دووی كزو لات
وا ماتی خه یال و دوره ئاگان
رووی روژ چیه بوونه مانگی به كشه و
خوین بوونه ته به فیری تازه باروو
كوا كاته كه زهر د بین گولی سوور
ئه ی هیزی دلو كزه ی هه ناوم
پاریزه ری آیوه هر خودا بی
وا آیوه نه و نده له به ندو به رچاو
چون وازوو گه رانه وه به ره و مال ؟
بیژن شته كه چه و چه ره نگه ؟
گیران به چه داوی چون ته لیکه ؟

شیتن هه مولا له لام نه ما رام
ئه و هه ری به كه بوخو بانگ ده كا زین
تووش بووم و ده لیبی به سه و مه ناله
با بیینه وه سهیری چاو كه ژالان

رووت بوونه وه ئه و كه مهر شلانه
چون دینه وه ره نگ و دل كه دوران
گول رهنگی له كوام و لیو دزی بو
پیت و ابو كه خه لکی ژیرزه مین
تایهن بو له كوشکی ئەم كچانه
گه رربازی به ناوو (حه یزه بون) ناو
چاویکی خشانده به رووی كچاندا
ئه ی خواجه ئەمانه چیان به سه ر هات
به رچیله ونی ده كا چه ناگان
چاوباز كرن ئەمرو بوونه میكه و
یا قووتی دولیو سپین وه كوزیو
دهك روله له چاوی پیسو به د دوور
هه ری بهك له وه روشنایی چاوم
بالاو هه مو كاتی بی به لا بی
چون چوونه ده ری به جووته بوراو
چون سه یرو نه كرد له جیژنی سه رسال
سه رگیزیه یان خه یالی به نگه
هوی ئاگره هه رچی دو كه لیکه

دهنگی بکه نو نه که ن کچانم
قوومیکی ده پیژم و. ده ریژم
شیشوقه وو موروو تیکه لاوکهم
گوتیان به دزی به پیره زالی
هر کهس که دو چاری ئیمه بوو زوو
ئهم زوری به زوره هاته ری مان
شیت بوون به مه زورو دای له سه ریان
هر بیستی له مان ئه مانه دایه
چاومهس ده سه رو گه ریم هه زار جار
کی بی که بی له ئیوه بی باک
دهستان که به دهستی هر کهسی دا
نه خوازه که آیره بی بی دلدار
کام داری بلنده دای ده هینم
ووتیان هه مو وایه هرچی ده یلیه ی
دهرمانی برینی مهت له دهس دیت
دهردی مه گه لیک به ئیش و ئویه
چه ندهی هه یه کیژ و کور له بوتان
هر کهس به جووانی ناوی داخه ن
له م شاره هه چیکی مهسته چاون
ئیمرو که دو کچ به ئالو والا .
دوروژ که هه لین بزانه هه و بوون
توووشیان بوو به تووشمان له ناکاو
هه رچونه نزیکی وان به دیمه ن

من بوخو هه مو شتیک ده زانم
چوو دیوه له ریوه پیو ده پیژم
چی تان له دلایه لیو بلاو که م
له و کاته وه چوینه دهر له مالی
شیت بوو دل و هوشیان له دهس چو
پیوه ندی نه وینی هاته پی مان
ئیمه ش نه وه بووینه شیتی په ریان
لووسایی زمانی که وته کایه
ئیهوی کچی پاتشان و خونکار
کی بی که نه دات به ئیوه بیتاک
دهیدا سه رو گیان و دل له ریدا
من بیگه می ئیسته دیته به ربار
هه رشیتی ده که م دلی ده سینم
ناسراوی له لانی ئیمه تو کیه ی
شه رمیکه ده مان گری بلین پیت
ری کویره به درر که پرر کلویه
چه نده هینده که ناو براوه بوتان
نوسراو له سیایی ئیمه دا هه ن
دیومان و گشتی ناسراون
وهک یهک به شمهک به سالو بالا
هه نیان وه کو مانگی چارده شه و بوون
چون دل نه په ریت و ئاونه کا چاو
دیمان نه له ئاوو گل وه کی مه ن

وه دیاره فرشته یان په‌ری بوون
 نهو بومه به‌جووته که‌ته داوان
 روومان وه کو مانگ وروزی واپون
 نهو شروشه نه‌میش چرای به‌را‌نهر
 شوخی که گه‌راوه دای له‌ئیمه .
 سه‌رگولی مه ناگری به‌گرر بوون
 گر گرتی بو که‌وته ه‌ردو لامان
 سوتاین گش و ئیسته کوی زوخالین

دور سیوی به‌ه‌شس داوه‌ری بوون
 ئیمش نه‌وه سیت ده‌بین له‌ناوان
 نهو ئارینه‌یکی روونوما بوون
 تیشکی مه گه‌راوه بومه له‌وسه‌ر
 تاواندی دلی مه‌های نه‌ئیمه .
 نه‌وه‌وه‌ک دوچرای له‌رونی پرپون
 دل‌بوته مه‌کوی برین و زامان
 لات وایسه که‌توقمی ناو‌خه‌یالین

تایهن لهم ووتانه سه‌رگه‌ردانه

دایهن سه‌ری سوور بوو لهم ووتانه
 چون ئیوه نه‌چوون به‌تیلی چاوان
 بو خوو کچ و کچ ده‌بن به‌یاروو؟
 دل‌داری کچان له‌ئیوه نایه
 پیوسته کچان به‌کور بنان
 بی‌هودیه کچ له‌کچ که‌جووته
 کچ سورگولی ده‌سچنی خودایه
 کور خوین و کچیش له‌شن‌ه‌تا‌جوین
 تا بی‌کچه‌کور شه‌وه به‌بی مانگ
 کچ بو‌کچی چون به‌هاوسه‌ری بی
 گه‌ر گول له‌گولان بین به‌دلدار
 خوسره که‌نه‌با‌سواری شه‌ودیز (۱)

رووی کرده کچان ووتی چتانه ؟
 کور راو‌که‌ن و دل‌به‌رن له‌لاوان ؟
 لام وایه شلو‌قه کارو باروو
 که‌س ناچته سه‌مایه به‌وه‌ه‌وایه
 لاویش گه‌ره‌که‌کچان بخوازن
 لاو لاوی بوی له‌هوزی لووته
 کور ئاوی ژیان و ژینی لایه
 بی‌خوین له‌شن و له‌شانی بی‌خوین
 تا بی‌کوره‌کچ نوویزه بی‌بانگ
 جا با کچی پاتشای په‌ری بی
 با‌خولی وه‌سه‌ری بولبولی ژار
 شیرن له‌شه‌کر ده‌بوو به‌په‌رویز ؟

۱ - شه‌ودیز : نه‌سپه به‌ناوبانگه‌که‌ی خوسره‌وی په‌رویز پادشای ساسانی

فهره اڊو شيرين ٿه گهر نه بوونا
ٿه وگش کورو کاله هه ن له ٺارا
چوونو دلو دا به دوو کچولان
بي ناوو نيشان و کس نه ناسان
من ديمه وه هيچ مه بن هه زاسان
ٿه وچه لته چهلته که گه يه گوي ي زين
نازاني ده له ي چي کونه فهرتووت
نهن ته گوت که قوم و گلي به با که ي
ٺيستا که ده له ي خه يال و خه ونه
ٿه و جووته فرشته يان په ري بوون
ديومان و ده شتوي نيشانه
گهر جادو گهرت نه هه ر زمانه
پيرٺني زمان درٺو جادوو
تا روڙ ٿه وه ده ست به ده سنوٺم
خيويان چه په ري و چه ديوو خيوه
گورجي ستي دا يه هه نگوليسک
پاراوه له تايه ني به گريان
گومي که له خون دلي هه ٺارم
ٺه و کاته که گيڙي دل ده جوشي
فينکي کولي دل هه ٿه و نه قيمه
سویندت به خودا ده دم گه لي زووم

رووشيك نه ده هات به بيستوونا
به گزاده وو ساده سازو دارا
چلکاو چله پيني ده رک و کولان
کاريکه نه هينده سوک و هاسان
خه و ديتنه و هيشته هه ر له تاسان
تیه ي راخوري به سيه پيري سه رشين
هوشته نيه چي ده لي يو چت گوت
پيت ده کري نهيني ٺاشکرا که ي ؟
بيرت وه کو خوت رزيوو که ونه
کچ يان کورو کيوو کوينده ري بوون
ٿه نگوستيله يان له په نجه مانه
بيان بينه وه خيو ي کانه وانه
ده رخن له ده سوو کوتي ده جا زو و
خه و ناچه ٺمو قومي ده پيڙم
ده يناسم و پيو ده ليم له ري وه
زين دادی ده دا ده گه ل هه نيسک
ليم دوور بي جگه ر ده بيته بريان
هه رچه نده بله ي ٿه وه ند په ٺارم
گيانم به رو چوونه دهر ده کوشي
ليم وون بي جگه ر ده بيته قيمه
بو بينه وه ، تا کوو بوي نه مردووم

تايه ن ده چنه کن نوشته نوس

پيرٺني سه لکه ته پله گويني
خوي کرد به کوليتي جادويکدا
ٺووليله که دهر کهوت نهيني
تورتوي ده مي سه لم و تووري ليکدا

من بیوه ژینکی بی به سیوم
 په ژینې به گول بی دوو کورم ههن
 نه وروژه که بیوه جیژنی سه رسال
 چوو بوونه گهرانی چولو دهشتی
 هاتوونه شهیت و رهنگ بزركاو
 بی هوش و زمان له جیوه که وتن
 دوو مینه که یان له دهستی ناون
 بروانه چیه ؟ بلی بزانه
 فی داریه شیتیه دلئیشه
 هرچی هه یه لهم دووانه رایه
 خیویان چ مرو - وچ خیوو دیون
 جادوو گهری ژيرو سووك له شانان
 نامرازو پسووله کوهنی رانان
 «جوتهی کهو» گهش نژیکي یه کدین
 سوور راندی گه شسته له یل و مه جنوون
 جادوو کوتی به سیه پیره دایه
 لیم بوی به گوریسی ناو هه مانه
 کوانیه کوری چی ؟ هه لی ده بهستی
 لهو دهشته له روژی جیژنی نه وروز
 دوو مانگ و دوو روژ به یه ک گه یشتن
 نه م جیژنه که دی له کورده واری
 بوو بهرگی کوران له نهستی یو زین

بی خانه وو لازو بی بژیوم
 دووی بیکه سی زور شرو وورم ههن
 خوت رهنگه بزانی چونه مندل
 تووش بوون به رموه زنان له گهشتی
 نهشتیکي ده خون نه لیک ده نین چاو
 نه م ماهه حه سانه وه و سره وتن
 ده سیان لیوه شاهه هه نگوواون
 دهرت له کزه ی دلو گیانم
 چاره م به چی یه و چریم له پیشه
 ناله و شه وه ده ستیان تیایه
 پیمی بلی کین چن و چ نیون ؟
 زانا به گه لی ووشه و زمانان
 ده یروانی له سوورری عاسمانان
 ده چوون نه وه بوون سستی یو تاژدین
 بهریان ته می خه م بوو زین و مه م بوون
 هیند زوره دروت دواپی نایه
 راستی بکه پیشه بهس له مانه
 هاتووی له دوو کاری زین و نهستی
 تووشیان بوو به تووشی دو کوری قوز
 یه کدهم ده م دل ده یه ک گه یشتن
 زور پیشه وو باوه کوسه کاری (۲)
 له کوران بوو جلی کچانه په رژین

۱ - « جوتهی کهو » و « له یل و مه جنوون » : نه ستیره ن .

۲ - کوسه کاری : خو گورین ، جل گورین ، التکر .

ٲهو بوون له گرهى ٲهوينى بيهوش
 ٲهو سووته لى گررمه لای ٲهوين
 گوريانه وه کلکه وانه دوو جووت
 تايهن ووتى توم گه شهى دلانى
 ٲهو جووته كورهى ٲهونده قوزن
 به گزاده وو خانه داني شان
 فهرموى له رهوشتى دلته ريده
 دوو دل كه به يه كترى گه يشتن
 نه خوازه ٲه وانه دوون شرين كورر
 يه ك روله يى نووسه ريكي ميره
 ٲهو تايه نى پرر برر و به هانه
 دلدارى ستى يو زين هزاره
 «كاروانكوژ^(۱)» ي چاوى ٲه و دوانه
 ليترونه كه چه نده له م «چزير» ه
 چاكي بكه په رده پوشي لاده
 بريار بى بزانه و بيان دوينم ۰۰
 جادوو كوتى خوت وه بينه شوينى
 هه ركه س كه ده لين كزه و نه خوشه
 گهر خوت بكه يه بژيشك و زانيار
 ٲهم جووته فرشته بو جووانى
 نه خوازه له ده دست تقيمى ره ننگين
 له و كاته وه پيره بوو به لوقمان

ٲهم بوون له مه يى جوانى سه رخوش
 ٲهم تينووى كه ره به لای ٲهوين
 شيشوقه يى شين به زرخى ياقووت
 پسپورى هه مو شتيك ده زانى
 كيه ره گه زن له كامه هوزن
 يان بوره پياگو باب هه ژاران
 سه ودايه هه يه ده لين له ويده
 پيغه مبه رو خواشيان له پشتن
 مروارى يه يه ك يه كى وه كوو دورر
 يه ك خزمى نزيك و باب وه زيره
 پى گوت كه نيشانه نين ٲه مانه
 هه ي هو ! چ هزاره بى ژماره
 پيريش ده كوژى چه جاي جووانه
 به گزاده وو خان و مه زن و ميره
 كين ٲهم دوه ساده گه و ره زاده
 چل زيرى بسينم و بوتى بينم
 بيشكنه گش كه ل و كولينى
 بو ديتنى گورچى تى بكوشه
 چاوت ده كه وى به هه رده دلدار
 بيان بينى ده مه و له حاست ده زانى
 ره ننگينه به ناوى ٲه ستى يو زين ۰۰
 توورين پرى شووشه ٲاوو هه توان

۱ - «كاروانكوژ» ٲه ستيره ي سيوهيل ، سهيل .

۲ - هه توان : مه له م ، مرهم .

دهرمان همه رهنگه توزو نهشتهر
 هیديوو مروموجو کوور چاوزیت
 گورجیکی گه‌یشته پیشه کاران
 پرسیان چه‌ک‌سی ئه‌ری پیریژن ؟
 چاری هموو دهردی باش دهرانم
 چی ئیشی دلان و ژانی گیانه
 گوتیان چه ژانی گیان چه‌جوره
 دهردیکی گه‌لی گران و سهخته
 ئه‌و ئیشه له ئیوه دوور گه‌لی کورر
 کاتی دهرئه‌چی وه‌کوو برووسکه
 بی‌زام و شکست و بی برینه
 دهیکا به خهلوز دل و هه‌ناوان
 ووتیان وهره سهر دوو جایو ئیمه
 دهی بیخهره روو هه‌چیکی بیته
 ههرچیت بوی گورجی دیته‌به‌ردهس
 تایهن که گه‌یشته سهر نه‌خوشان
 فهرموی به‌ته‌نیو ده‌بی بینم
 جاری ده‌بی تیو بگم له‌پاشی
 هاوری هموو چوونه‌دهر له‌لایان

کولانی دهرشکنین سه‌رانسهر
 پی‌ی وابوژیشکه ههرچی ده‌ی دیت
 زووی دیته‌وه چی ته‌مالی یاران
 فهرموی ژنی چی ؟ پژیشکی بیژن
 پسپوری دو ژانی زور گرانم
 دهستی منه چاره‌سازی وانه
 ژانیکه وتی نشانی زوره
 چابوونی گریدرایو به‌خته
 تیشکیکه له‌رووی کچا جگه‌ربرر
 بی گلپ و گروو به‌بی ترووسکه
 ئه‌و ژانه ئه‌وینه زور به‌تینه
 خوین فیچقه ده‌کا له‌دل له‌چاوان
 به‌وژانه ده‌ژین دوو لایو ئیمه
 چایو مه‌له پیتی ده‌ست و پیته
 هیند زیر به‌رده‌وه هه‌تا ده‌لی‌ی به‌س
 زانی به‌نیاز گه‌بی نه‌پوشان
 وا باشتهر شاره‌زای ئه‌وینم
 دهرمانو بگم بکه‌ونه باشی
 تایهن ته‌کی دا به‌ته‌ک برایان

درگاندنی رازی دل له‌لای تایهن

چایو مه‌له‌وان له‌گومی خوینا
 وه‌ک لانکی شرول شه‌ق و شروشکاو
 فرمیسکی له‌چایو کز دهریژی
 بوده‌گری ؟ وه‌ده‌رخه‌چت له‌لایه

دوو لایه که چاویان هه‌لینا
 دیتیان یه‌کی پیره هه‌لتروشکاو
 وا وورته‌وورت شتیک ده‌بیژی
 گوتیان چ که‌سیکی پیره دایه

فهرموی به ساری ستی بو زنی
نه خواره له کن ستی بو زینان
ئه نگوستیله کانو ئه م دوانه
کوا بدهنی هی ئه وان به مەردی
راسپارده موو تابه نی ئه وانم
کاتیکی که پیره یان وه هان
یک ماچی ده دان له دهستی چرچی
یه ک دهستی له به ژنی کوور و دریناو
تایهن به مه جهرگی بو به بریان
روله م به خودای له ژووری سه رمان
بالداری هومید به داوی ده گرم
هر چوارو وه کو ده که م وه کوو کو
ئه نگوستیله بو به ژن نه مامان
تاژدین له ده سی ده رانی هی خوی
مه م روانی به بی نه قیمی زینی
به به خشه کوتی سه رم له به رپیت
ئه و ناوه که چوته ئه و نه قیمه .
گه ربت ده می به ندی دل پساوه
ئه ی دایه له ریی جوانی زینی
گه ر چوو یه وه زین ده بینی هه رده م
ئه و شایه ئه گه رچی من گه دابم
با خواستو دیتنی نه ویرم
ئاخ خوزگه له پیش ئه وه ی ده مردم
زور جوانه له ئاهی دل بترسی

بو ئه وه ده که م گرین و شینی
دیم ، پیم هه به شه لته بو برینان
باوهر که نه که ن ئه وه م نیشانه ن
ئا برووی دو کچان مه دن له به ردی
ئا مرونه وه نا هومید ده زانم
هه ستانه وه گه شکه بون له شادی
یه ک بونی ده کرد له تیسکی پرچی
یه ک کهوشی ده خسته سه ر سه رو چاو
ده یگوت به دو چاوی پر له گریان
بو ده ردی دلوو ده بم به ده رمان
دلخوشو ده که م بزیم و نه مریم
کارپیک دی به ئاره زووی دلینگو
هر به رمه وه ینمه وه وه لاما ن
پی ی وت وه ره فه رمو بی به وه بوی
ئاژی به ژیان له سه ر زه مینی
هه ر دامه وه پیت له جی ده بم شیت
پیوه ندی له به ندی جه رگ و سیمه
بی ئه و له ژیان به شم براوه
با بیت به زه بیت به دل برینی
پرسی که له من بلی ده لی مه م
لیم روونه که نا هومیدی نا بم
دل خوش به خه یالی راده بویرم
ده م گوت ئه وه زینه یادی کردم
جار جاره چلونه یه ک پیرسی

گهراڻهوهي پيرڙن بولاي چاومهستان

دانڀشتو لهچهشني خونچه دل تهنگ
 بهوميدى مهبيكي خه مرده وين
 وا تايه نه دى بهورده ههنگاو
 پوورهى بوو پهرى لهدهورى پوورى
 ماچ گه ييه ههزار لهلاق و دهستان
 دوورن لهوزهى تو يانه رامن
 يان هاويه هه بهدهستى والا
 هاويژهري وان دهزاني كى بون ؟
 واديم وتى لاي نه وان لهريوه
 چوو كر دووه بهژنو بي بهلابي
 چاويان دوو پلووسكه خون دهرڙن
 چند ساله نه ويسته پيو دهزانم
 چوتتان به خوداي نه وين سپاردن
 نهو جوتنه لهبارى شوخ و شهنگي
 تاي ئيوه نه گهر بكن نه وانن
 دوو لهت نهوه تا دوو نهو دوو لاون
 ههرا هينده بو شيت نه بوون له تاوان
 ههرا خوشي ده كر دوو گهرا بلند بوو
 دل چه نده تهره هينده ده گري ناناگر
 گيان لرونه پليت نه ناسكر ايه
 به سراومه هه مووى به ثاقه تايه
 شووتان و ريت كى دهرى نه كرد سر
 كاريكى بكهى نه شيوى نازمان

نهو ههردو بهژن نه مامى واشهنگ
 خاوى مهبي خهوپهريني دوينن
 چاويان ده گهراڻد ديان له ناکاو
 سهيرى بوو كه پيره هاته ژوورى
 پيروزه گه يشته ديده مهستان
 وتيان بلى نهو فرشته کامن
 نهو دوو پهرى يهت له تهپکه هالا
 نهو تيرى له جهرگى ئيمه راچون
 سويندم به دوو چاوى مهستى ئيوه
 چه ندم به زه پي به وانه دادى
 ههرا جارى ستى بو زين ده بيژن
 تايه ن ده بهروومرى كچانم
 نهو جووته كوره و چلون بژاردن
 بهوخرايه كه كهس نيه له رهنگي
 سهرتويى كوراني نهو جيهانن
 دوو سپوى به ههشتى لهت كراون
 واي گرتنه بهر به چاوو راوان
 ناوري ده گه يانده نهوت و پووشوو
 دل تو دره نه وين گريكه داگر
 وهك تاقه لهش و نه وين چرايه
 گهر روون و پليت گهر چرايه
 بهم ناگره گيشتيان سهرو بهو
 گوتيان ده بي بيته چاره ستانمان

ئاودیری یو ئیمه هیشته کالین
 تومان نه بی ووشك ئه بین و بی بهر
 توی بومه به راستی سهر پهرشتی
 نه توت؟ وه کوودوو په پووله ئه و لاو
 دهیسا ده بی چه نده چاوه ریت بن
 هه رراکه به لاهز بلی به تاژدین
 مزگینی له وان بی ئیمه سازین
 بو وان دلی ئیمه گهرمو نه رمه
 ئه و په رده له رووی کوران نه ماوه
 خوازینی که ران بنیرنه پیشی
 توخوا بلی به و دوولاوی دل به ند
 هه رچی که ده لین نرای ره وایه
 ئه م دوهریه مان له ناو وه لابات

خوازینی نهستی بو تاژدین

تو زمان نه بی ئیمه لال و پالین
 هوشمان نه ده یه ی ده که ین خه زه لوه ر
 هه رتو که س و کارو گشت له گشتی
 بومهن پروکاوو هه ل پروزاو
 زوو نه چیه وه زور نزیکه شیت بن
 ئه و نهستی ئه گهر ده ویت و مه م زین
 ئاواتی مه شه و به دل ده خوازین
 درکانی گرانه کچ به شه رمه
 شه رمیونی دنبه گی دراوه
 هیوا هه یه که س پیری نه کیشی
 چه ندیان هه یه دوست و ده ستو پیوه ند
 گشتی له خودا بکن تکایه
 پیکمان بیری و بگه نیه ئاوات

که م مابی نزیکی گورو گل بی
 ده رمانی دلی بکات و چابی
 مزگینی بداتی ساز بووه یار
 فیلاویه که فیلی له بنه نایهن
 چاویلکه له چاوو دهس به پیشکان
 خوشی و بزه وا له لیوو چاوا
 رووناکی ده کرد له وان شه وی رهس
 ساریژبو هه موو برینی دلیان
 شادمانیه باری کرد ده می تال
 چه ند پیرو ردین سپی و مه لایه

چه ند خوشه نه خوش نه خوشی دل بی
 له وکاته پزیشکی بو په یا بی
 چه ند خوشه وه لام بگاته دلدار
 دیسان وهره سهیری پیره تاینه
 بوی که و ته وه ناو جلی بژیشکان
 خوی کرده وه لانی جوته لاوا
 مزگینی له چه شنئ ناگری گهش
 فینکایی ده دا دلی به کولیان
 مزگینی درا به خزم و ئاوال
 کو بوونه وه هه ر یه که ی له لایه

هه رچی که له پیش و که یخودا بوو
گوتیان ده سەرت گەری سەر و مال
مەزنی گەلی کوردی مەردو رەندی
سەرمان هەمو پرده بازی سەر ریت
توی سایه چەور لە سەر سەری مە
رووت نا له که سیک گەلی بە بەختە
تاژدین که نزیکه خزمی تویە
ساوا بوو لە کوشی دایک و باوا
هیوا ئەو یە رەوای بیینی
فەر مووی چە دلین دەبا وە هابی
دەم راست و مەلا بلا نە وەستن
زور شادە دلم بە کاری ئاوا
هەستا دەم و دەس چە کوی بە دل ژیر
خوای بیینی که ران لە بەگ لە میران
پارانە وە مەزنی کورده واری
فەر مووی بکو تن دەهولی شادی
مە یگیر نە دەمی تنو ک تنو که
هەل هاتووە خەم بدەین بە بادا
کی زانی ؟ وو چانی با نە خەینی
دل شادی یو شین بەرە ی زگیکن
پیک هاتی گەری ئەم ئاسمانە
روونا که بە ریک سەریک تە پوو مژ
دنیا وە کو شیرە لی یی بترسی
هەل هاتووە خوشە چاوە ری یی چین ؟

گشتی بەرو رووی له مالی شابووی
پیشکە شتە ژیان وزیج و مندال
خاوەن دە سەلات و گیر و بەندی
چی سارد و گەرم نە بیته بە ریت
توی هان دەری بو پە نا بەری مە
کی تو نە تەوی ژیانی سەختە
بە ندە ی هەرە چو وک و نزمی تویە
زاوا بووە ئیستە بیکە زاوا
ئەستی بدە یە ی بە هاوسە رینی
جی گیرە شتیکی پیو رەوایی
تاژدین و ستی لە یە ک بیەستن
پیروز بی ژیانی بو وک و زاوا
بە سپاسە وە که و تە دەست و پی ی میر
داراوو نە دارو لاوو پیران
زیندوو بی بە کام و ویا یە داری
وە ک ئەو هەلە کی یە بیته یادی
مە ی کونە له زاری کووپە رو که
هەل که و توو وە کەس لە دەستی نادا
شەو ئاوو سە چی دە بی سەینی
گریانو کە نین بەری لکیکن
جاریکی ژیانە دووی ئەمانە
کچ بە خشە چە لیک هەلیکی کورر کوژ
گەر هاتە برین لە کی دە پرسی ؟
بریاری بی سە بارە تی بە تاژدین

مه ز نای لهوی بوهستی ئیوه
زور هاتووه ئهو به دهوری مندا
شیریکه له جهنگ گوله له ئاههنگ
پیویسته له ری ی کوریکه ئاوا
نورهی منه جا له سه رمه ههستم
کی پیو کهسی وای هه بی گیانی
گه ر به بی نه هه ر سه ریک هه زار سه ر
نه یدهم له ری گای که سیکه وادا
تاژدین که لهوی دهسه و که مه ر بوو
ئهو خیوی شکویه هه ر له جیدا
رازان دیوه جو ره نان و خوانیک
پیت و ابو له سه ر سه لان له جی ی نان
ئهو له نگه ریه ی له زیوو زیران
تا کاوو گیسکی عاسمانان
هه ر قایی زه لام له رهنگی بورجی
کوجیله وو پیاله کانی فهغفور
شاکاشی هه مووی له چه شنی عه نبار
خواردن هه مه رهنگه چه ورو شیرین
ئاو خوره وو قومومو کی چینی
ئه ستی ره گه ری ده بوون ئه وانه
هه رمیوو هولو شه لانی یو سیو
نارنجو به هی و هه نارو لیمو
ماستاوو گولاو خوشاوو قه نداو
ئه سه نده رو داری بون ده سوتان

دام نین وه کوو خو له ئیسته پیوه
دهست پالکو به کاربو هه ر له بندا
دهنگ داوه وه ییکه ژیرو بیدهنگ
ئه منیش ئه مه گم هه بی له چاوا
بو کومه گی ئهو که مه ر بیهستم
نابه خشی له ری ی به کامرانی
گه نجینه بی سه رزه وی سه رو به ر
مه ردا یه تی من بچی به بادا
به روانکه بی کار که ری له به ر بوو
لی ی کرده وه خوی له خوی گریدا
خوان هه ر مه لی بیوه عاسمانیک
کوللی ره بی مانگ وروژی هینان
عاسمانی له سه ر ده سان ده گیران
برژانو نرایه به ر میوانان
سه رپوشی فریدرابوو گورجی
ئه ستی ره وو روشنی ده دا دوور
سه رریژ وه کوو نهوسی پیاوی به دکار
نه رمیش بو به شی ئه وانی پیرن
ناوژووور ده گه ران به نازه نینی
دهت دین هه موده م نه هه ر شه وانه
ده توانه وه هه ر ده گه ی نه سه ر لیو
چه رخیان بو له به رشه قا وه کوو گو
فینکایی دلان و جوان له به ر چاو
بونیکه به هه شت ده هاته لووتان

دهنگ خوشي به ناوو دهنگ سه ما کهر
 دت روانی هموی به شیوه ها وره ننگ
 شمشال و که وان و تارو ته نبور
 هیرانو و تقام و خالی ریوار
 ویکرا دهرته چو به ریک و بیکی
 بلویر که ده سی ده کرد به نالان
 مه یگیر به به رامه گیژو و ورر بوو
 بانگی بو له کووپه خور خوری مه ی
 شت هینده بو کی له چی ده پرسی
 سه رنووسه ری عاسمان له ویدا
 دیتی که هه زار یه کی بنووسیه
 زوهره له سه ما کهوت شکاوبال
 که یوان چوو ده دلچه ری سی نه ناسی
 کومهل همو دوور له دهر دو ئاخان
 کوم بیوه وه رهنگ یه ریوو جازز
 شاری و رهمه کی و نه ناس و گهر ناس
 گشتی دلی خوش له به زمو ئاهه ننگ
 کاتیکی له کوری چوونه دهر پیر
 توی لاوی بژارده مهم له ناوا
 رازاوه له چه شنی یه که له بهرگا
 دهر چوونه دهری که رابویرن

دنه کژنو و ته پلو دهفه لیدهر
 له و به زمه هه مووی بیوونه ها وده ننگ
 زورناو که ره ناوو ساز و سه متوور
 پایزه وو نیوه شه و ئه ری یار
 بی قورت و گری به لوس و لیکی
 ده ببرد دل و هوش و بیر به تالان
 مه یخور وه کوو کووپه ورگی پرربوو
 سه رخوش به خه مو که سه ر هتا که ی؟
 کی پیری ده کرده وه له برسی
 رامابوو بنووسی خوی فری دا
 نابریته وه تا بنووس ده خوسیه
 خوی شارده وه مانگ له کونجی قرژال
 کریار سه ری برده ورگی ماسی
 پیریژنی عاسمان له داخان
 هیچ کاری نه مابو بیوه کادز (۱)
 داراو نه دار به که وش و پیخواس
 پهیدا نه ده بوو به تیتو دلته ننگ
 لاو هاتنه جیگه بانگی کرد میر
 ههر خوت بیه ئاریکاری زاوا
 یه که به بزیه یه که کزه ی له جهرگا
 گوی تاوی له رازی یه که بدیرن

رازاندنه وه ی کچان و گواستننه وه ی ستی

ئه و کاته که تازه بوو کی روو سوور سه رپوشی ره شی فری ده دا دوور

۱ - کادز: ریگهی کاکیشان له عاسمان، کاکه شان .

رازانديوه دهشت و دهر كه ژو كو
 سه رگه رم و خهريك له بارو پركار
 چون ناز ده دري به نازه نينان ؟
 ديانن كه دلان دهن به تالان
 گيژ بوون له كرى خوداي جوواني
 سوور بووه له شهرمي وانه سووراو
 هه ربوو به خهلوزي رهش له تاوان
 ده ستیان كهوى مووي بونيشانه
 چم وت ؟ تهنى گهينه تاقه يهك موو
 تاي ژين و ژيان و مووي كه مهر بوو
 گيان ترسي پساندننى له بهر بوو
 ترسي بو له دينى بيشكىنى ...
 رهنگ و خه نه چون لهوى ده گونجان
 گورانندننى كى هه يه بويرى ؟
 چاريان به تهنى له ماچى پى دى
 تيشكه ي له زهوى ددها به حه و ردهنگ
 رووناكى درا به تانجى گه وههر
 نه و رهنگى به خشل و زير په يا كرد
 خه رمانه بو ده وري مانگى دابوو
 بسك و خهت و خالى رهندي دلبهر
 نيشانه به خال كرابو نيشان
 چاو روون كه ره وهى خودا په رستان
 بيچاره ده بوو به با وهري با
 بازارو شه قام و مال و دووكان

رازاوه وه سه ر كه وت له ئاسو
 بووك جوانكه رو تايه نو په رستار
 چوون سازى بكنه ستى يو زينان
 روانيان له ره شايى بسك و خالان
 هه رگه ينه نزيك بروى كه وانى
 سه ر رو مه تى سوور چهاته بهر چاو ؟
 تواناي نه بو كل بگاته چاوان
 سه ر تاپى گهران له چه شنى شان
 شيوان وه كو پرچيان و نه شبو
 نه و مووش نه په ريوى پرچى سه ربو
 پشتين نه ده به سترا له سه ر موو
 كى توانى كه تيوه را بمينى
 سه ر په نجه له رهنگى گول ده ره نجان
 رهنگى خودا هه لى بژيرى
 وان و خه نه پاشى ناهوميدى
 نه و خشلى كه بوو له دوو گولى شهنگ
 پيروزه كلاوى گه ييه سه ر سه ر
 سه ر ديرى له روو په رى خودا كرد
 رازانه وه يهك له وان كرابوو
 ليز گه ي دورو لالو به ندى گه وههر
 نه خش و خهت و تپ و پيتى قورغان
 رهنگى له خودا وه يهك له دهستان
 بى با وهري ئهم دوهى بدى با
 رازا يه وه شار له چه شنى بووكان

لهرزانهوو خشلی ههوری لاران
لهو روژهوه سه زهوی زهوی بوو
دهریاو گه میو پهری له ناوا
تاژدین له بهریک و مهم له لایی
چه ند میرومه زن به چوستی ههستا
ههر سینه کی له زیرو یاقووت
سه ریپاکی له زیرو لیره دارمال
ریژنه ی به ته وژی نه و دراوه
زورتر له چلیسی نهوسی به دکار
رابرد له دههنده بی دههندان
رووت و زه به نی دراو وه کوکهر
بی جوت دهیه ویست که تو بچینی
پرکارو نه دارو رووت و ته ریوش
دهت دین نهوی روژی ریک و پیکن
جیایی نه به دل هه بو نه به شمهک
گچکه و زلی مهستی بادهیه و مهی
دارو دهو دیش دههاته سه رجوش
هیند مهستی ده به نگه ناسه ته نگن
هاتبایه ته سهیری لات و لووتان
مهقلاتی ددها یهک و یه کی باز
لهو لاشه وه نهو نه مامی دل به ند
روومهت گولو له شگولو کراس گول
زیر که مبهرو لار کلاوو موو رهش
هیند توپلی گوشادو هیندیده مته نگ

رمبازی یو هه وهوی سواران
تاویسته شتیکی وای نه دیوو
بهو زه مزه مه گهینه مالی زاوا
مانگی له ته نیشتی پاتشایی
گش سینی بو یال ته بهک له دهستا
هه ریال ته به کی له زیوو زمرووت
داباری له سهر کزو نه دار مال
لیزمه ی وه ته کانی خست که زاوه
جی ی هیشتبو دهست لاتی زوردار
دهرچو بوو له فیزی خوپه سندان
گیرفانی ده ناخین له دوو سهر
دهمروت ده گه را ژنیکی بینی
داراوو هه ژارو مات و دل خوش
پیت و ابو هه موی براو به شیکین
دل خوش و به دل هه موی وه کوو یهک
گوی پر بوو له هه ی هه ی و له ئوخه ی
داروغه وو پیر بیوونه سه رجوش
هیندیک به گه شه و که نو جهفه نگن
خویان ده نوواند به شات و شوتان
زورانی ده گرت یهک و یه کی گاز
شیرین و به زه رده خه ندو دم قه ند
پاکی گولی سهرچلو له بهر دل
مانگ هه ینه وو مهسته چاوو روو گهش
خوشده نگه که لیکو گشتیخو شره نگ

پرچی ره شه مار برو وه کی شیر
 سه رچاوه بی ئاوی ژین له لیوان
 کهم تی ده پهرین له چارده سالان
 هیندی که می گه نده موو له سه رلیو
 گشتی به سه ماوه بوی ددها سوور
 کور گه ل خولی پیده دا به شانان
 ریز دوورو دریز دواپی نایی
 گووه ندو به زم بو تار بیوو خه و
 نایته وه رووی جهان چه جاری

لاجانگ وه کو زیو بژانگ وه کی تیر
 مه مکوله هه نار چه ناگه سیوان
 کیل گه ردنو به رزو روو به خالان
 هیندی گه لی لووسترن له گوی زیو
 به کویری جهانی پیری پشت کوور
 کچ گه ل وه کو کووو هه وته وانان
 کوزیلکه له لایی ره وه لایی
 هه و روژو شه وان که روژنه گه رشه و
 ئاههنگی وه ها له کورده واری

زاوا ده چیتنه بهرده بو لای بووک

میوان بوو له بووکی عاسمانی
 کش بوو کش وماتی تاریکایی
 ئهستی گری خوی گه یانده پوشوو
 وهک ئاگری کهوته بووک و زاوا
 گلپه ی له ئه وینی هه لده سینی
 فریای نه کون هه ناوی دهبری
 سووتان له په له ی له یه کدی هالان
 ئارامی بو هوش و خوشی پوشین
 چه ند لاوی له بارو قوزو خوین سوک
 هه ل هاتوو ه زاوا بچته په رده
 ریک ، کهوته کاروباری یاران
 په ردوی چی بلی بیوو به دووکان
 مه ی کونو مه زه ی نوی به رانه ر
 پرر شیرن وترش و چه ورو خوش چیژ

زاوایی به شوقی روژ به یانی
 بیگانه به دهر به روشنایی
 ئه ورو وژی ده که وته پاشی هه وتوو
 لیک دووری یو لیک نژیکی ئاوا
 زوو پیک نه گه بین هه ناسه دینی
 هیواوو ئه وین که بوونه هاوری
 سووتاو ی به یهک نه گه ینی سالان
 ده ریایی ئه وینی هاته جوشین
 چه ندی له کچ و ژنو له به ربووک
 دیتیان به سه دووری ئیش و دهرده
 به گویره یی ریو شوینی جاران
 رازایه وه په ردو چه شنی بووکان
 پر بونو به رامی خوش سه رانسهر
 ده فرو هه وورو پیاله سه ر ریژ

هرچی دلو زارو سهر ده کهن خوش
 نامادهوو ریز کراو له ناوا
 چه ند دوستو براده ریک هه لستا
 مومیک له بهری له دوور شه وانه
 دایان نا له کور له بانی سینی
 زاوا به سه هینده شهرمه شهرمه
 بولبول چته خوت له گول ده کهی سل
 په روانه بینه مومه کهی خوت
 تاکه ی وه که من سوتان و ساچان
 وا رووگه وو کابه لیت نریکه
 حه و جار بگه ری له ده وری یازی
 چاو تیر که له سه یری شه کره سیوان
 ده ست بگره به بسکی لوول دراوی
 تاژدین له نیاز گه یی به بی ده نگ
 ده رکه وت و مه میش له گه لوی هه ستا
 ئه و چوو له ستی بینه هاو دهم
 هه رچه نده که خوشه و پستی خه لکه
 داخوازی په ری له دیو بترسه
 ئیوا هه یه چقل و هه ن گلو و کن

هرچی خه م و کول ده کهن فه راموش
 چاویانه له ده ستی بووک و زاوا
 مومدانی له زیری سوور له ده ستا •
 هونباته وه لیزگه زه نگیانه
 ده یگوت به زمانی ناگرینی
 توش رهنگ و دلت په ریوو گهرمه
 بفره و بگه سوور گولی له سهر چل
 فرمیسکی ده ریژی وا ئه ویش بوت •
 راکه و بگه دهم ده مانو ماچان
 حه ج که وته سهرت ده ههسته بیکه
 خال ماچکه هه زار چه لان نه جاری
 تیر هه لمزه ئاوی ژین له لیوان
 بخوازه نیاز به داشکاو ی
 دی به سیه تی کاتو دل بکا ته نگ
 دل به دله وه چه سپو دهس له ده ستا
 بو پاسده ری ده رکه ما له وی مه م
 پیاو ، هوشی له خو بی زور به که لکه
 درکیش هه یه هه ر له گول مه پرسه
 هه ن پیایوی به نرخ و هه ن چرو و کن

پیک گه یشتنی زاواو بوک

بوه جیژنی به راستی له هه ر دوو
 بویه کدی چراو په پووله هه ردووک
 پیشوازی ده هات به نازو نیمناز
 پرچی ره شی راده خا له ری باز

زاوا که وه ژوور که وت له په ردوو
 بووک بوئه م و ئه م به ران به ری بووک
 له ولاره ستی به باوه شی واز
 مافووره یه زوور له لاقی دلخواز

گهش بوونهوه خه و بهجاری بووری
 بو شیرنی دم بهمه ی کرا تال
 دهیکوت که به باده خم به با ده
 سهرخوشو به گهشکه بون نه سه رگیژ
 بهربوونه گیانی یهک دوو ساده
 بون کردنی خه رمه نی گولانه
 شه و بوی سهرو بسک و نه رگی چاو
 هه ریهک یه کی بانگ ده کرده لای خو
 هیندیکی ده گه ستران به گه ستن
 بو ماچ نه ژماره ما نه نوره
 دهسته و مل و هه لکوشین له نامیز
 بازاری گهرم بو ماچ له ویدا
 تیکه له ده بو دم به دم گولو قه ند
 دوو ناگری دوو له شی گه شانندن
 خوش نیسته یه جو و تو رو و تو قو و تن
 جوت بوونو به تاق ده هاتنه بهرچاو
 دز ویستی که گه نج بهری به تالان
 دامرکی به لووله ناوی زیوین
 ری ته نگ بو به گیره گه ییه کلتوور
 زوری سمی تا گه یشته سه ر گه نج
 خه ستاوی رژاند له تاقه چاوی
 بی ری هه له بوون گه یشته نامانج
 یهک خوینی تکا له ته نگ یی گه
 له وناوه دلویی خوین رژابوو

دوو چاوی کزی شهوانی دووری
 پیشان وه کو ریوشوینی چند سال
 قوم قوم مه یی قوم قومو کی باده
 هه ریهک به پیاله ییکی سه رریژ ••
 شه رمیونی ده رکه وت به باده
 باوی گه شه کردنی دلانه
 میلاقه یی کولو لیوی تیراو
 سیوی چه نه مه مکی زه رده لیسو
 ئیوا هه بوو تیکیان ده به ستن
 ماچ گه ییه هه زار بله ی نه زوره
 ده یخسته جیوه بی گورو هیز
 ده تالانه وه یهک به سه ر یه کیدا
 کولی گولو لیوی قه ندی دلبه ند
 ویک که و تن و لیو له لیو خشانندن
 چه سپان به یه کا نه وهک پسو و تن
 پیچیان بوو له یهک وه کو دو لا و لا و
 وهک شیرو شه کر له یه کدی هالان
 پولوی گه شو سوور به جوشو پرتین
 کلچو کی سپی و ستوور و سه ر سوور
 له م ته نگیه کویره مار به سه د ره نج
 ده ردی دی هه یا گه یشته ناوی
 نیری له گوری کوریک یی کرمانج
 یهک خوی ده چکا له گهرمی ریگه
 جهنگی بو دژی تیا شکابوو

هه و روژی له ده رهینان و تینان
 نه پشو نه وچان نه خواردن و خه و
 جار جاره به هیمنی و له سه رخو
 دمت و ت که دو زیر گه ری هونه روهر
 زاوا له به یانی روژی هه شتی
 دیتی ئەوه مه هه تا ئەو یستا
 پاسداری دهرو دهرونه هه رگا
 مه م دیتی برای له په زده ده ر هات
 گهش بووه گری دلی کراوه
 یارت که هه بی ده بی وه هابی
 یاریکی به راستی گه ره بی پیاو

تی چاندنی به کره مه ره گه وه ری شوو فارو دوو زمان

دایناوه خوا که ئەم جیهانه
 سه ریایکی به ره ننگ به کارو ئاکار
 عاسمان و زهوی گه ریده وو سست
 تاریکی یو روونی کفرو باوهر
 بروانه به هه شت له ته ک جه هه تنه م
 لیک دووره وه بون و پیک گه یشتن
 روژو شه وه زه ننگ و سیبه رو تاو
 مالدارو هه ژارو تالو شیرین
 پیاو هه ن گولی سه ره وه ی جیهانن
 ئیوا هه یه راست و چاکه خویا ه
 گشتی دژی یه ک له یه ک خه ریکن
 کاکل چه ؟ لیک جوین ئەمانه

به ولاره ، شتی وه بیر نه دنیان
 چه سپین بو له یه ک که روژ بو گه رشه و
 ده بزوته وه به ینی ناوک و ئەژنو
 لیکیان گری داوه جوتی گه وه هر
 ناچار چوو ه ده ر له ناو به هه شتی
 ویستا وه له ده ر که شیر له ده ستا
 گیانی له ده سایه چاو له ده رگا
 وا شادبو مه پرسه چی به سه ر هات
 پی ی و ابو جیهانی پیدراوه
 گه ر وانه بی که لک و سوودی ئابی
 سه د خزمی به دی ده نی ده پیناو

بی گیانی تیایه یا به گیانه
 جیاوازه له چه شنی نه خش و ساکار
 هیندیکی به زیره هیند کرو وست
 یان گه رمی یو سه ردی وشکی یو ته ر
 رهش لای سپی جووته شادی یو خه م
 زیندوو له نه بوو کرانو کوشتن
 باووژو خاک و ئاگرو ئاو
 گریان و که نین و شادیو شین
 ئیواش هه یه پیسو دوو زمانن
 ئیوا هه یه خوارو روو سیایه
 لیک دوورو به ده م له یه ک نزیکن
 شارراوه چه له ناو هه مانه ؟

تا يهك به يهكى بدا ديارى
 هوى دهرده دهزانی نرخی ساغی
 دهست بهرده دريژ دهکيشی بومان
 مير لای هه بو يهك به دهرکهوانی
 له پياوه تی یا چرووكو روورهش
 فيلبازو بهرازو رق له سینه
 شهیتانو شوفارو دهم دراو بوو
 بروو زهرد بو درو له راست ووتاری
 خوينتالو دزیو گه مالو سه ررهق
 دهست رژدو چنوكو گوو نه که ربوو
 بروو ترشو گزوكو گوی نه بیستو
 بهد فهر بو به گهر بو دهم گه وهر بوو
 تاژدین گه لی ئه یگه یاند له میری
 گمی بخوازی که خیوی نیوی چابی
 چموت؟ سه گی پاسدهری ئه مه گدار
 ههر جار له وهرامی په نندی تاژدین
 ئیمه وه کو خیوی ئاشی باشین
 ئاشی مه هه همیشه سه ر به خویه
 پیسم دهوی ئاشی وا بگیری
 گول چقلی دهوی که پاسدهری بی
 ئیمه که به دهستلانو زورین
 ههر تهرمی به کاری ئیمه نایه
 جار جاره یه کی ده بهینه بالا
 جاریکی دروستو راست کارین

یار دیاری ده کا له کن نه یاری
 هوی به فزه که دوستی میرگ و باغی
 با بیینه وه سه ر ووتاری خومان
 ناوبانگی هه بوو به دوو زمانی
 دل پیس و له شهرم و شووره بی بهش
 به دخواز و نه سازو دل به کینه
 سه گ ییزی دههات ئه وه ند گلاو بوو
 سه رتاپی گه ماری (۱) لی ده باری
 گوری بوو نه چیته دهر له بهر شق
 بی دوستو قزه و نه زانو که ربوو
 گرژو مرو موچ و کس نه ویستوو
 ئهم بیژوه به کری مهر گه وهر بوو
 تو خاوه نی ناوو دهنگ و ژیری
 زور شه مه سه گیکی وای له لابی
 بهد فهر ده بهری مرن هه زار جار
 ئه یگوت ئه مه باشتری ده زانین
 بهرداشی له بهردی رهق ده تاشین
 بانیزه پری له گالو جویه
 ههر زمهه ری بیته بهر بهیری
 گه نهچ ماری دهوی له بهر دهری بی
 جاریک سبی واشو زوری بورین
 مه زنایه تی بانی دوو هه وایه
 زور جار گه لی ون ده کهین له چالا
 سه د جاری به پیچ و لارو خوارین

۱ - گه ماز: چلك .

تايهك ده گری به خانی خانان
 نهت بیستوه پیس به پیسی دهروا
 داروغه نه گره نه زولو زال بن
 نه م کاره نه کاری ئیمیه و بهس
 بروانه ته نانته تی خوداوه ند
 تا پاکي ده خاته سه زه مینی
 بیهوده بو گفت و په ندی تاژدین
 نه و یانیگره ی به کین و به دین
 نه خوازه که جی بلند بو تاوا
 وهك ئاگری گرتی وها بو
 مهردی له دلا نه ماوی بی بیر
 ده رچوو له ده ست به هیچی نهستی
 نه و گوه هری تانچو تانچی گوه هر
 جواتر له پهره ی گولی به هاری
 چووی داوته به نوکریک به تالان
 سلطان ده بو خوشکی تو بخوازی
 پی ی گوت سه گی پیسی زولی پرکین
 روژی شه ره کم له گهل عجه مدا
 تاژدین له به ریک و مه م له لایه
 دووسه د عجه می به تیرو په یکان
 دیل بون به دهس نه م دوه به ته نیا
 شا کام سه گه تایی به خزم
 سلطان ره گزو بنیچه حیزه
 نه م ریویه دی به لا نژیکه

زور کهس ده بی بینه توزی بانان
 کاریکی نه با دروو نه دهروا
 خونکار هه یه توشی روژی تال بن
 سه ی پاسی هه یه له ده رکی هه رکس
 نه م ده ورو دوکانه چون ده کا به ند
 پیاو چاوی هه زاری پیس ده مینی
 نه یتوانی له میر وه کا په روی شین
 زور ترسی به دل هه بو له تاژدین
 میر کردی به یارو خزوم زاوا
 هه ر مردبو ره نگ و روی نه ما بو
 دیتی هه ل و خوی گه یانده کن میر
 تو چون ده بو توزی رانه وهستی
 نه و شوخی به نازو ناز په روه ر
 سه رتویی کچانی کورده واری
 چون ناو ده بری سی له گوره مالان
 شا بایه ده بو به خوی بنازی
 دوو چاوی منن مه مو و تاژدین
 کاتی که سه رنجی نه و دوه مدا
 دوژمن هه مو که و ته هه لوه لایه
 به کلاوو زریو به شیرو قه لغان
 نه م دوانه چلون ده ده م به دنیا
 پیت وانه بی هینده پو وچو نزم
 ری ناکه وی خومی بینه ریزه
 رووی گفتی گه رانده باری دیکه

گه وره م بژی هر به کامرانی
ژیردهستی که خوت دهنی ده پیناو
پیویسته نه مگ بی له گورا
بو تو که سی تال و سویری نوشی
چوو که ش ده بی شوینی خو نه گورن
با بادی هه و نه بن به جیگه ۰۰
دژواره نه دی ویدی نه گوری
تاژدین که نه می له گل کراوه
گرتو ویه ته دم له لای نه وو نه م
نه ی بوچی گوتی له می نه پرسی ۰؟
گه وره م ووتی لاوه نو جووانه
هه چي بلی ده س به جی ره وایه
هیوای به شه تاج و تهخت له تو کا
نیازم بوو گوتی که زینی مه م بی
وا سویندی ده خوم به گوری بابم
نیرینه له ریچه لاکی نادم
هه رکه س له سه رو گیانه بیزار
کی قه لس و وهره ز بووه له ژینی
خونکار وه کو ناگرن ده رو ژوور
ره نگیان گه شه وهک په ره نگوپو اوون
زوردار براو کورو که ست بی
نه خوازه که پیسی بی وه کو بن
بو خواردنو بو کروسنه وهی خو

هر خوتی له گه وره بی ده زانی
چاکه ی ده بی وون نه بی له بهر چاو
که س نه بوته یاری که س له خورا
شیرن که ده می له روژی خوشی
وهک پیشوو له خو و له تو بنورن
بو فیکه یه دهر نه چن له ریگه
سه رئاو ده که ون به تاقه چوری
له وروژوه شووی لی هه لکیشاوه
زین هی منه ده یکمه ژنی مه م
وادیاره له من نه ماوه ترسی
میرزاده یه شیره پاله وانه
ترست بی بمینی له و هه وایه
میر له و ووته داشله ژا په شوکا
پیم خوش نه بو به خشیشی وی که م بی
تامن له سه ر نه م زه مینه ما بم
کی لیمی بوی به میردی نادم
واژین و ده با بیته کریار
بخوازی له ئیمه دهستی زینی
وا باشه تخوون نه بین به هیچ جوور
دلیان ره شه وهک خه لوزو کولوون
چیت لی نه وی دووری نه و به ست بی
وهک بزنی به دهم له ناو چروبن
به رسم ده دزی هه زاری وهک تو

گريان و شيوه نى زينى له ناو و تويى نه وينى

تاژدين و ستى به يه كدى شابوون
 بى يار و هه وال له گوشه يي خهم
 دلسوزى نه بى بيته هاو دهم
 زين تا ستى لاپوو هه يو نارام
 تاژدينى هه بوو مه مي ده لاواند
 دابهش بيوو خهم له ناو هه ماندا
 نه و شادو نه مان مه كوى خه مان بوون
 وهك هه وري به هارى چاوي زينى
 گريان بوو به روژو ناله بوو شهو
 خونى دلى مایه يي ژيان بوو
 دلته نگ بوو له چه شنى زارى ته نگى
 وهك مووى كه مه ري له شي بو بارىك
 چه ند تايه نو دوست و هاو نشينان
 دليان بو به ئاهى سهردى بريان
 گوتيان كه به ئاهو ناله نالت
 بهس بگرى به ئاوى چاوى كالت
 حاجبوه له تو براوه نه ستيي ؟
 نه و وايه خه ريكي به زم و خوشى
 توش خوش به به وهى كه خوش وشا ده
 ها شه وشه وى پرچى سهرو و بهر خه
 كيشيان بده وه بروى كه و انت
 هه ليان بره وه مژولى دل برر
 نازان بده وه به چاوى مه ست

له و به ندى جودا يه تى جودا بو و نه
 بوده ردى جودا يى مایه وه مه م
 هه ر روژى به سال ده چى ده مي خهم
 نه و شيتى نه وينه به و ده بوو رام
 چوونى گرى گرت و جه رگى تاواند
 دووى خوش به شى خوشيان به ماندا
 دامان دوو كه نه و دوو دهم ده مان بوون
 فرميسكى ده رشت له رى نه وينى
 چل روژى برا له خواردن و خه و
 ئاو بو چيه ئاوى چاو ره وان بوو
 ره نگى مه مى زهردى په ريه ره نگى
 روژى وه كو پرچه كانى تاريك
 هاوارزو نيازو نازه نينان
 ويستيان به سى كا له شين و گريان
 روژى مه ره شه له ره نگى خالت
 كال بونه وه كولم و ليوى نالت
 داخوازي دلي گه يشته ده ستي
 تو بو كه سهرو زوخاو ده نوشي ؟
 وهك پرچى بلاو خه مان به باده
 لاجانگى هه والى مانگ و دهر خه
 هه ل بيته وه مانگى ناوچه و انت
 سه د دل بيره به نيوه ئاوور
 زه رده ي به دو ليوى كه س نه گه ست

بهوخه نده که خونچی پی ده پشکووت
 دهوری ده به بسک و پرچی پرر چین
 هر بسکی سهری گه یانده گونه
 بسپیره به تیبی وورده خالان
 با بی به زهیت به بولبولانت
 خوش پی که نه با هزاردهستان
 با هارره بگاته گوی له گواران
 سه رخوش که هزار مهلا به نازان
 تی یان بگهینه گیژو کاسن
 چاوبه ستوو چلون ده بینی روونی
 تا دوور له جووانی یو ئه وینن
 گومران له جووانی بهش براون
 وهك گویره که پت پساو له ده شتا
 بت بینو ری له خو نه گورن
 بیهوده بوو په ندی وان له زینی
 دلداری له ریزی ئاگرایه
 هر چه ندی به سهر ئه وا ده هاتن
 فرمیسکی هلی نه دان به چاوان
 هیند زوربو هه نيسك و آهی سهردي
 وایان دی ئه وانی په ندگو بوون
 بیریان بو بهری له تاوی ئهستی
 روون بووه که ئه م گرین و شینه
 وا دهردی دهروونه گیژی داوه

تیراو بکه وه په ره ی گولی رووت
 شه و بویه له گول بکه به په رژین
 که رتی بکه لی سی مه پرسه چونه
 با گیانی کوران بهرن به تالان
 هه لینه تهره ی له سهر گولانت
 دهست پیکه توه به به ندو به ستان
 پیتی بده تیبی شیت و هاران
 سه دپیری بنیره بهر به رازان
 بیان هینه وه ریگه ری نه ناسن
 بوونیان به خه یال چیه ؟ نه بوونی
 با تی بگن ئه و نه دینه دینن (۱)
 دلیان که رو کوپرو دهم درراون
 بیهوش ده گه زین به شوین به هه شتا
 بو نه خشی خودا له رووت بنورن
 هر نه شتی ده بیست له بهر گرینی
 سهر کونه بی باوه شین و بایه
 ئه م بیری ده کرد له ری سی هه لاتن
 ری بینی له ناو بچی له تاوان
 نهیتوانی شتی بلیت له ده ردي
 بیهووده یه له م هه ژاره کو بوون
 ده گری ، چووه هاوده می له دهستی
 پنجو ره گه زی له سهر ئه وینه
 ناچار هه مو کردیان بلاوه

۱ - دین : شیت ، دیوانه .

زین مایه و خوی ته نی ده گهل خهم هر خهم ده می وا ده بیته هاو دهم

« زین له گهل په ژاره دا داخوی »

فریاره سی زامو دهر دی کاریم	ښیوت به خهم ښی هه والی ژاریم
خوراځو بژیوه که ی هه ژاران	پوشاکی نه دارو خاکه ساران
هاو دهنگی نه خوش و لهش به باران	هاورازو نیازی دهرده داران
هاو پیاله بی کوری بی نه وایان	پیخوری له بهر ده می گه دایان
دهرویش ده به یه نریک خود او هند	دلداره به تو ده گاته دل به ند
بیابانه کی قاقرو کراله	توی لی نه بی دل ویرانه ماله
هی خوته کلپله که ت به ده سته	لی ی دهر مه که ووه دهری بیه سته
جیت نایه لی یاره روژی تالی	خهم بویه به نر خه بو هه والی
خهم دوستی دلی کرو په روشه	شادی چیه ؟ یاری جاری خوشه
تیک چون به شی هه ردو عاسمانه	خهم خوری که نه کری له م جیهانه
بی گه نجی تو دل چیه ؟ که می گل	دل هوگری تویه ښی خهمی دل
به گل به یه ووه رووی ده کرده ښستی	جار جاره که زور ده که وته په سستی

سکالای دوور به دوور له گهل خوشکیا

فینکایی دهری گرره ی هه ناوم	ښی هیزی گیانو تیشکی چاوم
هاو بالو په رو ره گو دلو خوین	هاو هیلکه وو هاو هیلان و هاو نوین
هاو گالته وو بازی یارو هاوراز	هاو شادی یو هاو نیازو هاو ناز
بو تو شلی گرتوه له من سهخت	ښاکاری مه وه که یه که به لان بهخت
بو تو گوله بومه درځو پووشه	بو تو ده سه مو له من چه مووشه
بو بهخته وه ریت نه بوومه هاو بهش	ښه ستره بی تو هه لاتوه گهش
لهو بهخته ره شم نه بووی به یارم	لهو خویه گه لیک سوپاسگوزار :
کی ی وایه به بهختی رهش بویری	چارم چیه خویه بوم ده نیری
ښه منیش به شی خوم هه یه خهم و مه	تاژدین به شی تویه شادی هه ردهم

چون مەم بە ھەوالی خەم دەزانم پیم خوشە کە ھاودەمی خەمانم

زین بوخچەیی دلی لای مومی داگیرساو دەگانهوہ

جاریکی بەزاری مومی دەدواند
ئەیی ھاودەم و رازو ھاونشینم
غرمیسکی لەگەل منا دەریژی
نازانی دلم بەخوم دەمینی
دەردی من و تو لەیەک جدایە
تو خاوەرو شوق دەدەیتە چاوم
ناسوتی لەتو مەگەر زمانت
شوقت کە لەسەر سەری دیارە
من گیان بە بلیسە دل بە پشکوم
تیشکی سەری تو لە تو زمانە
ھی من بە لەھی و بەگێژەلووکە
شەو دەییە ھەوالی شەویداران
من روژو شەوو سەبو ئیوارم
جارجارە لەدەست دلی بریندار
پەروا نە دەما لە ئاگری خەم

« زین رووی گفتوگویی دەگانه پەروانە »

بالداری ھەزاری شوخ و رەنگین
ئەیی سەرورەری ھوزی سینە داغان
مەردانە دەبەخشی گیان لەریی دل
لەو ریگەییە خیوی نیوی بەرزی
ناویستی گەلیک لەرووی ئەوینی
زور شەرمە پەلەیی دەکەیی ئەوئەندە
دلداریی بەدەردو ئیش و خەمگین
ری شاندەری مەرگی راستو ساغان
ھەرتوی کە لەمردنی نەکەیی سل
داخم کە دەچیتە بەر دەلەرزی
ھەر کالی دەرووی لەرووی زەمینی
لەرزینە کە توزی ناپەسندە

مه رگت بوی پوخته نیتو کسالی
 کهی سووتن و مردنی ده بینی
 کاتی دهرن ده کهونه، ژینی
 بهم بونه وده بی گومانو باکن
 دت دی که هه موو شتیکی دده واند
 نیوانی ده گرت و خوی ده پاراست
 هاورازی هه میشه بی زمان بوو
 ژینی هه موو بو خه یالی مه م بوو

خو رانه گری له کاتی تالی
 دلدار نه مره له رووی زه بینی
 گهر پوخته بین له ریی نه وینی
 له شیان که نه ما گیانی پاکن
 هه رچی که دده دی دلی ده بزواند
 ته نیا له که سانی پیسو و ناراست
 له زمان شری دوو روو به دگومان بوو
 سه رتا به پی نوقمی گومی خه م بوو

سووتانی مه م له دهردی دوری زینی

خه م له م که یه کی بوو له و هه زار بوو
 دیوانه وو شیت و دایه کیوان
 ئارامی نه ما له شارو ناومال
 چاوی به یه کی دهدین گولو گل
 بی هیز بکه ون له تاو قومیک ئاو
 داباری له هه وری عاسمانی
 یه ک تاقه دلوپه یه ک نه چی بوی
 یه ک بمری هه تا هه تابه بی هه ست
 نه وروژه گیانی مه م گری به ست
 گریان بو به دوست و هلو نشنی
 لاونی له لا شتیکی کون بوو
 وه ک به ندیه کی به کوت و زنجیر
 دیوان هه مو له سوی یانی دلته نگ

مه م زورتری زینی دهرده دار بوو
 ره نگ زه ردو به دهردو بار له لیوان
 په تیاره پی وای له سه ر بیوو زال
 وای گرتوو ئاگری کلی دل
 دووی تینوو له دهشت و دهر له بهر تاو
 له پریکی به تاوی ئاوی ژیانی
 یه ک چون بوی هه لینجی^(۱) بوخوی
 یه ک ژینی نه مر بخاته بن ده ست
 تاژدین که نیازی هاته به رده ست
 برژابوو به ئاگری نه وینی
 دلخوشی له بیر نه ما که چون بوو
 کاتی که ده هاته به رده می میر
 دل گهرمو هه ناسه سه ردو بی ره نگ

۱ - هه لینجی : (صیغه) ی سی یه م که سی (غایب) له مصدری « هه ل

هینجان » ، ئاو له « بیر ، چالوو » هه لکیشان .

بچاره له بهر گرین و نالین
 مهوردای نه بو دهردی دل بیژی
 نچار دهبو دهر که ویته دم چه
 دهیدواندو لهخوی ده کرده هاو دم
په یوینی مه م (۱) له گهل چه می ده جله دا

ده جله چته هینده بی ووچانی
 توش وهک دلی ئیمه پیر شه پولی
 شیتی وه کو من به پیچو گیژی
 وهک من نه پشووت هه به نه وهستان
 کیت هینده له ناو خه یالو بیره ؟
 ئەم شاره به گهر نیازو دلخوات
 جهرگه ی دلی تویه نیشتمانی
 دل خوش بکه به سیه دادو زاری
 شیتی که دم به جی ی بهیلی
 به هره ی منه گریه وو هه ناسه
 جاریک به دلی منا بیووره
 سهر چاوه یی چاوی من بینه
 بو دهردی دلم که دووره چاره
 وهستانه وو نیرگزانو سهقلان
 سهیرانگه یی تونو لی ده گه ی گه شت

رووی ووتاری ده کانه شنه با
 هیچی نه ده گوت که سیه ده گهل با
 ئەه ی ناسکی نادیار وه کوو گیان
 ناخافتنی بوو ته نی ده گهل با
 په روهرده یی تون هه چی گولو گیان

۱ - په یوین : په یوین ، ناخافتن ، نه شته غالی ، هه موویان له زاراوی
 کوردی باکووردا به « قسه کردن و گفتوگو » نه لین .
 ۲ - دوزهه : دوزهخ ، جهه نهم .

ریگهت ههیه بچی لای هه موو که س
نامه بگهینه کوشکی یارم
کوشکی به له که و مه زن نشینه
پیشان که ده چی به چاپو کانه
کاتی که ده گه یته رو به روی یار
رووی تیکه به هیمنی و له سه رخو
راوهسته له پیشی ده ست به سینه
کولپی مده به هر گری هه ناسان
فوسراو که به خونی دله رهنگی
گر خویندیوه که له دم بنوری
له زمان منه وه بلی به زاری
سه چاوه پی ئاوی ژینی لاوان
جواتر کرو رهنگی دهستی به زدان
په سنت^(۱) چیدم نه وه نده جوانی
ئه ی شاه ی جوانی! پادشایان
تا ده چی به داد په رستی ناوت
له گوناھی هه ژاری خوت بیووره
هر هینده ههیه دلیکی من بوو
گوایه پهری دهستی لیوه شاندم
کاتی له گه لم هه والو جووت بوو
لاسارو بزوز بووه دیاره
بو دانه پی خال چو که وته داوا
هه رچی له گه لی بکه ی ره وایه

هیومه که گیر نه بی ده موده س
به گرانی مه زانه ده رده دارم
شازاده بی کورد بینه زینه
ماچی بکه ده رکو و سه ر ده رانه
سه ر داپنه وینه بوی گه لی جار
تای بسکی نه له رزی با له بهر تو
خوشی له تو! تیر گولم بینه
زور ناسکه با نه بی هه راسان
لیکی که وه سووکی بیده چهنگی
راسپارده بی چابه دل نه گوری
ئه ی روژی به تیشکی کورده واری
رووناکی ده ری گلینه چاوان
وینه ی تو له کامه باخو ره ز دان
وه که هه رچی بلیم جوانی، وا، نی
وا باشه له پیر نه که ن گه دایان
بیان کووژه به تیلی مهستی چاوت
لیم رون نیه گه رچی نه و چجووره
روژگاری له لام بوو ئیدی ون بوو
تای ژینمی بری و دلی رفاندم
زور بادی هه واو به شاتو شووت بوو
گش که س به شی خوی گونا هباره
گیراوه له بهندی بسکی خوا
بم بووره که بوی ده که م تکایه

۱ - په سن: مه دح، باس کردن به چاکه .

بهو پرچه رشهت پنهانی هیناوه
 بهخشندهیی خوشتره همیشه
 بهسپایی ههلسته ماچ که داوین
 بوم بینه که میک له توزی بهر پی-ی
 دهرمانی دلو سومایی چاوه

سهر کونهی دلی خوی ده گات

ئهی ناکه سی پی نه زانی لاسار
 دات ناگری فه هیدو (۱) شهرمه زاری
 خوت چوو یو هزار گوت ته تله په یمان
 هرگیز نه بووه و نیه ته کی تو
 بریار ئه ووه بو به جیم نه هیلی
 ئازامو به دوور له ترسو باکم
 ئه ی بوچی دهروستی خهم نه هاتی
 نام ناسی که تووشی روژی تال بووم
 بی هیزو زه بوون و کز ئه وهنده
 شاییم چه تو بی ئه ی دلی رهش ؟
 گیانت نه بی پارچه یه که له سیلی
 روناکی زه وی له عاسمانه
 تاریکیه ری-نه زان و کویری
 هانای بهر بهر که پیت نیشاندا
 گیانت که له بهر نه بی چدینی
 هیچ ناگری پاشه روژ به دامان

بی بهخشه گالی نازان و خاورد
 بهخشی نی گونا هه چه ند که همیشه
 ئه ی سروه پی نهرم و پالو و خاوین
 توخوا شنه کاتی دهرده چپی و دی-ی
 توزی که له سولی ئه و سوواوه

جه نگي بوو چه ليك ده گه ل دلي ژار
 تو دلی ده گه ل منا نه یاری
 بوکوی چوو ئه وهنده سویندو په یمان
 هیچ بی ئه مه گ و نه که وه کی تو
 بی گفتو به لینی چه وت و چیلی
 ده توت که له گه ل تو راست و پاکم
 ئه ی بوچی له بهر ئه وین ههلانی
 بو خوشی یوو شادیان هه وائل بووم
 بروانه گیان چمه ردو رهنده
 جی گیره له گرتو خانه که ی له ش
 تو چون ده بو گیان به جی بهیلی
 زیندوو یه تی تو له پیتی گیانه
 بی موم و چرا چلون دهریری
 بو یار ده چی ؟ یار له ناو گیاندا
 تو ئاوینه یکی روو نووینی
 لی-ی دوور مه که وه ده سم به دامان

۱ - فه هید : یافه یید له زاراوای کرمانجی (باکوور) دا به مانای

شهرم هاتوه .

هر دهرچي له ريگه نايه سهر ري
 پي مه بره له دهر كي نهو به هيچ جوور
 بو كوي ده چي چيته بو چي وږ بووي
 خو ون مه كه خو نه گيژو كاسي
 پيت وايه به بي مه چويه لاي گول
 به ژنو كه ز يه كه له تو دياره
 چي ويلي له شويني نهو خه ياله
 بروايي مه كه به ورده خالان
 پيوه ند مه كه خوت به داوي بسكان
 زه رده شت نه په رستي نه ي به لا گر
 چه شني تو هه زار مه لي بريندار
 من چه شني په پووله ده بمه قه قه س
 نه ي دل ده ته وي له خوشيابي
 پرسيم له بژيشكي ژيرو چازان
 پاريزي بكه ي له خوش و خوشي
 چيت ناره زووه زيانه بوتو
 هيند دهرده دلي له كن دلي گوت
 وهك ناگري بهر بده يته هه ژگل
 قورمي ره شي خسته بان مه لاشوو
 ناوينه يي رووني هوش و ژيري
 وهك هه وره ره شيكي سهر به خو بوو
 خويناو ي هه ناوو چاوي پرر ته م

چاري سهر ي خوت كه چاره دهر ي
 تا بال نه شكاهه بفره بو ژوور
 يادت نيه توش به شيك له من بووي
 خو ناس بكه تا خوداش بناسي
 گول لاي منه تو گه يي به پيگول
 راکيشت نه کاته پای قه ناره
 بويار ده گه ري يت و يار له ماله
 مالت مه ده زه ننگي يان به تالان
 بهس بو دهم و ليو بده هه نسكان
 نيزيكي بهسه ده كهويه ناگر
 شين گيري بكن به دادو هاوار
 تي ناگه يه نم له رازي خوم كهس
 تا وا بي هيوات نه بي كه چا بي
 بوتو! وتي: داخو دهرده دهرمان
 شيرن برژيني تال بنوشي •
 خه م چاره ته ژان ژيانه بوتو
 بهو خاكه سهره دلي دلي سووت
 دايرته چهره چه مانو دووكل
 ميشك و سهر ي ناخني ته پودوو
 وا ليل بو چشت نه ما له بيري
 هه وراز چوو له عاسمان وه كو بوو
 داباري به ريژنه ييكي كه ي كه م (۱)

۱ - كه ي كه م: اشاره به بو نه م دوو شيعره ي «مه وله وي تاو گوزي»:

هه وره كه ي ره حمت رووي سه مای كهره م

سه لاتو سه لام كه ي كه م ايسه كه م

بينيو بريژي بدا وه هه ما

وه سهر مه زره عه ي روحي خاتهما

لهم شهسته زههيله دا لههې (۱) هات
 مهه پيى نهده وهسته و پيى نه وهستا
 جه يهون چووه پالو هه رسي هاتن
 شين بوو لهدهم ئەم چه مه سپيندار
 تاچاو برئه كا هه مووي گولو دار
 بهندي لهشي لي ببوو به پيوه ند
 پوشرابو به مووي سبي سياخال
 ئاوا ببو مانگي ناوچه واني
 شوين داخي له ئاوي چاوي لي بوون
 ئاوينه بي رهنگي زهنگي هينا
 هه ليان نهده كردو لي سي زوير بوون
 زيندوو بوو بهدهم بهلام به حاسته م

دهرچوني ميري بوتان بوراوو نيچي

واريزي وتاري خوي ده داسان (۲)
 دارو دهرو بهردو هه ردي پوشي
 رازاوه جيهانه پيره وهك بووك
 بوو بوونه بره و بهري بههه شتي
 سه رچاوه بي ئاوي زين لهدهوره
 مووسا ده بوو پاپه تي ببووري
 هه ر داري به زاري خوي خودا يهك
 هه ر چيمه ني شينو شادي بي شين
 هه رچي مه له بيوه هاو پياله
 كه و قازو قورينگ و كوترو پور

ته رزه كوتى و وردى جه رگ وسي هات
 لافاوى له دهردى دل هه لستا
 پيت و ابوو كه ده جله وو فور اتن
 هه رچه نده به شيني ئەو نه ويندار
 ئەو ده شته ببوو به باخ و گولزار
 ئەو بولبولى هينده ئاره زوومه ند
 توولى ركه لي سي وه راند په روبال
 بالاي وه كو سه ولى بوو كه واني
 سه ركوله يي سيوي زه رده بي بوون
 وا ببوه شهلال له ئاوو خويندا
 چي تينو تووان و هيزو بير بوون
 چل روژو شه وان كه وت لهدهم چه م

نيچيرگري دهنگ و باسو خواسان
 روژي هه ره تي به هار كه خوشي
 به گياوو گولو چلوكي به كلووك
 هه ريهك له نوالو كيووده شتي
 هه ر باخچه يه وهك بههه شتي گه و ره
 هه ر كيوه له جووري كيوي تووري
 هه ر چومه له چه شني هه ژديه ايهك
 هه ر سوورم گولي گريكي بي تين
 چي بولبوله كرد بوويه گاله
 گا كيوي يو ئاسك و مامزو گور

۱ - لههې : لافاو ، سيلاو .

۲ - سان : ريز ، صف (فارسي به) .

گه گه گه ده چرين له کيوو شاخان
 نه و کاته به باوي گه شت و راوه
 فه رمانی سه روکی کورده واري
 گش خورت و جووان و پيرو لاوي
 زورناو که ره ناو ده هول و دنبه ک
 نيرينه بمينه ووه له مالان
 ئاماده به چه ک نهواني بوويان
 کوبو و نه ووه گشت له ده وری شارا
 پيخواس و به که وش و ميرو ئاشير
 هينديک چه که چه ک بريك به پرتاو
 دابه ش بو شکار له ماه و زه نویر
 هه و هه و گوره گور له چه شنی هه و ران
 به گزاده و پاله وان و سه ردار
 ده گرن سه ری کيوو ده شت و قه دپال
 ده گرن ده درن وه زيرو ميران :
 تاژی و توله پيش به پيشي پيره و
 ده گرن به ره گه به بازو ته رلان
 ژي ده کشن و تير به گه ل ده هاوین
 کی دی به زه بی به بی زمانان
 ئه سپي ره سه نی حدودي گوی به ل
 با کيشه ووه که ن له گوشت هه و ران
 ئيواره که هات و راو به تال بوو

پول پول ده فرينه ميرگ و باخان
 هه ر که س کولی دل ده نيته لاوه
 وابوو که به يانی خه لکی شناري
 باين له گه لم بچينه راوی
 بينن هه مو بين به چه ک چبی چه ک
 مال و سه ری يان نه ده م به تالان
 هه رکون ده به يان نه بوو هه مو يان
 رووت و به شمه ک هه ژارو دارا
 سه ره رزو نه ويو به پی و شل و گیر
 به و به زم و هه رایه گه ينه جی راو
 جی له ق بوو و رچ ره وين گورو شیر
 پی سی توقی دلی پلنگ و به و ران
 هی گورز - گران و سوکه له سوار
 ده کونن ده جنن به گورزو گوپال
 ئاسک به که مه ندو شیر به شیران
 راو پچه که ده که ن که هه لفرن که و
 که رویشکی وه ده ردنن له سه ر لان
 بالنده ده که و نه ده شت و داوین
 ده مرن ده می به زمه بو مه مانان
 گرتیه خه نه کلک و یال و چوار پهل
 سلغان به خوربا به مرن سوواران
 دلخوش هه موو لایي روو به مال بوو

په سنی باغی میری بوتان ده دا

میر بووی له ته نیشتی کوشکی باخیک چون باخ له دلی به هه شتی داخیک

۱ - گور : گورگ .

تانجیکی گولان له سهر جیهانی
 بالنده نهوند بوو لهو بههشته
 کاز دهسته ملان له گهل سنوبه
 نارنجو بهی له رهنگی زینی
 خورماوو هه نارو سیوی داران
 شه و بوو، وه نهوشی تازه ده رچوو
 گول پیا له بی گه وه هری له سهر چنگ
 دیراوه رهزی ته کووزی ریزریز
 بیت و ابو ستیره ناسی زانا
 ده تدی هه مو شوین و چاوه چاوه
 هیروی ره شوسور گولی شه قوگهش

دار سوو بوو سهری له عاسمانی
 راست ببوه بهه شتی پرر فرشته
 نیوان بوو له ناو چنارو عه ره
 زهردی که سه رو کولی نه وینی
 لیوو مه م و کولی نازداران
 لای پوله گولیکی کات به سهر چوو
 سه رریژ له تنوک تنوکی ئاونگ
 گیرابو له که سک و سوور په راوین
 سال پیوی له واندهرانه دا نا
 شینایی له ناوه دهوری ئاوه
 لاسابو له خوش دل و بهخت رهش

ژوانی زین و مه له باغی میر دا

نهو ئاسکی نچیری راو که ری خه م
 نه و تازه نه مامی باخی جووانی
 پی وه ندی نهوین به کوت و زنجیر
 نه و روژه که ده رچوو کاکمی بوراو
 نیرینه نه ما له باخ و مالا
 تا هل هه یه ههسته نه م جیهانه
 تا ده رفه ته سهیری گول که نهی دل
 گه شتیکی بکه له ده م ده راوی
 بیستوومه هه یه یه کی بهخت رهش
 روژ ناله ده کات و دادو هاوار
 بی چاره له دهوری گول ده دا خول
 ده رمانی دلی منی له لایه

چاو سوورو ته ری نه دتینی مه م
 سیسو کزی دوور له باخه وانی
 مامزیکی مه می ده کرده نچیر
 شووفارو نه یار بران له بهر چاو
 خه رمانی خه یال له دهوری هالا
 چه پگه رده نه سازه بی وچانه
 ترسم هه یه زوو بچیته بن گل
 تاوی له مه لان بگیریه چاوی
 وه ک ئیمه به ئاخ و داخ و بی بهش
 به خوینی دلی ده ژي به شه وگار
 ئاواره مه لیکه ناوی بولبول
 بی بینم و لی سی بکه م تکایه

وا خويابه دهليم به گفتو په ندي
 خوی دزيه وه که وته باخ و گولزار
 که م سه پری گولان دهاته پیری
 باغ بویه بوو چول و دووره خه لکه
 بالای وه کو سه روی خسته سه ر گل
 میلاقه له تاوی په پری کرد
 هرداری وه کي وی لهش به باری
 لایان که ده سی ده کرد به باسان
 له سویی وی له سه ر لک و له هر پهل
 فرمیسکی نه وه نده رشت له چاوان
 سیس بوو گولوشینکه که و ته ناوهش
 بولبول خه می خوی له بیر نه ما بوو
 زورچاوی گه راند له دوستوها و دهدرد
 توش وه ک منی رنگ له روو په ریوی
 تیراوی ، هه زار پاری ، ته یاری
 توش دل به کول و خه می وه کي من
 بولبول له گولي گولاه کسریار
 پیم خوشه که بیه هه مده می خوم
 خوشکیکی منیش وه کو گولي سوور
 من ماومو بولبولیکی داماو
 بیچاره م و چاره رهش وه کوو نه و
 هر جاری که بمدیایه ته نیا

ریم پی بلی ده رکوم له به ندي
 بی تاینو و سه رسی و په رستار
 زورتر دلی ده چوه گوشه گیری
 بو گریه وو دادو شین به که لکه
 فرمیسکی رژانده بن گول و چل
 خونچه له گه لی به روک درری کرد
 پشکو بوو هه موو گولی هه ناری
 خویان ده هه ژانده له گه ل هه ناسان
 گاله ی بوو گه لا به ناله بوو مه ل
 ئال و گه ش و سوور بوو رهنگی ئاوان
 ناهی له هه وا بووه په له و که ش
 بو نه و له په ژاره وو خه ما بوو
 دایبه سته ووتار له گه ل گولي زهرد
 توش ئاخو نه وین دلی بریوی ؟
 نه ی چیته که زهردو کز دیاری
 توش دیاره که بی مه می وه کي من
 توش وه ک منی دوور اه دلبه رو یار
 دهردی مه یه که و منیش وه کي توم
 دلداری گه یشت و ما له من دوور
 بو یه کدی جگه ر براوو سوتاو
 رهنگ زهردم و روژو به ختمان شه و
 بریاره گله م نه بی له دنیا

مه میس به ره و باغ ده روا

چی دیته سه رت له راست نه گه ر چه وت هوپه ک هه یه دیته ری به هه لکه وت

دوو یار ههیه دلسوتاو هه بویهك
ریكهوتی دهبی و دهگن به دلخواز
مهم هینده لهشی گرانی ئازار
كهوته سهری بیرى دینی زینی
ههستی نهده کرد به لهش بهباری
شیواوی كهوته ناو دهروونی
ئاواتی دلی دهچوو له پیشا
سهركیش بو دلی پساندی ههوسار
زینیک كه به روژو شهو دهم و ژهم
دهیویست ههه ئهوه ند بژی به ژینی
روانی له نهكاو مههوه لهدهر هات
عیسا گهیی بو نهخوشی ههسته م
تاساو تلی دا دلی و سهری خول
بی هیزو تووان كهوت به بی هوش
مهم هات و له گول خشاندى چاوی
ئهی گول وتی : گهرچی نازه نینی
لاوچاکی ههچهند وه نهوشی بهرگهش
هو بولبول ئه گهرچی دهردهداری
تاقه گوله كه م له گولته گهشتر
دلدارى به راستی منم من
گول ههه نه یه كیکه سهده ههزاران
ههه دل بهری چهشن و جووری زوره
ههه رچی یه دهچی گول و گولوو كه
ئهو سووره گولهی كه من بژاردم

له پریکی بویان دهره خسی هویهك
نیازیان چیه تووشی دین له ریاز
روژی كه نه مابو كهس له ناو شار
بیماری نه هیشته گررهی ئه وینی
چاك بوو به ههواى دیداری یاری
دهرچوو بو له دهستی دهر نه چوونی
وهك خدری نه مر دهسی ده كیشا
هیدی نه بو تا گه هیشته گولزار
گیرابوو نه ناو ته می خه می مهم
جاریك به ته نی مه می بینی
وا دارى هومیدی بو وه بهر هات
بوورایه وه دل گریدرا دهم
پیسیری دري له تاوی بولبول
سهه چیمه نی کرد به به ژنی گول پووش
ویستا له په نای وه نه وشه تاوی
کوا وهك پهری کولمی سووری زینی
ریت ناکهوی بچی پال كه زی رهش
سو تاوی گری گولی به هاری
خوشم له ته بهخت و چاره رهشتر
بیهوده ژیانی خوت ده که ی ون
دهروین له زهوی هه موو به هاران
بی نرخه هه چیکی زوره : بوره
ههه رچایی یه گول گه روکه سووکه
دامی دل ئه وینی پی سپاردم

۱ - پسیر = یه خه .

وینهی له جیهان نیه یه کي تر
 دلداري گوليکي وا که نه مری
 سه رگيژ ده گه را به دهم گريني
 نه وزينه که بووی دوو سه د پرستار
 خويدا وه ته سه ر گيا وه بی هوش
 نه و گه وه هری بی هه واله له و شوین
 له رزي وه کو و ناو و چوو له سه رهوش
 فرميسکی په رينه لاقی زیني
 ناونگی تکاندو خونچه پشکووت
 بروای نه بوو چاوی مهستی زیني
 هر تاکو مژي گومانی لاجی
 خوی هیشته گه ليک نزيک نه کردوو
 چون ژیني گه هیشته مه م که هه ستا
 له و خوشیه هر دو گيژو ورمان
 داخواز به دلوه به لین به چاوه
 اُم جاره به گازنانو^(۱) نازان
 ديتيان گله بی له ده ردي دووري
 بادهستی ده به ژنی يهک وه رینن
 دووی تازه نه مام له یه کدی هالان
 نوشيان مه بی دلته ري له لیوان
 کولم و چهن و لیوو سنگو گه ردن
 سه ر بوونه گران له سوو که ماچان
 زین ببوه گررا گریکی هسته م

نایی زه وی چه شنی زیني چيتر
 چپکاو به چباري چاری ده کری ؟
 له پریکی گه هیشته به ژنی زیني
 نه و به ژنی له په لکی گول به نازار
 تومه ز له مه بی نه وینه سه رخوش
 به رچاوی که وت مه می جگر خون
 ییلووی چه می بوون له زیني پاپوش
 دار گول وه گه شا به ناوی ژیني
 زین ژبايه وه مه م به تیری نه نگووت
 پی یی و ابوو مه می به خه و ده بیني
 ویستی ده می ته ر بکا به ماچی
 بوی ژباوه نیچری نیوه مردوو
 زیني له ته نیشتو ده سی له ده ستا
 بی ورتوه و لال و پال و کرر مان
 تا کاتی گری یی زمان کراوه
 به ربوونه گله و نیازو رازان
 بی به ره بوو کاتی پی ده بووري
 ریشه ی کول و کو له ره گ ده رینن
 تالانه مژیني لیوو خالان
 نه ژماره له وی هه بوو نه پیوان
 هه ریه ک ده م و دهستی بو ده بردن
 هر ده ر دو که سه ر بو داده پاچان
 پرتین و ده نایسا له بهر مه م

مه م بپوه په پووله يه ك مەرگ كړر
 بي گوينه وه ، ناشكرايه جی وشوین
 لهو باخه هه بو چه سه سه را يه ك
 مه م پياده وو زين له باوه شي مه م
 سه ركه وتنو گهينه شانشينان
 زين وا ده می مه م ده بپوه ! ليوان
 با چاو به به فر كه وى له سه ر سنگ
 خوى گهر دني يه ك تري بنوشن
 توله ی ده می دوورى سيندراوه
 نه و نوپزه كه ماچ ده چينه جیگه ی
 نازاد ببو لهش له پي هه تا سه ر
 پاوان بو نيوانی رانی هه ردوو
 دلدارى به راستو پاك او خاوين
 ژهنگ ناگرى هه رچی زيرى چاكه
 جوانيوو به هارو باغو دل به ند
 نه خوازه نه وين ودها بيت زال
 چون په سنى بدهم ده بی چيژم

مېرو راوگه ر به سه ريان دادين

په روا نه بوو خوى ده خسته سه ر گړر
 زور خوشه تلانه وه ی له سه ر نوین
 ناوینه بی جه م جيهان - نومایه ك
 وا ده سته ملانو دم له ناو دم
 هه لچوو گړرى دل له دل به تينان
 مه م وا مه می زين ده بو كشه ! سيوان
 با پر بی قولكى مل به ناو نك
 مه ست بنو له شه بی چاو بپوشن
 هه ر نوپزی كه روپيوو گه راوه
 هه لده گړى سه رت بچی له ريگه ی
 بيچگه له نيوانی چوكو كه مبه ر
 پاسدارى له پاكزي له سه ر بوو
 چاوى ته رو سوور ده بی نه داوين
 پيس نابى كه سى بنيچه پاكه
 يه ك بو يه كى هينده ناره زومه ند
 روژيك هه لی هه لكه وى به چه ند سال
 تيم او مو كاس و گيژو ويژم

مه ی گير نه چي ده ست له ئيمه به رده ی
 مه ستي كه گه يشته نازه نينان
 هه رچه ند به روا له مه ی په رستين
 سه وداگه رو مه ستي ده ستي تو نين
 نه و مه ی نه به ره نگو بو دياره
 دلمان به خوداوه به ستراوه

مه‌یگیر ده‌وهره له‌ری‌ی‌ی‌ خودا‌دا
 له‌و‌ باده‌ که‌ ده‌ت‌گه‌راند‌ دوی‌نی
 بیهوشی‌ تی‌یا‌ سه‌ره‌و‌ نخوونه
 هه‌ر‌ تاقه‌ قومیک‌ی‌ لی‌ بچیژم
 لادهم‌ له‌سه‌رم‌ سه‌رئیشی‌ دویشه‌و
 هوشم‌ له‌ده‌سم‌ نه‌چی‌ وه‌کوو‌ مه‌م
 روژی‌ ته‌مه‌نم‌ گه‌یشته‌ ئیوار
 هیوای‌ دلی‌ ژارو‌ هه‌رزه‌کارم
 ئیواره‌ که‌ میر‌ له‌ راو‌گه‌راوه
 فه‌رمووی‌ به‌ هه‌والی‌ دیوه‌خانی
 لیدن‌ که‌ره‌ناو‌ ده‌هول‌و‌ شه‌پیوور
 به‌ریان‌ ده‌نه‌میشه‌ ئاسک‌و‌ گوران‌ (۱)
 هاو‌پیا‌له‌وو‌ باده‌ گێر‌ نه‌که‌ن‌ ردو
 دیتیان‌ ده‌رو‌ په‌نجه‌ره‌ی‌ له‌سه‌ر‌پشت
 کی‌یه‌ له‌سه‌رو‌ ژیان‌ بووه‌ زویر
 نه‌و‌ دلته‌رو‌ دلسوتای‌ یه‌کتر
 له‌و‌ بگه‌وو‌ به‌رده‌ له‌و‌ هه‌رایه
 وشیار‌ نه‌بیون‌ پیا‌ن‌ نه‌زانی
 میر‌ راسته‌خو‌ که‌وته‌ شانشینی
 گورراندی‌ که‌ کی‌ له‌ژین‌ بووه‌ تیر‌؟
 تاریک‌ بوو‌ نه‌کاری‌ که‌س‌ بی‌نی
 مه‌م‌ چوو‌ له‌ نووینی‌ پالی‌ داوه

بوم‌ تیکه‌ ، په‌ژاره‌ ده‌ین‌ به‌ با‌دا
 سه‌رخوشی‌ هه‌تاهه‌تا‌ ده‌مینی
 به‌پیشکی‌ ده‌روون‌ هه‌میشه‌ روونه
 یه‌ک‌ جاری‌ خه‌م‌و‌ خه‌یال‌ بنیژم
 وشیار‌ به‌وه‌ له‌گێژن‌ یو‌ خه‌و
 مه‌رگم‌ به‌سه‌را‌ نه‌یه‌ وه‌کو‌ هه‌م
 ئاگام‌ نه‌برری‌ له‌خوم‌ به‌ یه‌کجار
 جیگایه‌ هه‌بیت‌ که‌ لی‌ی‌ وه‌شارم
 له‌و‌ باخه‌ به‌ له‌شکرو‌ سوپاوه
 با‌ دابه‌زین‌ بده‌ین‌ وو‌چانی
 ئاهه‌نگ‌ بگه‌ری‌ به‌سازو‌ سه‌متور
 بریان‌ بی‌ی‌ بو‌ مه‌ سینگی‌ پوران
 به‌زمی‌ مه‌ له‌ کوشکی‌ باخه‌ نه‌مشه‌و
 پرسیا‌ری‌ ده‌هاته‌ سه‌ر‌ ده‌می‌ گشت
 پی‌ی‌ ناوه‌ته‌ کوشک‌وسه‌ره‌سه‌رای‌ میر
 گێروده‌یی‌ به‌ندو‌ داوی‌ یه‌کتر
 له‌و‌ زرم‌و‌کو‌ت‌و‌ زه‌نازه‌تای‌
 گوی‌ بی‌س‌ نه‌ مه‌ستی‌ کامرانی
 جی‌ژوانی‌ مه‌می‌ هه‌ژارو‌ زینی
 ویراویه‌تی‌ پی‌ بنیته‌ جی‌ی‌ شیر
 کوژایه‌وه‌ تیشکی‌ کولمی‌ زینی
 زینیشی‌ وه‌شارت‌ له‌ژیر‌ عه‌باوه

۱ - نه‌کاری‌ : نه‌یتوانی .

به چرا دهر و ژور که روونکراوه
 بهم به خشه نه خوش و بی برهستم
 گه وره توده زانی چه ند نه خوش بووم
 نه مرو که نه توده چو ویتنه راوی
 مهم شوره سوواری پیشره وی میر
 سووتا جگرم نه ما سره وتم
 شل بوو له پریکی هیزی نه ژنوم
 بی نه رکه نه خوش وتی به مهم میر
 میرم! وتی تووشی مامزیک بووم
 سهر میگه لی پولی چاو که ژالان
 بوی خوشی ده دا به ناسکی چینی
 دهر وانی هه چه ند به نیوه ناورر
 پییم و ابو فرشته بوو نه ناسک
 پیش پیی تو له ناو هه میزی من بوو
 تاژدین له ورینه کانی زانی
 مهم شیتنه وتی هه له ی بیوشه
 با له و بگه ریین بیته ناهه نگ
 با تاوی به باده سهر گرم بین

برای چانه بو روژی تهنگانه به کاره

نه و جوش و خروش و به زم و ناهه نگ
 مزین در که مهم گه لی که ساسه
 مهم دهستی نه شمه لک دهرالی
 پاپو که یه تی له پشت مهمی ژار
 دی کاره که گه ندو فاله باره

به کزیکه وه مهم وهرامی داوه
 هیچ هیزی نه وه م نیه که ههستم
 تا دوینی به دوور له بیرو هوش بووم
 من خوم نه ده گرت له جیگه تاوی
 بی بهش بی له گه شت و راوو نیچیر!
 په تیاره وو شیت وه چولی که وتم
 خوم دیته وه و له باغه که ی تووم
 تووشت نه بوو هیچ به تووشی نیچیر?
 چون مامزی؟ تووشی دل دزیک بووم
 ره وتی دل و هوش ده با به تالان
 چم دی وه کوو من چکه س نه بینی
 جهرگم ده تووا دلم ده بوو سرر
 له کوی هه یه ناسکی هینده ناسک
 تو هاتی یو نه و فرشته ون بوو
 زین گه یوه ته ئیره بو ژووانی
 نازانی ده لی چی زور نه خوشه
 با مه ی بگه ریت و ده نگ بدا چه نگ
 بو دهردی نه وینی دل نه رم بین

زورتر مهمی کرد زه بوون و دلته نگ
 لی ی پرسی به چاو برا چباسه ؟
 بسکی ره شی زینی دا نیشانی
 جووتی که ی رهش وه کزو دوو شمار
 بو روژی وها برا به کاره

هر لاقو دهسيكى بوو به بالى
 نهستي وتى رهنگ لهروو نهماوى
 تاژدين وتى ماله دوژمني من
 سهرمایه يی گهوزه وو گرانم
 مهم بوو نهوو زين لهگیزی که وتوون
 گهر ئاگری بهر نه دینه خانوو
 مال بو من و بو تو کورپه ساوات
 بیستوومه که سانی خانه سووتاو
 من ئاوى بهلا دهري براگر
 مال ئاگری گرت لهسه ره تاخوار
 خزم و کهس و کارو هوزو هاوال
 هر کهس که له باغ و سه رسه را بوون
 مهم موژده ددها به زين که تاژدين
 دهريای خه می لی وشک هه لیناين
 تو ههسته بچوره کوشکی شایي
 تاژدين ههچی بوی هه موی سه رو بهر
 له پیاوه تی یا که گشتی دانا
 له دلی خو دراو دهراوی کاکه !
 قالوچه وه کو ده کهن شياکه
 بهختي که دراو بیه خشه بي خو
 نه و کاته گيان ده چيته بالا
 بازاری نه ویش وهك ئيره وایه
 که ی نرخی به هه شته دوو وته ی رووت
 خوشیت گهره که له روژی داوي

هرچي زووه خوی گه یانده مالی
 کیت دوژمنه چيته داشله ژاوی
 کوتیکه له پیل و گهر دنی من
 بی بیله یی ههردو چاوه کانم
 سامانی مه گهر نهچی نهوان چوون
 بو چاری نهوان نه ما بیانوو
 نه م پیاوه تیم ده ویست به ئاوات
 ئاگر ده کوژینه وه به هوی ئاو
 نه مشه وه ده کوژینه وه به ئاگر
 تاژدين ملی نا له دادو هاوار
 یه کچی هه موو بازی دا روو مال
 تاکیکی نه ما به ره وه هه را چوون
 بروانه که چه له باره کردین ؟
 به گریکی له دوژه هی ده ریناين
 من توور بده ئاگری جودایی
 له شمهك له بهرگ له خشل و زه نبر
 ما ناوی نه مر له رووی جیهانا
 کارت که هه یه به ناوی چاکه
 گه رپاکی نه پاک له خوت جیاکه
 ده یه ن که له پوور گران به فیرو
 نه دراو نه شمهك به دهستی والا
 هیچت نه بی چت له دهستی نایه
 که ی ري هه یه بچته پیشی نابووت
 پیش باری به ریکه تاکو ماوي

يان بهختی بکه له ریبی هی هه والان
تاژدینی چخوشه هه لکه وی بوت
دهستت که وی دوستی راسته قینه

رازی دلداري زینو مهم به گوی می ده گا

شای پایه بلندی خوشه ویستی
نه و سه روه ری خیوی تهخت و بهخته
وهك روژ که له عاسمانی چوارهم
بی بهرگرو په رده تیشکی داوی
دلداري یو خور وه کوو برانه
تیژبال دهفرن نیوانی ده برن
رازی دلی زین نهینی بی مهم
بلویری شری زمانی ناساز
له و جووته وها بلاو بیوده نگ
له ومومر په پوزله بی بره و بوون
وهك شه و چهره بوو نه دیوه خانان
دووی دور له هه موو گونا هوسوچیک
هر زاری وه کوو بنیشته خوشه
هر رازی که جاری کهوته زاری
ووشتر نه به سی بوو بارگرانی
بیکارو زمان شرو نه زاتان
گفتیان گروور که زور و کهم بوو
ببوه سه روبن له به ندو به تان
دهسته و به جی ریووری نه بوو گیر
میر پرسی که چون دفزانی وایه ؟

پاش مردنی خوت دهچی به تالان
ناویکی نهر بسینی بو خوت
هیژای هه مو گه نجی سه ر زه مینه

خونکاری جیهانی دل په رستی
ون بوونی له چاوشتیکی سهخته
له م جیگه وو ریگه دووره هه رده م
کام چاوه نه بینی تیشکی تاوی
شیررانه وه یان گه لی گرانه
له مپه ر ده په رین و په رده ده درن
هه ر هینه ژیا که هاته سه رده م
ئاوازی ده دا له چولو ری ساز
به و بوو گه ری کورری به زموناهه نگ
به ر هه ر و توویره یهك هه ر نه و بوون
دل خوش که زه بوو له نیو جوانان
ئاویان چوو هه ر که لین و سووچیک
ده یجوو له هه موو که نارو گوشه
وا بزانه که کهوته زاری شاری
وا زه نگوله شی خرا ملانی
مندالو ژنان له ده ركو بانان
دل پیکه وه بوونی زین و مهم بوو
تا ته نیه وه گه ییه به کری شه تان
نووک و به دی نایه به رده می میر
بوم ده ربخه له م گلوه تایه

۱ -- گروور : درشت و ورد .

بوم روون کهوه بیخهره بناوان
 هاسانه وتی بنیره مهم بی
 شه ترنجی بکن له مهرجی دلخواز
 دوراندتو بردتهوه له جیوه
 نازایه نه ترسه پالهوانه
 دلداره کی راستو بی درویه
 خوت نه ودهمه خیوی پیرو ژیری
 خونکار وه کوو ماری ژه هردارن
 ماچت که ده کهن بترسه ژه هره
 خوت تووختی مار نه کهی کهم و زور
 هر چه نده له لای به نرخو نازی
 توزیک له گهلت دلی که گورا
 نه خوازه که پیسو دوو زمانیش
 نهی خوایه نه کهی نزیکی سهردار

چوونی بگرین به سووچو تاوان
 تاق بینه وه خوت و ئهم له یهک جی
 لیم روونه که دینه روو ، وونیوراز
 لی یی پرسه بلی دلت به کیوه
 سینه و دلی پاکژه و جوانه
 دهیلی که دلی له خوشکی تویه
 خاوهن دهسه لاتو به ندو شیري
 جوان دیاری ددهن له بن نه یازن
 زیانیان پتره له سوودو به هره
 مار ماره چوزه و سپی و رهش و بور
 پیک بینی هه چیکمی لی بخوازی
 جیت چا ده کری له تهنگی گورا
 لای بن چده کهی له چنگ نه مانیش
 نه پیای هه ژارو پاک نه به دکار

میر و مهم شه ترنج دهله یزن (1)

شاسواری بناری خاوه رستان
 روشن که ره وهی به ژو که ژو کو
 تیریژی که رشتو دابه شی کرد
 مانگ به و کسه ماته ، کوی ستیران
 میر نه و شه وه چه شنی شیري زامار
 شه و گاری گه یانده روژ به بی خه و

خوای به رزو بلندی روژ په رستان
 کاتی که وه سهر کهوت له ئاسو
 دهوری شه وه زنگی داو کشی کرد
 وهک پیاده له گوزی هه لوه ژیران
 هر جینگلو پیچی دا وه کوو مار
 خهم که وته دلیکی خه و ده کا ره و

۱ - دهله یزن : دووهم که سی (جمع) ه له مصدری « له یستن » ، له

زاراوی (کرمانجی) دا ، وانا ، (یاری کردن) ، « له یستوک » به معنای

نامرازی یاریه .

شای تاوی که هاته سهر زه مینی
 فهرموی ئهوی نوکهری به کارن
 کی دهس که ره وهن ههلی بژیرن
 ئه مرو دهمهوی به سهر مه ما بیم
 بوم بانگ که نو نابی پی بزائن
 مهم دی له ته لاری میری دووره نگ
 هه رچی پری خوش و بونی خوشه
 پاش تاوی به مهی که سهر گهرم بوون
 هیچ دوانی نه ما له دیوو له درنج
 رووی کرده مه می ئه گهر بخوازی
 ئامرازی له بیستنت له پیشه
 کی بر دیه وه مهر چی ئیمه وابی
 لاویکی له لابوو میر چلاویک
 روستهم دهسی به سترابو لای ئه و
 سه رتویی کوران و تاوی گورگین
 ها و بازی یو هاوده می مه می بو
 زانی چه خوی گه یانده تاژدین
 ئاگایی به عارفو چه کو دا
 رازاوه که مهر به خه نجه رو شیر
 له م هاتنه مهم دوباره بوو گه ش
 ئه سپ و روخ و فیل له دهر که هاتن
 مهم دیاره له وازی کاری سازه
 ئهم دهسته شی برده وه دهمه و جار
 وا زینه له په نجه ران دیاره

شای ئیمه گه یشته شانشین
 هه رچی له چه ک و شمه ک تیارن
 ده ورهم دهن و پاسی من بدیرن
 بابزانی که ئه و چیه و ئه من کیم
 تاژدین و ئه وانی سهر به وائن
 رازاوه یه کورری به زم و ئاهه نگ
 مه یگیر ئه لی خوش به مه ی بنوشه
 شهر من که به باده بی شهرم بوون
 کیشای و نه تا گه یشته شه ترنج
 ویستم له گه لم بکه ویه بازی
 کیشه ی منوتویه ده ست بکیشه
 هه رچی یه وی ده بی ره وابی
 ئازاوو به کارو خیوی ناویک
 بوجوانی نه بوو یه کیکی تای ئه و
 مه ردو به ئه مه گ گران و سه نگین
 ها و شادیو ها و خه می مه می بو
 تاژدینی وه کوو پلنگی به برین
 هه ر شیره چه کی هه رای له خو دا
 دلگیری برا گه هانه کن میر
 مورده ی له دوباره بوونه دوو شه ش
 دیان میرو وه زیرو شاشی ماتن
 میر بویه ده لی دو دهستی تازه
 دیتی له روانگه به کری شووفار
 چاوو دلی چاوه نوری یاره

روژیکه له مانگ ده گیری چاوی
کایه وتی میری من به جی-یه
باجیگه بی خوی به تو وه گوری
میر گوریه وه جی به جی مومی ژار
هر چاوی مومی کهوت بهرووی زین
چاو برکه به جوری هوشی گورانده
لهو دیمه نه مهم وهها بیوو مهست
ها مهم وتی میر دهینه دلخوام
فهرمووی نه شتیکی وایه دلخواز
رازی دلی خوت که ناشکرا کهی
کیت دلبه ره کی دلت له سه ریه
هر ناوی بهینی بوتی دینم
هل هاتوو دیتی به کری به دفرر
هر کهس ووتی یاری مهم بناسی
زور بو مهمی چاره رهش که ساسم
بیچوه قهره چیکه لیو کوتاوه
به ژنی وه کو داری ژه قه بووته
ری-ی ناکه وی توی بیی به داخواز
نم ته وسه شتیکی وای له مهم کرد
که وره م وتی : راست نیه درویه
نهو شوخه که بوومه توزی ریگهی
هیلا نه بلنده توخمی پاکه
بی هم بهرو وینه نازه نینه
نهو گووتی ناله بارو ناخوش

بروانه چداوی کهوته داوی
نابه یته وه تا کو مهم له وی-یه
لیم روونه ده دهستی مهم ده دوری
جیگهی مهمی کهوته روو بهرووی یار
گورجی له دهسی چوو فیل و فهرزین
نهسپی به پیاده بهك ده دوراند
هوشی نه بودای له دهستی شه شدهست
فهرموو چده لی-ی وتی : له ریدام
ویستم له گهلت بیم به هاوراز
لای نیمه گریبی-ی دلت ره ها کهی
هر کی بی فریشته یانه په ریه
گر خواهیش و زوره بوت ده سینم
قل هاته قرین و کهوته سهر گهر
واقی ورر نه بیو سهری ده ماسی
لهو روژه وه دیومه هیرر وکاسم
کرمه وه له قورم دروست کراوه
وهك سه لکه بزووته رووته پووته
تووشم دی هزاری وا له ریاز
تاسو وری کرد له هوشی دهر برد
هه له سته یه گفیتی سهر به خویه
شازاده یه شانشینه جیگهی
رووناکیه نهك له ئاوو خاکه
شانازی زه مینه ناوی زینه
کینه ورقی میری خسته سهر جوش

گورراندی له پولی دهست و پیوه ند
 خویخوری که ئهشکنی نمه کدان
 دوسه د کوری پالهوانی هسته م
 تاژدین و چه کوه برای له دوو بهر
 وتیان گهلی نوکه ران بوهستن
 پروانه مه خو نه گیزو کاسن
 هه مه بی و له ئیوه پینصهت
 تاماوه تنوکی خوین له نیو ره گ
 هه رکهس له وه چهپ له مه م بنوری
 میر سه رودری گشته خوی فهران
 خوی هه رچی له مه م بکا ره وایه
 دهس به سته و به یده سین له بهر میر
 میر به سته به ده سته خوی ده سی مه م
 چاری چیه میره خاوه نی کار
 خونکار مه می دایه ده سته دژدار
 نه و شاره هه مووی جووان هه تاپیر
 له و رووه له هه رکه سو له هه رکوی

مه م له تر نوخانه دا بوته چله کیش

بو نایخه نه به نانو بیکه نه په نا
 زیندانی دهوی له ته ک شه ته کدان
 یه ک جاره هور وژی کرده سه ر مه م
 ههستان وه کو شیرو دهس به خه نجر
 چون ئیوه ده سی مه می ده به ستن
 خو و هیزو گورری مه باش ده ناسن
 ده وکه ین به ده می ده بان له ت وپهت
 یاریده ده ری ده بین و کومه گ
 گورر گورریه تی ری له خونه گورری
 گفتی وی له بانی چاو و سه رمان
 گیان و سه ری مه ش له دهس نه وایه
 وا گه ردن و پیل و پیوو زنجیر
 تاژدین به ری چاوی گرت ته می خه م
 نان خوریه تی چونی بیت به ره نگار
 زیندان بووه جیگه بو مه می ژار
 بوگرتنی مه م په شیوو دلگیر
 هه ر تووک و نزا (۱) ده هاته بهر گوی

پروانه له رووی گه رانی گه ردون
 هه رچی که بریک بره و په یا کات
 نزمه و هه چی به رزی سه رزه وی بی
 نابینی که روژی سه رزه مینی

جاریک بزه یه و ده جار گرژ بوون
 گورچی ده یه وی ده خاکی را کات
 پی سی خوشه که چه سنی وی نه وی بی
 هه رروژه ده خاته خور نشینی

۱ - تووک: دوعای خراب له که سیک کردن نزا: پارانه وه و ناوانی باش .

چه‌و‌ته دزه لاره خواره دوورو
نه‌خوازه نه‌یاری دلته‌رانه
دل‌مان ده‌گری به‌داوی نازان
پیشان به‌هومیدو شادو خوشین
مهم ده‌گری به‌داوی بسکی‌زینی
ئه‌و چاره‌ره‌شی کزی به‌خت‌که‌م
ئه‌و بولبولی ویلی ده‌شت‌و چیمه‌ن
هاورازی خه‌م و کولو که‌سه‌ر بوو
تووشی ببو دهردی گوره‌شاری
چال‌لی‌سی‌بووه چالی‌مانگی‌نه‌خشه‌و
بی‌خواردنو خه‌و له‌ره‌نجو ئیشا
ده‌رویش که‌کوروشمه‌کا له‌قوژبن
جاریک وه‌کو خوا په‌رستی به‌نیاز
هر‌تاوه له‌گه‌ل کولی‌گرینی
ئه‌ی به‌ندی‌دلو چرای‌ده‌رونم
مه‌زیت‌و له‌راست‌گه‌دا به‌فیزی
له‌دل‌م ده‌دري‌کراسی‌ئارام
له‌یلی‌وه‌ره‌شیتی‌خوت‌بینه
شیرن‌تری‌شیرنی‌که‌میک‌داد
دنیا‌که‌له‌من‌بووه‌به‌زیندان
فه‌رمایشی‌خوشه‌و‌یستی‌خوایه
دنیا‌که‌به‌هه‌شتی‌گاورانه
هه‌رچه‌نده‌دل‌م‌گه‌لیک‌په‌روشه
سویندم به‌دولیوی‌ته‌نک‌و‌ئالت
سویندم به‌به‌ری‌به‌یانی‌لاجانگ

وا‌هاتووه‌واده‌بی‌وه‌ها‌چوو
هه‌ر‌ئیمه‌ده‌هیری‌له‌م‌گه‌رانه
په‌خوستی‌ده‌کا‌له‌به‌ر‌به‌رازان
پاشان‌له‌ده‌سی‌زو‌خاو‌ده‌نوشین
رویدیلی‌له‌چال‌و‌زیر‌زه‌مینی
بی‌دوست‌و‌هه‌وال‌و‌یارو‌هاو‌ده‌م
زیندانی‌ره‌شی‌کرا‌ئشیمه‌ن
زیندان‌نه‌بو‌گوری‌ته‌نگه‌به‌ر‌بوو
هه‌رتاوه‌هه‌زار‌چه‌لان‌نه‌جاری
ئه‌و‌مانگه‌دو‌حه‌و‌ته‌بوو‌به‌یه‌کشه‌و
بوه‌گوشه‌ئشین‌چله‌ی‌ده‌کیشا
دوستی‌نه‌بی‌هه‌رشتیک‌ده‌کا‌ون
گا‌گا‌وه‌کی‌دلته‌ران‌به‌دلخواز
به‌و‌وینه‌یه‌رووی‌ده‌کرده‌زینی
ئه‌ی‌به‌سته‌به‌تو‌نه‌بوون‌و‌بوونم
نا‌پرسی‌له‌ئیمه‌چته‌زیزی
گی‌روده‌بی‌توم‌و‌نایه‌یه‌لام
چاوی‌ته‌رو‌سووره‌ژینی‌شینه
یادی‌ک‌به‌دلت‌بگا‌له‌فه‌ره‌هاد
ئه‌مرو‌به‌ته‌نی‌منم‌موسولمان
فه‌رموده‌بی‌ئه‌و‌دیاره‌و‌ایه
زیندانی‌دلی‌به‌باوورانه
چونکه‌له‌ریگه‌ی‌ته‌دایه‌خوشه
به‌و‌بسکی‌ره‌شت‌به‌وورده‌خالت
به‌وه‌نه‌یه‌که‌شوق‌ده‌دا‌به‌رووی‌مانگ

سويندم به دو چاوه مهسته کانت
سويند به و بزه يه ي که ديته ليوت
سويندم به نه مامي به ژن و بالا
تا ماوه هه ناسه يه که ده زانم
له و به نده که و شه ته که دراوم
روشم که به رن به ناخي گلدا
هه رچه نده که مير به سر مناها
بي جي نه بو و زور سو پاس که و ابو
شازاده يو من گه داو هه ژارم
تو روژي به تيشک و من گلي رهش
توی تازه نه مامي باخي ژيني
مهم سيسي په پوله يه که له پردا
تو مانگی گه شيو له بي به شي من
من لوو لوو په رو نه توی هه تاوم
با يادی گولم دلسم ده ريني
با برزی له شم له گرتوخانه
ده رویشم و نه شکه وت نشينم
مهم بهر له وه بمری مردني دي
پا بيه وه که وته ريزی چاکان
تیشکیکی گه يشته ناو ده رووني
هيشتا چله يه که نه بوو بو تيه ر
سوور بوونه وه بوی شتي نهيني
هاويشتی له دل نه ويني تیکول
گیان باويه تی چي له لاشي پووچل

سه د جاری به شيوي ناو مه مانت
سويندم به دو مه مکی شه کره سيوت
سه د سالی تریش بژيم له چالا
تو ناچيه ده ری له ناو گیانم
پیت وانه بي لیت هومپد براوم
دهر ناچی هومیدی توم له دلدا
نهم جاره به لانی دوژننا هات
نه و جل نه به به ژنی من براوو
چون ريم ده که وی بيته يارم
من چقل و دروو نه تو گولي گهش
توی گه وهه ری شه وچرای زه ميني
ويستی که بسووتی خوی له گر دا
داده رزی به تيشکی تو له شي من
ليت دوورم و نوقمی ناوی چاوم
دلداري هزار نه وه نده دینی
نه سرين له گلينه بينه تانه
دلخوشي نه ويني رووی زينم
نهم مردنه ژينه ! مردني چي ?
دهر چوو بوو له چینی ناو و خاکان
رووني دلی بيوه رينمووني
سه رپاکی گومانی بوونه باوهر
راستی وهری هاتو که وته شويني
گول هاته بهری له باتی پیکول
گه پ جاری مناله داری کوتهل

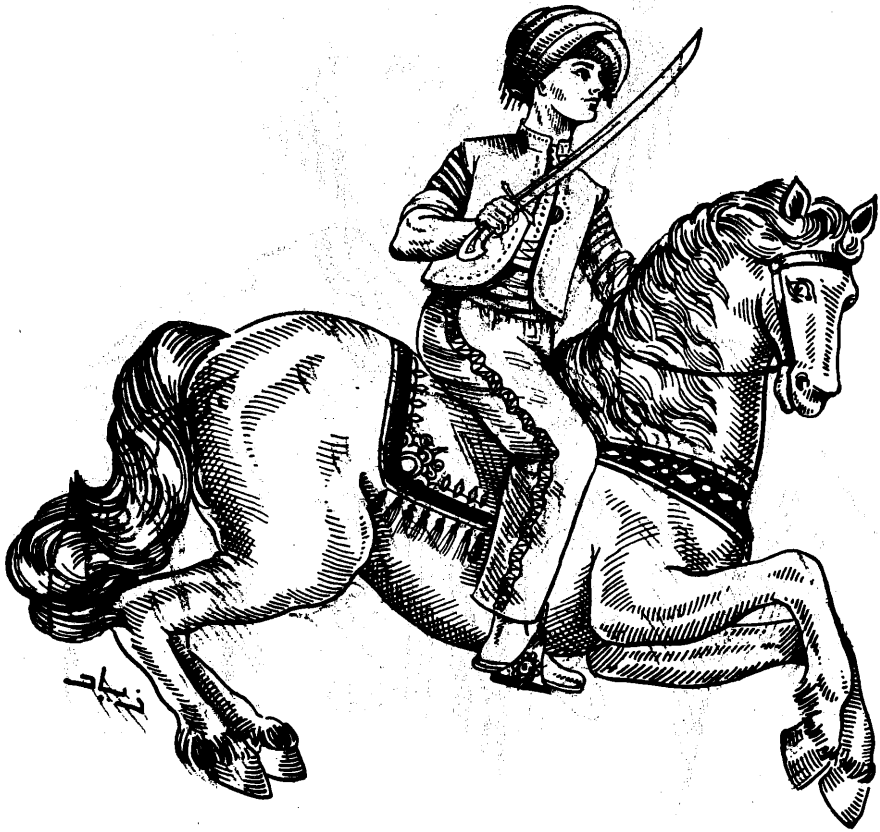
گول گهشتو بهه شتوده شتو چیمه ن
 دارو دهوه نو چلو و چیاو که ژ
 هرچی که به دل لهوی ده نوری
 زینیکی دههاته پیشی چاوان
 نه ستره گری ده کرد له چالا
 له و چاله وه بوی ببونه دیمه ن
 بی گیان و ژیاو له ئاو له سهر به ژ
 هرچیکی به پیری یا ده بوری
 دلداری به راستی راسته ئا وان
 چاره ی رهشی خوی ده دی له خالا

زین تله بی له گهردوونو چاره رهشی خوی ده تا

ئه و زینی به داوی دل گرفتار
 تا مهم نه خرایه گرتوخانی
 له و کاته وه یاری کوت له پی دی
 سهیرانگه وو شانشینی دلگیر
 دوژمن بوو له خواردنو له خهوتن
 بی هیزو تووان و دهسته و نه ژنو
 ده توایه وه بوی دلی رهقی به رد
 زهردیک وه کو رهنگ وروپی خانی
 گه رلی نه ده بووه هیچ ده روی روون
 چه کرده وه بوچی بوویه دوژمن ؟
 مهم ببوه به شم نه وه ند به قینی
 تو تاقه مه میک به زور بزانی
 توی ئاگری هه لده که ی له کوله م
 خوین شیرن نه که ی مهمی له زینی
 سوودت چه وه جنگ که وت له بندا
 بو تووشی کچیکی وه ک منت کرد
 دوو دل که به ئاگرت پرووکان
 ئارامی له لاهه ما به یه کجار
 هیوای نه بری له پیک برانی
 ده وه دی دلی دابوو ناهومیدی
 بو نه و بووه به ندو کوت و زنجیر
 ئارای نه به روژ نه شه و سره وتن
 هر مهم مهمی بوو به دادو رورو
 لاواز ببوو ببوه موویه کی زهرد
 باریک ببوو چه شنی بیره کانی
 هاواری ده کرده چه رخی گهردون
 توله ی چده سینی دی یته گژ من
 هیشتا به منت رهوا نه یینی
 لیتم بدزی ، براده ری دزانی ؟
 تا گرر بگری به من دلی مهم
 تا بیخیه بهر گرره ی نه وینی
 نه م قوزه کورته نیشانی مندا
 سووچم چپو پاشی بو وت کرد
 چیت پی گه بی تو جگه له تووکان

لای هر که سی به زم و پی که نینه
دهردی دلی خوت به من بیژه
تو یوسپی من ده خه تیه چالی
بوی تانه له چاوو دل که ساسم
من بوومه گه دایه چاو له ریگه
یان بیری له ده وری مه م ده هالا
پیت وا نه بی من به بی تو خوشم
نارام نیه روژو شه و له دو وری
به و خوابه که وا له ژو وری سه رمان
هر ناوه که ماوه خوم نه ماوم
روژان و شه وان له چاوی گریان
سویراوی سوروشکه بوته شه ونم
نه و زینی که دیوته وا نه ماوه
نم جوریه دهردی من شه و ورو
له و جیگه یه کی په هاو نشینت
هیچ کهس هه یه ناخو بت دوینی
گیروده بی ئیمه چونه به نندت
ئهی دل و هره دهر له له ش به بی هه ست
پاریزی بکه ن گه لیک له وو له م
له زمان منه وه بهرن په یامی
داخو له چدایه یاری دل دار
داخو له گه لم ته بایه یان زیز
ئیسته ش وه کو سوور گولی به هاره

هر لای من ومه م شه پورو شینه
هر ژه هری که پیته روی بریژه
گوی ناده یه ناخو و ناله نالی
هر چاوه رووانی بوی کراسم
بی یوسپو بی په ناوو جیگه
دهم ده م ده گه لی ده کرد سکالا
سه د هینده بی تو منیش په روشم
سوچی منه باشه لیم بیو وری
دهس نا که وی لیم بزیک به ده رمان
بیداری یه بوته کاری چاوم
خوینا و ده رژی هه ناوی بریان
خو نایه ته چاو که بی یه خه ونم
ژاکا و په رو په لکی هه لوه راوه
بی تو نه وه ژیانمه ، نه دی تو !!
چون ده بیبه یه سه ر به دو وری له زینت
تو وشت بووه یارو خه مره وینی
توش که و تو وه بار له لیوی قه نندت ؟
ئهی گیان و هره بیخه سه ر له پی ده ست
چوستی بکه ن و برو نه کن مه م
بوم بیننه وه زوو له مه م وه لامی
ناوی منی جاری دیته سه ر زار
له و کوله گه شه ی نه بوته پاییز ؟
یان وینه بی بولبولی هه زاره

مهم شوره بهواری پیشرهوی میر

نازایی له پاش ئهوان درو بوو

زياد

يەك عارفى ناپو يەك چەكوبو

بەدەر بو بە گەرد بو دەم گەورد بو ئەم بېزوو بە گەرد بو مەرگەورد بو

كوشك لـمه بوته به ندى خانىك
هر چونى بى هلىك سـرى دهم
خوزيا له منيش قهلس بيا مير
هر جاره كى تر مهم بديا
چند خوشه له كاتى گيانه لاوم

پيم خوشه كه هه لكه وى به هانىك
خوشر له به هشته چال له گه ل مه م
ويراى مه مى پيم ده خسته زنجير
گويم لى نه بوو با بيا هه چى با (۱)
په نجهي مه مى ليك نى په لكى چاوم

تاژدين و برايانى له بىرى چاره دان

پىرى كه له دهردى دل ببوو پير
ئاگا له جيهان ، گه راوى شاران
گيرانى مه م و گرينى زينى
هر تيره وو هوزو ريزو چينى
كى ببوه زه دهى دهسى نه وينى
ئم ئاگره ته نيه وه له لاوان
پى چون نه وى دوستى دورو كون بون
بو زينى به دهردى چوو بوو نه ستي
تاژدين كولى مه م به جورى گه ستي
هاوارى ده برده بهر برايان
ملكه چه مو روو له كوشكى شاكه ين
مير به شكه نه رم بى به جوورى
عارف وتى ئه و له ژيرى دووره
كارىكى نه يته چنگ به گه رمى
خوتان دلى مه زنو باش ده ناسن
پيك نايه شتيك له كورو ديوان
كه بمانه وى بومه مى بكوشين
چوار ئاوينه وو زرى ده بهر كه ين

خوش گفـت و شيارو زيت و دلگير
گيرايه وه سـر گوزه شتى ياران
وهك ئاگرى كه وته رووى زه مينى
هر خيوى نه وين و دل برينى
بو ئه م دووه كه وته كورى شينى
سووتا دلى دل تهران له تاوان
تاژدين و ستي مه پرسه چون بوون
گريان و شه پور برى بره ستي
شيت بوو دل و هوشي چوو له ده ستي
ئيوه و دوسى پيرو كه يخودايان
با بو مه مى چاره رهش تكا كه ين
له گوناھى مه مى هه ژار ببوورى
ده و پيكى پلارى شه رم و شووره
بپه وده يه نوو كه نوو كو نه رمى
كى بيستى به فوو نه رم بى ئاسن
مه يدان هه يه لى بينه ميوان
پيوسته كه بهرگى جهنگ ببوشين
خوود بچنه سهرو په رى له سهر ده ين

۱ - نه و («پهل» = مصرع) يه عنى : گويم نه ده دا يه هه رچى ده با بلا بيا .

ههلسوورنهوه گورزی پالهوانان
 یان مه م ده بی بیته دهر له ناو چال
 میر نهو ده مه باش نه هاته پیشی
 تاقیان که نه وه له لاشی به کرا
 نهو بکری به خه نجه ران له تو پهت
 میر بیتو له سهر سه گی وه ده نگ بی
 هه رسیکی مه ناشی جه نگ ده گیرین
 هه رچی ووتی له ل بجنری په ل په ل
 ساز که ین له هی به ک گه ره ک له خوینی
 بدرین به رین به شیرو نیزان
 نهو چلک و گه ماری زوری زوری
 پاکه ینه وه جی له ناله باران
 دیل بینه دهری له کوت و پی وه ند
 نازدارو جووان له سهر ته لاران
 بوو بیو بیهن له نازه نینان
 تاژدین و چه کوله هم ووتاره

بسوینه وه دووده می ده بانان
 یان هه رسی ده خینه چال سه رومال
 هه ریه ک له مه شیر ی دهر بکیشی
 نه ک نه وسه گه با ! له مه م چده کرا !?
 بو توله یی مه م ده بیته دهر فته
 یاداشتی کلویه گاشه سه نگ بی
 وه ک ده نکه گه نم سه ران ده هیرین
 هه ر سه ر که بزووت بجیته شاکه ل
 کی سه ر به رینی بی رفینی . .
 سواران و سه ران زگان و ریزان
 لاناچی به خوینی گه ش نه شوری
 بیکه ینه جه ژن له ناو هه ژاران
 دیلان بگه ریو بیته گو وه ند
 «ده ستوو نه رزی» ی بلین هه زاران
 چه پله و گولو ده نگی ئافه رینان
 زانیان جگه له و نیه چچاره

راسپارده یه ک راده سپر نه لای میر

کاتی شه وه کی شه وی به ری کرد
 نه سپی ره شی شه و براه سه رخاو
 گرتیه ده سی گورزه ، ئاگرینی
 کیشای له که مهر گه تیخی زیرن
 تاژدین و برای له گه ل گزنگی
 شم شیر له که مهر جگه ره وه کوو شیر

روژ زینی له پشتی نه سپی شی کرد
 شی زه رده بی تاوی خسته پرتاو
 زه رد یوه له ترسی رووی زه مینی
 نیسی دهره وین که خو وه شیرن
 ئاماده بی کارو سازی جه نگی
 کیشرانه دهری نه سپ له پشتیر

شاکه ل : داوین . زور : ظولم ، گه لیک . دیلان : شایی . شه وه کی : به یانی ،
 سه ینه . پشتیر : ته ویله ، گه وه ر . له هی : سیلاو .

ٺهسپاني رهسهن ٺهٺادان
 رهخشان به چه پوڪ وگورو سمڪول
 زرم وڪوتو هه وهه وو گورانندن
 گوتيان به گوران به رهي كهس وڪار
 وا گهر دني ٺيوه ده ڪري ٺاڙا •
 تاڙدين يه ڪي خزم و ڪه بخوداو ٺير
 تاڪه ننگي ، به سي بي زورو بي داد
 پي ي وانه بي مهم گونا هباره
 نازاني ؟ كه پاتشاي ٺه ويني
 دلداري له سر كه سيڪ بي زال
 ٺيمه كه له گهل مهما چوارين
 هه چوار سهري مهه هميشه وهڪ گو
 يان ده ربكه وي له بهند برامان
 چيمان له دلایه پي ي بيٺين
 نايڪا گله بي له خوي دووا جار

پيت و ابو فرين له خو هه وادان
 پي يان دهه ٺا دلي چياو چول
 هه رڪهس له خو ابو را ي پهراندن
 يان بمرنو يانه مهم بي رزگار
 خوشي له ڪوريڪي : بمری ! ٺاڙا
 له گوران هه وي را ي سپارده ڪن مير
 دوستان ڪرو دوڙمنان ده ڪا شاد
 ديلي ده سي دليه ٺم هه ٺاره
 دا يگرتوه رووي هه موو زه ميني
 چاو به سته يه گوي ڪه رره زمان لال
 بو به خته وهري وي چوار ديوارين
 ٺاماده وو چاو هري سي شه قي تو
 يان به ڪري بنيري بيته لامان
 توزي ڪول وڪو به وي ده ريٺين
 ناخوشي ٺه گه ر بيته سر بار

مير له بهريان داده نوني

راسپارده گه ياندي راسپيري
 بو ڪه وله ده بيني راوه ريوي
 داخوازي ٺياني شيري رووته
 ميرم : ووتي شل بچوره پيشي
 زور هسته مه بينه به رهه لستت
 فهرمو ڪه له ري سي دوچاوي تاڙدين
 ٺم ٺاگره دامرينه جاري
 ڪينت نه هه هميشه ٺاشڪراڪه
 دوڙمن ڪه له تو پتر به هيزه
 پي ي ناوي ڪه به رگي جهنگ پيوشي

جي يه ڪ نه بوو به ڪري لي وه شيري
 چاليڪي ده ڪولي ڪه وته نيوي
 چاري نه بوو ڪه وته ڪلڪه سووته
 ٺابي دلي ٺم ڪوران هه پيشي
 نه رمي ڪه نه ڪه ي ده چم له ده سنت
 به خشيم مهم و بيته هاوسه ري زين
 تا چاري ده ڪين هه ليڪ به باري
 ٺالوزي به هيمني ره ها ڪه
 جي مهرگي له باوه شو هه ميزه
 ٺههريان له گهروو بڪه به خوشي

دوو پيال هه پڼ له کن میر
 یه ک خوشی له دوستان په یا کات
 یه ک فینکی بدا به توی له شو دل
 پیک نایه چشت به توندو گهرمی
 سووری شه وو روژ له ناو جیهاندا
 تاریکی یه لایه لایه روونه
 کاریکی به روژ نه هاته بهرچه ننگ
 شه و زولی چرووکی دوو زمانه
 ری یی له پیش بری به جاریک
 هینایه وه هینده شیروریوی
 میر بیوه هه سانی ژیر زمانی
 زوو باوهری کرد به گفتمی به دفر
 فهرمووی به سپارده بیژه تاژدین
 شه و مایه یه بوشکوهو به ختم
 شه و هو یه که من بلنده ناوم
 که نجینه مو هه ژدیهامه تاژدین
 خوی دانی وه کوو برا به شی من
 چی خواستوه من به جی ی نه هینم
 هه رچی به دل و ده می شه و ا بی
 راسپارده گه راوه کن برایان
 شیرانی به کینه وا نهرم بوون

یه ک شیرو یه کی ژهر ده گهل شیر
 یه ک ژینی له دوژمنان جیا کات
 یه ک زیندو به ریکاته بن گل
 وه ستایی ده ویو ده هو به نهرمی
 پروانه خودا به مهی نیشاندا
 دایناوه له بهر مه بو نمونه
 پیک دی له شه وی ره شا به بیده ننگ
 بو میری شه وه ننده رست له مانه
 خونکاری له باری برده باریک
 رازانده وه پس دلیو دزیوی
 پی ی داسووه وه شه وه ند تووانی
 گهر ناسی له بیر چوو که و ته سه رگر
 من بو چمه بی شه وان سه روژین
 له و رایه که خوی تاج و ته ختم
 لیم بیری منیش له ژین براوم
 تاریکه شه وم ، چرامه تاژدین
 زین و مه می ویستوه پیشکشی بن
 لیم زیزبووه من سه یر ده مینم
 بریار بی ده سه و له جی ره و ا بی
 گیرایه وه گفتمی میر له لایان
 بومیر به نزیاه سه ر گهرم بوون

به کری شوفار داوی مهرگ بومهم دهنپنه وه

نیواره که روژ چرای کوژاوه
 عاسمان وه کووسیلی پرله پشکو
 په رده ی ره شی شه و که دادراوه
 نه ستیره تیا دره وحی کو ، کو

دهو : فیل ، حيله . گهرناس : پیاوی آزا .

نهوميري هميشه شادو دلخوش
دلپيسى گلاوى زولى بهدناو
گه ورهم ! ووتى : دامه نيشه خه مبار
ده خوازى كه شادي بيته داوى
هوى ناگرى كيشه ئهم دووانه ن
گه ر ريگه بدهى گه ريكي واكهم
ژه هر اوى له تو كه لى نه كه ن سل
كارى كي كه پيك دى سوو كو هاسان
تو هسته بروو بلى به زيني
مهم تينووه توى كه ناوى ژيني
تو خوت هه ره مهم له چال ده رينه
زانيمه كه مهم گه لى نزاره
هه رچاوي كه وي به زيني چاومه ست
سو تاوه زوخاله جه رگ و ناوى
به وبونه گيئانى مهم بكيشه
سه ردار هه نه باشو كار دوروستن
خوش باوه رو ساده يى له باوان
گوى ناده نه دل كه زور به جى به
به گلينه سپين گه ليكى چاوره ش
باوه ركه رى پياوى دوو زمانن
چيان پى بلى هه رده لين به چاوان
خو رانه گرن ، دژن ، به كينن
گوى ناده نه راستيوو درويان
كاريان ده سپيرنه ده س چرووكان

نه وروژه په روش و مات و خاموش
مه زني به كزى كه هاته به رچاو
كار وائيه بوت نه بيته به ربار
تو زين و مهمى له دل ده راوى
ماكه ي كولو ده ردو خه نه وانه ن
بى كيشه مهمى له ناخى راكهم
تاژدين و براى ده خاته بن گل
پى ناوى هه راو گوررين و راسان
مهم بوته خه لووز له بهر نه ويني
هه توان ده سى تويه بو بريني
ئهو به ندى له ده سيه بى چرينه
په روانه يى ژاره چاو له ياره
ناژى ده مى گيان ده دا ده موده ست
خوناگرى له حاندى مه ستي چاوى
ژيرگل بكه ماكى ده ردو كيشه
كه ميان نه وه يه كه گوى له مستن
ريشانده ره بو گوناوه تاوان
گو يچكه ي دلى وان به ده ستي گوى به
پيسان به جووان ده گرنه باوه ش
راست لارو ، خوار به راست ده زانن
نايكولنه وه بيخه نه بناوان
هيمنايو پشوو به كه م ده بينن
زوو بايى ده بن به بيرى خويان
بى بنيجه ووه يچ و پووچو سووكان

له باوان : له كن نه وان . بايى : را له خو ، بادي هه وا .

ليه کونوه بوو، بووبه داری بی بهر
 بوچینی هزار دلی په روزه
 دانانی له دهوری خوی گلاوان
 گوشتیکی گهنیوه چونی ده کرن
 باهوشی هه بی و به خوی بوهستی
 باگوی کپو کهر بکاو زمان لال

میر بهو بیرمه ده چنه لای زین

وای په رده له رازنی میر وه لا برد
 بهم بیرمه چوه نه نده روونی
 فهرمووی کول وکو له دل دهر اوای
 نازاری مهم به هیچی داوه
 به بوورنو مهیگرن له دلتان
 توزیکی گوناھی چاوی تو بوو
 هوش و دلی لا نه ما بوو شیت بوو
 شیت چارده کرین به کوت و زنجیر
 ماوهی گهنیم گه یانده سالی
 جوی نابنه وه کاتی پیک گه یشتن
 بو په کتری هه ر دو بوونه بریان
 دل چه سپی په کن له بهر دلانن
 په کتر بمژن له جی سی ده می تال
 مهم سووچی نه کردو بی گونا هه
 پیم وایه خودام ده بی به دوژمن
 جهرگی به بژانگی تو بریندار
 کولت دلو هوشی لی دزیوه
 هم سورمه په کی له چاوی کیشا ؟
 پرچت ده سوپی و دلی نه می بهست

ده زنگای مه زنان که رژدو به دفر
 سهرداری که خیوی بیرو هوشه
 باش تاقی ده کاته وه دهر اوان
 چل جار ده گرن چه لیکمی ده برن
 هه رکه س که ده بیته کار به دهستی
 له وگفتی زبانی گهل ده که ن تال

زانایی شیاری ژيرو بیرورد
 شوو فار وه کوو بیوه ری نموونی
 دل داری بی زینی داوه تاوی
 تائسته نه وی کرا براوه . .
 به خواری بز و تهمه وه له گه لتان
 هم کاره که کاری سه ر به خو بوو
 بیچاره نه وه نده چاوی لیت بوو
 بیستم له بژیشکی ژيرو پر بیر
 نه وه میوه بی کال بو خسته چالی
 خوشتر بووه ئیسته تیک گه یشتن
 وائسته که بوونه په ک دل و گیان
 نرخي دل و دلته ری ده زانن
 ریتان ده که وی بین به ئاوال
 دل داری له سه ر وه پاتشاهه
 سه رکونه بی مهم بکه م نه گه ر من
 مهم بوو به نه وینی تو گرفتار
 تیری ده سی توی له دل چه قیوه
 تا توی نه دی چي نه بوو له پیشا
 بسکت وه کو ماری ره ش مه می گه ست

زنجیری که زیت له گهردنی خست
 تو کرته نجیری بازی چاوت
 هر خوت بچو لایو بیدوینه
 ئەهی خونچه سورگولی ته پشکوت
 ئەهوتینووه چاوه کهی فوراتی
 ئەهی ئاوی ژیان بچوره کن مهم
 زینیکی دوسه برین له جهرگی
 ئەهونا برومەند و خیوی شهرمه
 له و گفته کولایه وه برینی
 خونیاوی دلی له چاو سه ری کرد
 دلداری به پیللی (۱) چه شنی ده ریا
 له مپر که وه لا برا له نیوان
 ده ریای که سه ری که هاته سه رجوش
 وای زور به ستاند شه پولی خوینی
 ئاوما لکی رقی دلی ره قی میر
 دووی ئاگری جهرگی زینی برژاو
 بیت و ابو هه ژا هزار پیشه
 یا ، بووه دلی له کیمی کینی
 زین بی دل و دهم شه لالی خوینی
 گریا له سه ری دریزی شه و گار
 ووتیان ئەمه چی بوو بوچی کوشیت
 زین گولبنی باخی شهرم و پاکي
 بی سووچ و گوناوه پالکو خاوین

گیان و دلی بوته بوته پیخوست
 خاو پیچه به تالی بسکی خاوت
 زنجیری له دهست و پی ده رینه
 رزگار بکه بولبولت بین جوت
 توی - واکه ئاوی توی بگاتی
 هر نامری که پیتی تهر بکا دهم
 به و واته به که وته گیزی مهرگی
 ئەم دل به ئەوین کو لاوو گهرمه
 یکجاره کی هاته جوش ئەوینی
 زوو خاوی هه چی هه بوو ده ری کرد
 شه رمیونی په رده بوو له به ریا
 سه رریژ بوو زوخاوی دل له لیوان
 به کولیکی به گور په راندی سه رپوش
 که م ما بو که خوشی رار فینی
 پا بووه چلک ، چلی نه بوو گیر
 باراندی له چاوی میر تکهی ئاو
 مهی سووره رژا له زاره شیشه
 گرتی به زه بی به ده ردی زینی
 بیهوده بوو ویستی بیدوینی
 کو بوونه وه لی - ی به ره ی که س و کار
 ئەم خوینه به چی نه بوو که رشتت
 زینی له جیهان که نه بوه تاکی
 هه رگیز نه که وت په له ی له داوین

- ۱ - پیل : شه پول ، مونچ ، مهوچ . ۲ - دووی : دوکەلی .
 که سه ر : خەم . هه زار پیشه : صندوقی زور چاوه چاوه به .

نهو گه وهه ری شه وچرای جیهانه
 که ی وا بووه مه زن و پاتشاهی
 بهم جوره ده خاځو خوینی راکا
 چي ئیوه دلین ، ووتی : نه وایه
 کوشته ی مه می بیکه سو وهه ژاره
 زین تاقه گولیکی باخی شایی
 دهسته ی که سوکار به جاری شیوان
 بوه شین شه پور له ناو جووانان
 له پرری ووتی : یهک ، ده هات له ریوه
 زین پیشی که مردبوو ژیاوه
 ده پروانی له هاوده م و له یاران
 هه رچی که سو و کاره ده رده داره
 رووی کرده برای ووتی سه ری من :
 گیرابوو گیانی من له شه دا
 هه رچاوی له لیوی تو بوو جاری
 بو هیشتنی آبروو دلی تو
 وایسته که خوت رچت نیشاندا
 روژی ره شو لهش له ناو و خاکی
 چه نده ی له شه که م له خوی و هر زبوو
 ری ی دهر نه ده کرد له دهر دو ئیشتی
 دهر چوون له جیهانی پووچو به رباد
 به ربوون له که مه ندی دووزمانان
 گیانیکی که پاک فرری له سه ر جی
 هاو جووتی یه کین مه لین جودا بوون

چون ؟ وردی ده که ی به بی به هانه
 هه لکاته هه ژارو بی گوناھی
 بهم زوره گیان له لهش جیا کا
 که ی کوشتنی زین به من ره وایه
 بو یاره نه خوشه گه شکه داره
 من چون له ده سی ده دم هه وایی
 نه سرین له دووچاوو بار له لیوان
 هاوار ده گه یشته عاسمانان
 مه مردو ژیانی دا به ئیوه
 هه ستاو له سه نیری پالی داوه
 دی میر ده گری به تاوی باران
 خه مباره هه ژاره لیو به باره
 - گوری ته ، که بوو یته ریبه ری من
 مابوو وه کوو مه له چالی ره شدا
 چاریکی بکه ی که پی ی بچاری
 دهر چونی نه دی هه تاکو نه مرو
 گیانم ده فری به دووی گیاندا
 رابردو گیان گه یشته پاکي
 گیانم ده نه وه ند زه بون و کر بوو
 گیانی مه می گه یسه که وته پیشی
 وا گه یسه ژیانی خوش و ئازاد
 دهسته ملی یه کن له عاسمانان
 بی جی نه جی ی هه یه له هر جی
 بوو کنی مه فریشته بی خودا بوون

۱ - گوری - ته : به قوربانی تو ، به فیدای تو .

۲ - بوو کنی : له موکوریان بهو که سانه ده لین که نه چن (بووک) له مالی

خوی ده گوینزه وه بو مالی (زاوا) .

نه مرو له بهه شتی پیک گه یشتن
 مانیان نه مرو نه ما جیا بوون
 ده ریای به زه بی خودایه به شمان
 گیانمان گه بیینه هه واری هه رمان
 نه ژیانی خوشک به کاک سپاردن
 مایه ی نه وی بی به شه له دورران
 نه م (۱) خوشن و ئیوه بو په روشن ؟
 مهم پیشروه بوته ریبه ری من
 چیم دیتووه ! نه و نشان منی دا
 زور پایه بلند تریش له شا بوو
 پیخوستیه تانچی پاتشایي
 بی ترسه له گیژو توزو باهوز (۲)
 دوا ی که وتم و گه یسه کیوی سینا
 نه م بوو که له گیژی رای په راندم
 پاکانه می کرد له کن خودای تاک
 له و کاته وه مهم نه ماوه مردووم
 مهم پیم ده لی توزی تر بوسته
 پی ی خوشه خه موو نه بی که کوشتوو
 تهرمی مه به ناوو داو وه شیرن
 هه مدهم به مهم له به زم و گه شتی

گیانی مه که پاک و پاک ره وشتن
 وا ئیسته به جاری دنیا بوون
 تینوو له زه وی که ماوه له شمان
 قاپیلکی گلین که خاکه سه رمان
 ئیتر نیه ترسو خو وه شاردن
 نه توانه ویه له ویو نه گوران
 توزی مه گه یشته روژی روشن
 مه یکن به کر و هونه روه ری من
 نه و پیری که من دهم به وی دا
 گه رچی له روواله تا گدا بوو
 جی به رزه له باره گای خودایي
 گیان و دلی بوته شیوی پیروز
 کیشای ده سی من به ری نه وینا
 مهم بوو له به زه ی خودای گه یاندم
 هینامیه ده ری له په رده که ی خاک
 پو وانه بی من نه ویسته زیندووم
 خوازرا ویه نه و گیانی ئیسته
 مالاوا بکه م له ئیوه گشتوو
 ته نیا هر نه و نه راسپیرن
 دیسان ده گه ریمه وه به هه شتی

زین دوا راسپیری خوی به کاکي دهلی

نه ی مه زنی بلند پایه وو ژیر
 هه ردهم ده به رت مرن دوسه د زین

راسپیری زینی وا بوو بو میر
 گوریت بی گیان و دل سه رو ژین

۱ - نه م : ئیسه .

۲ - باهوز : تووفان .

ٺه و يه ڪڍو هه ناسه دوا پشوومن
 ههر روڙي بهري ڪه من مهمم گرت
 لهو ناوچه يه خيوي دهسته لاتم
 مهم بو من و ڪامره وايي بو تو
 چاوت له بهشم نه بي ڪه سي من
 دانيشه له تهختي سهروهري خوت
 سازي بده ڪوري بهزم و ٺاههنگ
 سهرخوش بڪه ساده وو رووالان
 گش مايه بي بهزم و شادوماني
 له خواردن و خواردهوه ، بين ساز
 ٺازاد بڪرين ڪه نيزو بهندان
 پهخشان بڪه زيرو پوول و پاران
 ليم خر ڪه وه پولي نازهنينان
 جوان بين و پچن لهدهورو بهرمان
 با گهوره وو ڪه يخوداش له ناوا
 بونخوش و گولاو بلا گه ليڪ بن
 بو ٽيمه نه باوي ٺاوو خاڪه
 لهشمان ڪه دهچيته گورو چالي
 لهو بهزمه فرشته تي ده ڪوشن
 روڙي ڪه ستيت دهدها به ٺازدين
 بازارو شهقامي شارو دم چه
 با دهرچنه دهشتي شوره سواران
 بوتاني ليان بيسته جيڙن
 وه ٺه ودهمه خوت ستيت بهريڪرد

هيوام هه يه خهه نهخوي له دوو من
 شهشدانگي ڪه ساسي يو خهه م گرت
 پهيدا بووه بوم له ري سي خهه باتم
 خهه بومن و پاتشايي بو تو
 بو تو هه موشت ڪزي پهسي من
 لار دابني تانچ له سهه سههري خوت
 گووهنديگهريت و چهنگ پدا دهنگ
 دلخوش بڪه پيرو ڪونه سالان
 چي خوشي دهرون به زيندمگاني
 دهنگ داتهوه دهنگي سازو ٺاوو
 رزگاري دري به ديرو بهندان
 ڪويان بڪه وه گهلي ههزاران
 خون شيرين و دم به پيڪه نيتان
 باييه سهه لهدهوري تهرمان
 پيروزي بڪهن له بووڪو زلوا
 پيوستا پتر لهههه شتيڪ بن
 پيڪ گهشتني دوو گياني پاڪه
 گيانمان له بهههشتي ليڪ دههالي
 دلخوازي بهرام و بوئي خوشن
 ٺاواش بڪه ٽيسته بو مهم زين
 با جوان بڪرين به چهشتي ٺه و دم
 رمبازي بڪهن بهپادي جارن
 دلخوش بن و لاوڪان بيڙن
 چونت بهدلي مه جي بهجي ڪرد

رووال : لاو ، جحيل . بهنده : عهبد . بهند : زيندان و زينداني .

هیوامه له گهل منیش وه ها بی
 بو ته رمی منیش دوسی نه وه نده
 پیشمان خه گورانی بیژی خوشده نگ
 دهر بهستی وه کوو که ژاودیه ک بی
 زیر کفتی بکه ن هه مووی دهر و ناو
 په لکی گولی رابخه ن له ناوا
 بم گوینه وه چه شنی بوو کی شایان
 کیژوله به دل پری نه بیژن
 به زمی سنی خوش و روژی گه ش بوو
 با نهستی جل و خشل ده بهر کا
 تاژدین دهری خا نه سپ له خاوا
 مهم چون بوو که نه و سنی درایه
 له م رووه نه توش هه یا به سالی
 هه ر خوار دنی ده دیده هه ژاران
 چه ند دالده ددهی به بی په نایان
 هه ر بهرگی ده که تیه بهر شرولان
 هه ر چه نده ده بی به که س له بیکه س
 هه ر چه ندی ده گهی به دادی دامو
 هه توان که ده خه یته سه ر برینیک
 دیلان که وه دهر ده خه ی له زیندان
 تا پیت هه یه پیتی کورده واری
 دهر مانگه وو فیرگه ریگه وو پرد
 چه ند ریز دهری له ته خت و تاجت
 مانگانه بی کار به ده ست و نووسه ر

بو میش وه کو نه و چراو برا بی
 دل خوش بی یو شادو دم به خه نده
 ریکیان خه به چه پک و به زم و نا هه نگ
 جی سی دوو که س و تاقه چاوه یه ک بی
 بتروسکی له دووره وه له بهر تاو
 دلیان له گولانه بوو کو زاوا
 کاری مه که سووک بيم له لایان
 زینی نه به ناوودل ده نیژن
 زین مردنو زینی چاره رهش بوو
 خوی بیت له گه لم گلم وه سه ر کا
 سواری و بچی شان به شانی زاوا
 مهم بیکه سه هه ر نه وی برایه
 هه ر مالی که دهر ده خه ی له مالی
 هه ر چیکی به خت ده که ی له یاران
 ده س پر که بهری ده که ی گه دایان
 پیت دینه گه شه و بزه کلولان
 هه ر روژی که ده گری دهستی بیده س
 نه سرین دهری له چاوی گریاو
 شادی که ددهی به دل خه مینیک
 دلخوشی ددهی به وی له شین دان
 چه ند هه لده که نی ره گی هه ژاری
 مزگه وت و میوانگه چیت دروس کرد
 چه ند کووه ده بی پیتاگ و باجت
 پیش مه رگه وو نه فسه ران و نوکر

چه پک : چه پله . دهر بهست : تابوت . هه یا : هه تا . فیرگه : مه درسه .

چهند خوینی له دوژمنان دهریژی
 تالان و برو له دوژمنی کورد
 با ! گشتی له سهر نیازی من بی
 پیم ناکری هیچ بهرم له گهل خوم
 شانازی بکهم له کن نه وو ئهم
 پهردووی مه نه گهرچی گوری ته نگه
 نه و جیگه یه دوور له بهژنو بالات
 راسپیری که زوره لیم بیووره
 چهندی له دهست دی زور نه گهر کهم
 خزمایه تی مه مه به کهم مه زانه
 تهرمی که دهچته گورخانان
 ههرچه نده منیش له لای نه وه جیم
 خواکه ی نه چی چیدی بی به شم که ی
 بم نیژه له ژیر گلا ده گهل مه مه
 میوانی مه مه چخوشه مردن
 میر که وته گرین و دادو رو رو
 سویندم به خودای خویاو نه دیوان
 خوت ههسته سهری ده بیدوینه
 زیندووین و بچنه ناخی خاکا

ههر چهندی که خوینسزان دهنیژی
 چي دیته دهست هه مووی گروورد
 وای دانی به ناو جیازی من بی
 پاش باری بلان بهری کری بوم
 کهس نهوشی شتی که مه ژنی مه مه
 بو بووکی که با به چه نگه نه نگه
 بو ئیمه یه جی ی نیازو ئاوات
 یه کجاری یه کوچو ریگه دووره
 دهر ماوی له ییری خوت من و مه مه
 مه مه تاج به سهریکي نه و جی هانه
 هه لده گری هه لیگرن به شانان
 بو گورو به ره و مهرگ به پی دیم
 له م مردنه شا به ختره شم که ی
 روومان له یه ک و ده سی له مل که م
 بو ئیمه نه جی ی په روشه مردن
 فهرمووی دله که م سوتاوه بو تو
 بو ئیوه له دله وه م په ژیوان
 بیهینه له مردنی بسینه
 کهس نابی له یه کتريو جودا کا

زین سهری کوشته ی خوی دها

سهردانی مه می گه لی ره وادی
 دهریای له جوانی که وته گه وه هر
 نه ستیره له ده وری روژی هالان
 دهرچوون وه کو دور دهرین له قاپور

زین نه و به زه یی له رووی برا دی
 رازایه وه ههر له پی هه تا سهر
 نه ستی و به سه تان له دیده کالان
 چاومه ستو به له کخرو که زی شور

نهوشی: نه بیژی، نه لی. خویا: آشکرا.

دەرويشه دەچیتە دیدەنی پیر
هیوانە لە کوشکە والە بەندە
دەرگا کە گرایهوه لە یاران
چووە سەر مەمی بەر لەزینی ئەستی
گیان چووتە دەری لە بەژنو بالا
والایە قوتووی دورری گییانی
گولزاری وشک بوو بەبی ئاو
پرسی لە کەسانی هاودەمی بوون
وتیان لە دەریووە هات ترووسکی
یەك وینەیی مانگ و روژ ئەوینتر
یەك بو یەکی کەوتە تیشکە رشتن
بەم جورە درەوشی سەردەمی چاڤ
لەو کاتەووە مەم نەما لەسەر هوش
تا چاوی دلت لەسەر یە تانە
گیان تیشکی خودایە سەربەخویە
خوین لانه یە بوی نە خوی گییانە
هاوری کە لەگەل مەما گرا بوون
ری شاندری باش بوو بو هەوالان
ئەستی چووە بن سەری مەمی ژار
هەلینە سەرت بێنە زینت
تینووی ؟ چوووە لەمپەرو لە نیوان
لەم مردووە بەو وتارو باسە
زین دەستی گەیانندە دەستی یاری
ئەسرنی رفانندی پوووشی شەرمی

کوا ماووە کوری گەداو کچی میر
دل بەستە یە زین و مەم کە مەندە
زیندان بوووە باخی نازداران
دی مردووە نایە دەنگو خوستی
مال بیکەسە کەس نیە لە مالا
کوژاوەتەووە گەری ژییانی
بی رونە چراو پلێتە سووتاو
هاوبەندی گرانو هاوخمی بوون
دەرچو لەسەری مەمیش برووسکی
هالا ئەوی ژوور لەوی نەوینتر
تا بوونە یەکیک و پیک گەشتن
شەورەش لەمە بوو بەروژی رونک
پیی خوشنی بەرابی لەوخەوی خوش
پیت وایە کە نەبووە ئەو شتانە
راگوزیتن و توانەووی درویە
چیدی لە گیان بلی ی زیانە
لەم رازە گرینگە شارەزا بوون
بردنیە دەری لەناو خەیلان
تا کەنگی دەنووی لە خەو بە ! بیدار
هاتوتە بەرت گیان و ژینت
وا ئاوی ژیان و تەرکە لیوان
هەلچوو تەپو دوو کەلی هەناسە
فرمیسکی لەچاوی مەستی باری
سەریوشی دراند لەسنگی نەرمی

گرایون : گرایون .

گریه‌ی به کولو کزه‌ی هه‌ناوان
 بای گهرمی هه‌ناسه‌وو هه‌نیسکی
 رووپوش که وه‌لا درا له رووی زین
 تاریکی مهرگ هه‌لات له جیدا
 ئەهی مه‌م وتی : بوت گه‌لی به‌ناسه‌م
 بوی ژپایه‌وه مه‌م به‌گفتی زینی
 دای تیشکی ئەوین له‌ناو ده‌روونی
 هه‌ر چاوی کهوت به‌مهستی چاوی
 فرمیسکی که هات به‌چاوی ره‌شدا
 ئەهی مه‌م وه‌ره رابه‌لاوی چا به
 رووم تی‌یکه رووگه خوشه‌ من بم
 له‌م به‌ژنه که نه‌خشی دهستی خوایه
 باوه‌ش وه‌کریم و^(۳) چاوه‌ری‌ی‌توم
 هیشتا نه‌یو نژیکی زینی
 سه‌رخوشی یه‌کن به‌ره‌نگ و بویه
 زین ئیژی په‌پوله‌ری‌نومامی
 مه‌م خوشی‌بو فینکی دله‌ ناوت
 مه‌م داومه‌ به‌تو دلم به‌شه‌شدا‌نگ
 مه‌م داوی خه‌می مه‌گشته‌ بی‌تو
 مه‌م سینه‌یی من به‌هه‌شتی تویه
 مه‌م ئەو مه‌مه‌ سیوی ده‌سته‌ بو‌تو

جهرگی که‌فری^(۱) ره‌قی ده‌تاوان
 رای‌مالی له‌ده‌وری کوله‌ بسکی
 روژ تیشکی گه‌یاندە مانگی بی‌تین
 پیت وابوو که روژ هه‌لات له‌ویدا
 گیان بینه‌وم‌به‌ر به‌بای هه‌ناسه‌م
 بووژایه‌وه به‌ش‌براو له‌ژینی
 هیز که‌وته‌وه گور ، ره‌وی زه‌بوونی
 تین هاته‌وه به‌ر دلو هه‌ناوی
 له‌و مردوه‌ بوونه‌ خوین له‌شدا
 خالی ره‌شه‌ بوته^(۲) ، بوته‌ کابه
 لیو بمژه‌ له‌باتی ئاوی زمزم
 هه‌ر سووری بده‌ی حه‌جت ره‌وايه
 مه‌م چه‌شنی په‌پوله‌چوو به‌ره‌و موم
 سووتان‌دی په‌ری گری ئەوینی
 جی‌ی رازو نیازو گفت‌و‌گویه
 په‌روانه‌ وتی : ته‌ شه‌و‌چرامی
 زین گیانی مه‌می به‌گوری چاوت
 زین دلبری تو به‌تیری برژانگ
 زین جهرگ و دلم برشته‌ بی‌تو
 زین بی‌تو هه‌موو شتیگ‌ه‌رویه
 زین گه‌ردنی دل له‌سته‌ بو‌تو

۱ - که‌فر : به‌رد .

۲ - بوته : بوئو .

۳ - وه‌کریم = وه‌کریم : وه‌کریم اسمی مفعولی له‌ فعلی (کراوه‌ه) ،

له‌زاروای کرمانجی داو مانای (کراوه‌ه) به ، (م) ییش نیشانه‌ی (متکلمه) ه .

مهم بومه نهويسته رووگه يه رووت
 نهستی و کهس و کار که بوون له گورا
 وتیان بده موژده بهخته یارت
 بو زین که زه بوون بیوو گیانت
 وا میر بهزه بی ده کاته پیشه
 وا ئاوی ژبیان نه گهر ده نوشتیت
 مه جرون نه وه له یله سهرتی داوه
 بولبول نه وه تا نه وی گولت بوو
 په روانه بی مومته هه لگرسا
 دیوانه بی دهرده ، رابه چابه
 نه و پهریه که توی به ئاره زوو بووی
 هر چونی ده هاته به رخه یالت
 ده ستت مه خه بهر به شی خودا دا
 دم نی دهمی زین و دوس له گهردن
 خو ژیرکه ره ها که کوت و زنجیر
 پیروزیه سیهری له سرمه
 ئازایه گه لی له چاکه کردن
 هرچی کهس و دوسته بانگ کراوه
 خوش بهختی و خوشی روی له تویه
 هر بیگه یه هیچ دلت نه مینی
 زینت ده وی چي تریش ده خوازي
 مهم بیستی نه مانه توزی راما
 لاتان نه وی مه زنو پاتشایه
 تهختی وی بنی له سر خه یاله
 ده زگایه کی دوور له مانو پووچه
 خونکاری به مردنی نه ویری

زین به سیه گیان له تاوی تو سووت
 خوینیان له هه ناوو چاو ده چورا
 پیکه اتوو ره که کارو بارت
 گهر میر ده گرا له دووی نه مات
 زین بوت بووه هاوسه ری هه میشه
 لوقمان نه وه تا نه گهر نه خوشیت
 بو ده سته ملان قره ی نه ماوه
 لوولو و پهری روژ هه لات پیشکوو
 مردووش بی نه وا له سهرته عیسا
 بیگانه بی بهرده ئاشنا به
 نه و شوخی هه میشه چاو له دوو بووی
 ده رچوو له خه یال و بوتنه مالت
 بیهوده مه ده ژیان به با دا
 رابویره په لهت چیه له مردن ؟
 و اباشه له گه ل مه بی یه کن میر
 بوتان دلی ئیسته گهرم و نه رمه
 به خشنده یه مه رده خیوی بوردن
 چی مایه بی به زمه ساز دراوه
 میر دوره درویه ، راستگویه
 ئاواتی دلت به چی ده هینی
 ده ت داتی هه مووی به سه رفرازي
 درکاندی دهمی له چی ی وه راما
 لام بیکهس و دیلو بی په نایه
 خانووچکه یه چی گه مه ی مناله
 زیانباری یه چی ی گوناوه سووچه
 پیاو چون ده بی خوی به وی سپیری

خوم داووته دهستی پاتشاهیك
 خونكارو هه ژار له لای یه کیکن
 هاوینه یی رووی زینی چیکرد
 له و ئاوینه دا ئه وم دی جاریک
 وه ستای من وزینی دلی ئه ستاند
 ئه و خویو شکویه ، پاکه ، تاکه
 هر له و ده کری سوپاسگوزاری
 دهستی به زه یی دریژه بومه
 زور باشبوو نه گه یه یه ك له روی خاك
 دوو نوبه ری باخی نازو خوشین
 دلدار که له سهر زه وی ده مین
 داوین تهرو شهرمه زارو سهرشور
 گووه ندی مه خوشه له و به هه شته
 مزگینی ددهن له چوونی ئیمه
 کوا ئیمه ده چین کن فرشتان
 جی-ی دلبرو دلتهران جودایه
 هیوام هر ئه و ند هه یه له لای ئه و
 کاتی که نزی له دم براوه
 هه روا نهژی یا له زینی تالا
 گیان دهستی له ئاوو گل که به ربوو
 په روانه له روشنایی هالا

به خشنده یه بو هه موو گوناھیك
 ئاکاری به جین و ریک و بیکن
 نه خش و کری خال و بسکی لیکرد
 ئیتر به که سم نه ماوه کاریک
 گیانی له خه وی نه زانی هه ستاند
 بی مردن و چوونو ترسو باکه
 خستینه به هه شتی نازداری
 خوشی و گه شی گشتی بومه کومه
 مورین و ده چین دلو دهرون پاک
 مه ی پیک-گه یینی له وی دهنوشین
 زوریان هه یه تووی پیس ده چین
 بی آبروو پهل دهن به ره و گور
 رازاوه ته وه په ریو فرشته
 شانازی ده کن به بوونی ئیمه
 جی ی ئیمه بلندتره له گشتان
 بو ئیمه ژوو انکه لای خودایه
 هه رچی زووه بجمه باره گای ئه و
 دهرگای به زه یی خودا کراوه
 بالداری گیانی فریه بالا
 به نیازی گه یشتو به خته وه ربوو
 جی ما له زه وی له شیکی والا

شین بو مهمی هه ژارو کوژرانی به کری به دکار

ده یگوت ئه وی شینی بو مهمی کرد
 بوو شین وشه پور له ناو جزیری
 بوتانی له گه وره تا بچوکان
 ئه و روژه که ئه و هه ژاره پی مرد
 گش پیاو وژنیک و لاو و پیری
 زاوا وو خه سو خه زور و بوکان

چیکرد: درستی کرد .

دارا وو نه دار بلند و نزمان
دهرویش و بهریش و مهستی باده
کویخاو بهرهللا و ههله و شهل و گیر
چاویان تهر و قوریه شانوره شپوش
ییکانه وودوره دهست و خویی
بوشوینی دهرویی به کری پرکین
بوکوی؟ وتی • سینسه ماری بهد فهر
ئهی له مپهری بهردلو نیازان
ئاورو بهری دلتهرانی دلدار
کوستت کهوی وهک مهت له من کرد
ئهو دهرده که دات به مهم له سهرچی؟
بگره له دهسم ده بانی دوو دهم
یهک برر سهری به کری پی نهوی بو
کاتیکی که هات به لای برادا
دایگرت له سهری کلاوو تومار
دیوانه وو هار له تاو برای
نیازی هه بوو هه رچی بینه پیشی
کی له وده مه دا بیا تخوونی
هاوار له دهسی - برایه کن میر
تهرمی مهمی که و ته ری به ره و گور
کوتهل که له پشتی ئه سپی مهم بوو
تاژدینی له بهند شه تهک درا بوو

زانا وو نه زان نه ناس و خزمان
پاک و بهچک به کولک و ساده
گشتی وه کو یهک بیوونه شین گیر
په یدانه ده بوو یه کیکی دل خوش
ههر کهس به روتهرمی مهم دهرویی
تاگوم بیی • که و ته داوی تاژدین
ئهی ماکی هه موو به لاو گزی و گهر
پیستر له هه موو سه گو به رازان
خوی پیوه که ری دلی بریندار
چیدیت دهوی که تنی خوت به من کرد
هیشتا ده تهوی له دهسه مه دهرچی؟
بت کهم به یه کهم له توله بی مهم
لاشه ی سه گی چه سپی سه رزه وی بو
روناکی نه دی له ناو چرا دا
هاویشتی به سه ره لشی مهمی ژار
شالاوی ده برد وه کوو زه هایی
بو توله گی بانی ویش بکیشی
پاپای بوو له مردن و نه بوونی
زوو پیو ده سی خسته بهند زنجیر
کومه له دوواوه مات و سه رشور
بو ههر که سی ماکی دهر د و خه م بوو
ئاگای که له بردنی برا بوو

زه ها: ههژدیها .

زنجیری لهدست و پی چراندن
 نهنگوچکی سپی نیایه ناوهش
 خزم و کهس و کار و دوست و یاران
 شلهی دسو سینهی جووانان
 هرچی ژنو کیژه پورر کراوه
 گشتی لهپ و په نجه سوورو ئال بوون
 ریزیک له کچان یه کی لهلاوان
 پولیک له دو وایه وه له خودهر
 پیر کهوتنه ناو به تاو ده کن شین
 زین هاته سه ما ، له پیشی ته رما
 په خشان بیوو مووی به سهر له شیدا
 نهو کاتی سه مای ده کرد له تاو مه م
 زوروی که ده هاته دهر له لیوان
 دارو ده و نهی ده گهل ده نالی
 لهوشینه مرو نه وه ند وه کو بوو
 رهوتیان دلی عهرزی پی ده له رزی
 هیند داده وه رینه زوی وه کو گول
 پیت و ابو له هه وره که ی په هاری
 چارشوی ره شی ژنان نه ویده م
 روو پوش له رووان کرایه په رژین

دهروازه وو بهندی تیک شکاندن
 تهرمی ممی گرته میز و باوهش
 گریان له گلی به تاوی باران
 دهنگی ده گه شته غاسمانان
 روویان دهرنی به دم سه ماوه
 بی رهنگ و خنه له خون شه لال بوون
 پی بان هه لته گوت به به ند و باوان
 هیندیکی له پیش تهرم سه ما که ر
 میز دسره به چاوو چاو به نه سرین
 چنگی ده کوتا به سنگی نه رما
 وهک ئاوی ژیان له ناو ره شی دا
 زوهره به سه ماوه که و ته ناو تم
 له سوینی ده تو و اووه جه رگی کیوان
 گریانی ژی یانی کرده تالی
 جه رگ و دلی رری به که ندو کو بوو
 بووله رزه ده که و ته نزم و به رزی
 فرمیسکی کچان به هوی کولی دل
 بارانه له سهر گولان ده باری
 په یدابو نشانی شینه بو مه م
 رهشیان له به رایه بو مه م و زین

زین دلی به به کر ده سوتی و بوی ده پاریته وه

دیان کاتی که گه ینه قسنی بهر شار
 زانیان نه وه به کری مهر گه وهر بو
 لاشیکی تخیل له بهینی دوو دار
 نه و لاکه که لاکه ماکی گهرر بوو

ره شی : تاریکی . لاک : لاشه . ههرد : عهرز .

تازدینه سهری له‌له‌ش جیاکرد
 چیروکی به‌کر که‌گه‌یه کن‌زین
 پیاوچاک له‌رق و له‌کینه دورن
 بی‌فه‌ر که‌به‌چاکه نه‌دزی پاداش
 خوای سازده‌ری ه‌ردو عاسمانان
 روژی که‌ئه‌وینی دا به‌دلدار
 چون‌ده‌گری که‌پاک له‌پیس وه‌شیرن
 لای سووره‌گولان دروو و رواوه
 گول سیسه به‌دور له‌درک و دالان
 گه‌ر پیسی وه‌کو به‌کر نه‌بووبا
 ه‌رچه‌ند به‌روواله نات‌با بوو
 گه‌ر ئه‌و نه‌ده‌بوو به‌له‌مپه‌ری مه
 وا دهر نه‌ده‌چوین له‌شه‌رمه‌زاری
 ئه‌و ریگه‌یی پاک‌ی خسته به‌رمان
 ه‌رچه‌نده به‌خوی گه‌یشت‌زییانی
 پیم خوش‌نیه هیچ‌گری وه‌به‌ر بی
 ئیدی به‌سه ئابروی مه‌ریژن
 ئه‌و بیوه سه‌گیکی پاسده‌ری مه
 لای ئیمه بنیژری باگیانی
 برواته به‌زه‌ی دلو دهروونی!
 ئاوینه وو ئاو گه‌ماری ده‌گری
 ه‌ره‌ک‌س که‌به‌زه‌ی خودا نه‌ینی
 نه‌کولابی له‌ناو ئه‌وینی پاک‌ا
 پاکان که‌به‌زه‌ی خودا ده‌یینن

کیشه‌ی له‌زه‌وی تهره‌و توناکرد
 پارایه‌وه بوی له‌میر و تازدین
 ه‌رچه‌نده به‌سووچه‌لی بیوورن
 جیاوازی به‌چی‌بی باش و ناباش؟
 داینا له‌به‌ریوه بو مه‌مانان
 ئه‌و روژه به‌دیشی دا به‌به‌دکار
 زورحه‌سته‌مه لیکی ه‌له‌وه‌ژیرن
 گه‌نجی ه‌بی ماری وا به‌لاوه
 مار ه‌ویه که‌گه‌نج نه‌چی به‌تالان
 هیچ‌دوور نه‌بوو ئابرووی مه‌چووبا
 راستیو ده‌وی بومه دوستی چابوو
 گومرایی ده‌بوو به‌ریه‌ری مه
 پیروز نه‌ده‌بوین له‌کوردده‌واری
 زورزور ئه‌مه‌گی ه‌یه له‌سه‌رمان
 دورراک‌دی له‌ری مه‌دا ژییانی
 هیوام ه‌یه شادو به‌خته‌وه‌ر بی
 له‌وجی که‌من و مه‌می ده‌نیژن
 با ه‌ه‌ربکه‌وی له‌به‌ر ده‌ری مه
 پاسی مه‌بدیری له‌و جیهانی
 ئاوینه به‌زینه ئه‌و، به‌روونی
 کی به‌خشی که‌سی له‌ده‌ستی بمری؟
 نه‌پرووکی به‌ئاگری ئه‌وینی
 پی‌ی وایه که‌س ئه‌وشتانه‌ناکا
 وه‌ک ه‌وزی فرشته‌دوره‌کینن

زینیش له سوی مه م دلی ده توقی

کوژراوی دوچاوی مهستی زینی
 سوتاوی گرو دومانئ ئاهی
 بهژنی به نه کامی کهوته بن گل
 ماریشی له پی بینی وه شیرا
 دهیکوت ، که سه رم بلندو گه وره م
 کی نوستوو وه که مه می له بندا ؟
 میوانمه ده بم به جی نیازان
 لی کرده نی به به ژنو بالا
 ده توایه وه دل له ناله نالی
 ریژنه ی به گورری زهرشت له جیوه
 رهنگا به مراری گوری یاری
 یگرا ئه وی خزمه یا نه ناسه
 کی بوو دلی بوی نه بی به بریان
 دهرویش و له پیش و لاوو پیران
 داراو هه ژارو دل برینان
 رورو ده گه یشته چه رخی گه ردون
 بردی گوررو هیزو تاوو تینی
 دهیگوت به سه د ئاخ و زاری ئه ی یار
 باخ بوومو بیوویه باخه وانم
 وشکه کزه زه رده پهل وه ریوه
 بادامی دوچاوو سیوی کولمه م
 بی نازو له هه لوهرینه بی تو
 توی خاوه نو توده ناسنو به س
 میوه و گولو په لکی داوه شینم

دل گه سته بی هه ژدیهای ئه وینی
 گیراوی گوناھی بیگوناھی
 ئه و تازه نه مامی و له بهر دل
 وه که وه هری گه نج به خاک سپیرا
 ئه و کیلی چه قا له بن سه ری مه م
 کوا کیلی که شان له شانئ من دا
 شای کومه ل و هوزی سه ر فیرازان
 زین هات و له ده وری کیلی هالا
 خوین هه لده وه ری له چاوی ئالی
 چاوی وه کو هه وری خاکه لیوه
 فرمیسی له گوری مه م که باری
 چه نده ی ده کشاند له دل هه ناسه
 فریادی بلند ده بوو به گریان
 پیش مه رگه وو ئه فسه رو وه زیران
 دلدارو جووانو نازه نینان
 ویکرا وه کو زینی دل به خه م بون
 هاوارو گرین و دادو شینی
 ررو نیشت له په نای سه ری مه می ژار
 ئه ی خیوی دل و له شو گی یانم
 له و روژه وه باخی خوت نه دیوه
 شللیره بی لیوو پسته بی ده م
 دومه مکی بره و شکینی لیمو
 لیت روون بی که نادرینه ده س که س
 ئه م به ژنه له سه رتو راوه شینم

دومان : ته پومژ . مراری : مراری . شللیره : گولیکی آله .

شهو بونو وده نوشه وو هه لالان
وهك گول شمه كي دروو ده بهر كه م
بسكان هه موو تا به تا بكيشم
ئهم باغي گوله م بهريك و پيكي
بو تو بو كه بي بو لبي بنوري
من جواني چه ليده كه م به بي تو ؟
ترسم كه نه با دلت ده ميني ۰۰
جوانيمو منيش كه بو وينه مالت
ليمت ده وي رهنگ و بوي جوانيم
سه ركوله به سووري ليو به نالي
بسكي رهش و به ژني وهك نه مام
چي لامه ده بي بگا به خيوي
بو وهي كه له ديده تا نه بم سووك
وهك پيشووه به ژني شوخ و شهنگم
ئاماده بي ماچي تون دو ليوم
هه رچوني منت ده وي ته يارم
گوري چه بي تو ده كه ينه پهردوو
هاميزي له كيلى مهم وهرينا
گيان هه لفرى چوو به لاي خوداوه
لهو كومه لي پر پهروش و نازار
تويژالكي بريني كونه لاجوون
ژان چووه دلان به مهرگي زيني
وهك جو و پلوسك و چه م، هه موچه م
شورايه وه گل به تاوي باران

بسك و خهت و خال بده م به تالان
بو تو قورو خولو گل وه سه ركه م
وهك گياني په ژارو پر له ئيشم
هه ربه لك وشكوفه وو چليكي ۰۰۰
توش جيگه ده گوري جي له گوري
بو تو نه بي بابچي به فيرو
هه ر پارچه يه كم ده خسته شويني
كاتي كه ده مرم و ديمه پالت
چاوي به لك و بروي كه وانيم
سه رسينه به نه رمي مهم به كالي
نه مبابي ده بي چي ؟ وه رامم ۰۰ ؟
نه يگاتي كه ما يه سي و په شيوي
راز او مه وه بوت له چه شني نو بووك
سه رخواست ئه كه م به بون و رهنگم
تورت و شهفه مه مكي شه كره سيوم
بم گويزه وه سازه كارو بارم
ترسي نه گه بين به يهك به سه رچوو
ئاخيكى دوواي به ژيني هينا
لهش كه وته زه ويو چراي كوژاوه
نوي بووه دوباره دادو هاوار
ديسان له قوري په ژاره راجوون
گيرايه وه كوزو كورري شيني
فرميسكي وه رانده سه رگلي مهم
بارانه بي چاوي خزم و ياران

په ژاره : غم ، كول ، كه سه ر . چه م : چاو ، چوم .

ٺه و گوريچه واه مهى تيا بو
 بوخچهى گول و بونى خوش كراوه
 پيك گهينه وه دومه لى بو هيشتى
 واه كرده يارو هاوسه رينت
 رابوار دنى خوشي ٺه و جهانت
 خوش هات و جيگاي له بانى چاوه
 زانى چيه نرخی خوشه ويستى
 دلته نگ ده ژيان و دلنيا چوون
 دورراندني بو نيه دلى پاك
 ژيانان نه مره و له ناو به هشتن
 ٺاماده يه لاي خودا به شي وان
 گيان خوشه به هوى ٺه وين جيا بى
 دلدارى بوى له باتى ژينى
 خوشى و گه شه يه ك له ژين نه بينى
 خوا يارى ده بى و زيبانى ناكاه
 به نياز و نژاي جگر برينان
 به ودلته رى دوور له كامرانى
 به وچاوه فريشكى ٺال ده ريژى
 خوايه به خوناي ناوى سوور گول
 به و شيتى هه ژارى ليلي دلته نگ
 ٺه ي خوايه به پيك گه بينى ياران
 به وزينه كه كه وه ته سه ر كلى خه م
 ٺه و كاته كه ده رده چى گى يانى

قاپوره دوررى كه داخرابوو
 سه رپوشى سه رى كه هه لدراره
 زينى شلو مل خرا ته نيشتى
 ٺه ي مه م وتى مير ده بگره زينت
 پيرو زبى له توو له ده ز گيرانت
 له و گور ره وه مه م وه رامى داوه
 ٺه و رازه گرنگه هه رچى بيستى
 بو وانه يه ٺافه رين كه وا چوون
 خاكاوى نه بوون و چوونه ژير خاك
 ٺه و يارى كه پاك و پاك ره و شتن
 ليو توونى و كام له يه ك نه ديوان
 ژيان خوشه له گه ل ٺه وين برابى
 هه ر كه س به جووانى چه شنى زينى
 يان وينه يى مه م له رى ٺه وينى
 سه ر داني له رى ي نيازى پاكاه
 ٺه ي خوايه به نازى نازه نينان
 ٺه ي خوايه به شيرنى جووانى
 خوايه به دلى ٺه وين ده چيژى
 ٺه ي خوايه به ناله نالى بولبول
 ٺه ي خوايه به ٺاهى له يلى بيره نگ
 ٺه ي خوايه به ٺاهى ليو به باران
 ٺه ي خوايه له رى كولى دلى مه م
 بى به ش له ٺه وين مه هيله خانى

بو هيشت: به هه شته به كرمانجى .

فريشك: فرميسك، ٺه سرين، هيسر، ٺه شك، سه روشك .

بودوایی نهیته داری بی بهر
گیان و دلی فیره باوهرری که
خاوین دمه کردهوی گلاوه
سهرگه رمه بهکاری پیچهوانه
با بهر بهزهیت کهوی وه کوو مه
بی بهخشه وه کوو به کر بهچاکان

پیغمبهری خوش بوی هه تاسهر
بی کین و له دوستی پرری که
سهرزاره کی زور بهچاوو راوه
ئاکاری له کاری چاک نه بانه
مه پیهلوه هینده بو کول و خهم
هه رچه نده نه چوته ریزی پاکان

چقلی مهموزینان

دوای کهوتنه ژیرگلیش وهها بوون
پیشهی ئه مه بوو له ژیر زه مینا !!
تومه ز به ئه وینی ئاودرا بوو
راست و شلو شین و ناسک و گهش
یهك شهنگه بی بو یه کیش سنوبه ر
وهك دهسته ملان ده بوون مه موزین
داریکی ررواند دررو چقل دار
وهك کووتی بنی له بههره بی پار
پیچای سهرو بن له ره گ له دامان
نیوانی ته نین و بوو به له مپه ر
چقلی مهموزین به ژین و مردن
ناچیه ده ری ده لین به پیری
به د خوی چوو ه خووی ده نك ده چینی
سه د ئاوی بده ی به شیرو هه نگوین
رای گو یزه له سیهرو هه تاوی

زور سهیره نهوانه چون ژیا بون
کی فیری چبوو له کاتی ژینا !!
له وگوره که زین و مه م تیابو
رسکا بوو دو نو نه مامی سه رکهش
تورت و شق و پرگه لاهو به سیه ر
ئالان به یه کا ئه مانه چین چین
گلکوی به کری چنوکی به دکار
تیکول گررو په ل په لوره شو خوار
هاویشتی په لی به ره و نه مامان
هه رته نیه وه پیچی دا هه تا سه ر
هیدی نه بوو تاله یه کدی کردن
هه رخوویه که ده یگری به شیری
وادیاره له مردنیش ده مینی
پیوازه سه گانه یهك بکه ی شین
پهروه رده بی له ناو گولاوی

رسکان : باش شین یون و جوان گهوره بونی نه مام . گلکو : گور و اتا

کوگهی گل . کوت : پهین و زیله که ده کریتنه بن شیناوه رد . پار : بهش .

هر روزه له لایه کی له تی که
 شه کری له په لانی دابیژه
 پیت وانه بی بوت بیته شووتی
 قه لشاوی پرری گه زوی سپی که
 دوشاوی له سپر گه لا بریژه
 به هرت نه وه بوگه نیو له لووتی

پیاو چاکی خهون به به کره وه ده بیینی

ناگا له جیهانی پیر یه کی پیر
 گویا هه بوو پیری دوره دنیا
 سه رگه رمی هه وای خودا په رستی
 خواناسی به دل نه سه ر زمانی
 چه وسابوو له ریگه دا گه لی سال
 تیکه ل به خودا بیوو به جاری
 خواخوا بو هه مو دلوی پی خوینی
 هه رلیکی بنایه په لکی چاوان
 جاریک له نیوانی روژو شه ودا
 بالداری گی یانی گه و ته گه شتی
 کوشکیکی له زیرو گه وه هری دی
 پارچه ی هه مه ره نگه یان ده بهر بون
 وا تاج به سه ریکی شوخ له ده رگا
 ویست او به هیمنی له جیوه
 نه ی پایه بلند وتی نه تو کی ی ؟
 به کرم وتی ، مامی پیری زانا
 نه وده رچوو که بووم دل و به ختره ش
 نه و کوشکه ده بیینی هه شت نهومه
 لیره ش نه وه چاوه دیری وانم
 زور به خته وه رم گه لی به نازم
 گیرایه وه بوم شتیکی دلگیر
 ده ژیا له چی یایه کا به ته نیا
 دایگرتبو پیری خوشه ویستی
 دلرونی نه وینی راسته قانی
 تاگیانی له سه ر له شی بیوو زال
 بی نه و به که سی نه ما بوو کاری
 ده یزانی گه لیک شتی نهینی
 دهیدی لمی سه ر به ژو بن ناوان
 یان نیوه شیار بوو یان له خه ودا
 چوو گه ردشی کرد له ناو به هه شتی
 زورتر له هه زار کوررو په ری دی
 له و کوشکه که نیزو کار که ربون
 زور قوزو ته یار له ره نگه و بهرگا
 روو خوشه گه شه و بزهی له لیوه
 نه و کوشکه به کی ده گا که توی لی ی ؟
 به خشیمی به زهی خودای تووانا
 لای زین و مه می کراومه هاو به ش
 هی وانه حهوت یه کیکی خومه
 پیشه م وه که پیشه ده رکه وانم
 دوستیانم و پاسه وانی رازم

خواخوا: خودا خواز . بهژ: وشکانی .

لام وایه که لیره راده مینی
ژین تال که ری زین و دوژمنی مه م
ئاگات له جیهان هه یه نه لیره
هر چه نده به دل به وان نه یار بوم
نه هیشت که به یه که بگن به خوشی
خوم کرده چوقل له بهینی وانا
بروانی به لام به چاوی دور بین
کی زور له جیهان ژییانی خوشه
کی رهنج دهرو دل به دهردو ئیشه
بوئیره ئهوی وه کی ههوی یه
تا تو له یه کیکی چا و نه پوشی
لای وانیه هیچ به بیرو ژیری
من زین و مه م له سه زه مینی
کیشامنه بهری به داخ و دهردان
ئهو چه ره سه ره م که داوه پی یان
هوی من بوو به وان درا به هه شتیکی
تاژدین وتی چون ده بی که توی کوشت
پی وت که خودا له ویش ده بوری
بوتان که وهرز بیوو له ده مستم
وه که مار ئهوی ها ته پیشی گه مستم
وه که دهردی گران له گه له پیا بوم
ئهو دهستی که ئه و له من وه شانندی
ئاسوده کران هه ژار له چه نگم
گیرا بووه بوی نرای هه ژاران

لهو باره وه دوودلی ده چینی
چون روو نه بریت له نار جه حه ندهم؟!
جیم ئیره یه گوی له من بدیره
ما که ی گه روو به دغه روو گه مار بوم
هه ریه که له ده سم زوخواوی نوشی
خوشم له سه ر ئه م شتانه دانا
ئه م تالی یه دای به ریکی شیرین
زور وایه که لیره دل په روشه
دوای کوچی دووایی زور له پیشه
وه که دوژمنی سهختی خوینه خوییه
بو ویدی بکوشی بابه کوشی
دوو شووتی به دستنی هه لده گیری
توش کرد به په ژاره وو گرینی
دهستم له جیهانی ئیوه بهردان
وا ئیسته ده بینی چونه جی یان
دایانسی ئه ویش له هه شتیکی مشتیک
چی دیشه وهری که خوینی توی رشت؟
به خشینی کرری به قه لتی شووری
خستم هه چی ده بوو به ره له مستم
رزگار نه ده بون له به ندو به مستم
وه که کونده به بوو ژیا م هه یا چوم
هر دهردی له دل هه بو په راندی
دهر چون دلی ته نگ له چاوی ته نگم
نوسراوه ئه ویش له چاکه کاران

شوور: شیر، شه مشیر.

ده يکوليه وه زوري به هره دارن
 ناداته نشانی خو نه ناسان
 دوی دوژمن و دوست له بهر مه موزین
 پیری منو تو له وانه دوره؟!
 هر باشی به دیتهریت له پاشان
 پیت شادن و کزبی بوت په روشن
 له گوناوه هه له ی نه زان ده بوورن
 گهر یارو نه یاری سهر نخونی
 گهر دوژمنی راکه قاچی گهستی
 گهر دور بی له کاری پیس و هه رزه
 هه رچون بی به زه ی خودا ده بینی
 هر به نده له سهر بریک به هانه
 هه رخوی که سی بیکه سه و بز ی کار
 باش و رد به وه تی بگه چه جووره
 دوستان ده بی چه نده به خته وهر بن
 به دکاریه بوبه کر به کاره
 هانات به ره بهر خودا هه همیشه

کار هه ن بهر وواله ناله بارن
 خوا رازی گرینگی خوی به هاسان
 پروانه ده به خشی به کرو تاژدین
 ئەم رازه گه لی نهین و کووره
 هه رچونی بی نژیکی باشان
 گهر یاری به دل له ریت ده کوشن
 گهر دوژمنی ئەو له کینه دوورن
 ناکهس نه چی هه ر بی تخوونی
 مرداره لهشت که سه ک په رستی
 دلداري گه لی بلند و به رزه
 هه ر کهس که ده بی نژیک ئەوینی
 به خشی نی خودا به دوور مه زانه
 نه خوازه له گه ل هه ژاری دلدار
 له م شیوه به سه ربری مه بووره
 دوژمن به ئەوینی به هره وهر بن
 تاژدینی ده به خشی یاری یاره
 دلداریه کی پاک بکه به پیشه

چی نویسه و برچی نویسه؟

پسپوری و ته ی به نر خو کرمول
 بیهوشنه و تار په رینه په سته
 سه رخوش بووه هاته ران ده بیژی
 دیوانه یی باده بیر بلاوه
 وه ک دهنگی نه بیکه دهنگی نایه
 گهر شوری بخانه سینگی گویدیر

ئە ی گو یگری ژیر و زیت و پیتول
 خانی له م یی ئەوینی مه سته
 سویراوی به شیرنی ده چیژی
 نازانی که تیره یان تراوه
 هه رچیکی که پیت ده لی هه وایه
 بی چی نه خوشه دهنگی بلویر

ررواله : ظاهر . کوور : قوول . تیر : خهست . تراو : شل .

له نامه يه دا به چه شنی مندا
 هه چيكي ده سم كهوت متو مور
 هينديكي چروو كه هيندي چيروك
 زاراوه يي بوتی يانو گوران
 كوم كرده وه گش درشتو وردی
 پوو چيشی هه يه و پرو به كا كل
 پروامه گه ليكي دل په سندن
 ئاواتی دلم چبو له مانه ۰۰؟۰؟
 جواتر له هه مو شتيك ئه وينه
 گيانی كه ئه وينی بوته مايه
 وه كروژه ئه وين به تيشكه روونه
 هه رری رهوی روی ده لای خودابی
 گيانو دلی سهخت و رهش له ئاسن
 توزيك له ئه وين به سه رسا كه
 هه ردل كه ئه وين بكا به پيشه ی
 گه نجينه يی رازی بی نی یازه
 هيچ كهس نی به بی به شی ئه وينی
 دوو تيره يه چی له سه ر زه مينه
 يهك چاو ده بر ريته سه ر كچولان
 ئه و گه وه رری دل ده دا به ماچی
 خوررایي له ده ستي دهر ده مين
 ئيديش به هه وا به هه شتي ده كری
 خوالای وي له كولكه بوته چه رچی
 جاهه ركه له وانه يان له مانه

چون تازه ده كه و نه سه رگرو گال
 بورو كه وه زه ردو رهش سپی و سور
 هيندي شررو روته ده سته يهك كو ك
 ويژه ی مو كوريو لورانو سوران
 هونيومه به به ندو باوی كوردی
 بی جيشی هه يه و شتی له به ردل
 پروانه ده زانی زوری په ندن
 ده رخسنتی رازی دلته رانه
 دلداري به هه شته بينه ژينه
 وهك ئاوينه يه و خودا نومايه
 خاوين كه ره وه ی دل و ده روونه
 بايو به ئه وينی شاره زا بی
 ئاوينه ده بن ئه وين بتاسن
 پاش توزی بنوره زیری پا كه
 دلداري بگا به پنج و ريشه ی
 كارسازی له لایه كاری سازه
 كه متر هه يه زور به كه م نه بينی
 يهك چاوی له ژينه يهك له دينه
 بازاری نه ديوه چوته چولان
 پبی وایه به هيچی ديكه ناچی
 كوشكيكي به پوو شكه لی ده سين
 فيزيكي ده گاتی ده ستي ده بری
 ده يداتی به هه شت به ريش و پرچی
 بی ريه ره كويره ری نه زانه

بين : هه ناسه و نه فه سه . كه وه : شين . فيز : كير ، ده عيه ،
 خوبه زل زانين . هه ركه : هه ركه س .

له ژيانی ده ته کنه وه و که چووشن بیچاره به جاری دم له پووشن

ورده کار به کی دهر ویشانه

مه یگیر بده پیم مه ییکی کونه
ثم رایهل و پوو چین و ته ونه
ژینمان له به را سه ریکی به رگه
هرمانی که دیته بهر نه مانه
نه ستیره وو مانگ و روژ له به رزی
هیندیکی گران و هیندی سوو که
دهز گایه کی جووانه ریک و پیکه
عاسمانی به روشنی و زهوی شین
وهک مایه پی ژینی خوش نه مانن
ئاگر وه کوژی ههوا هه وایه
عاسمان که گه رو که ناش ده گیری
نیژ راوی له بن گلا که مردوون
هر لاش و سهرن ده ویوه دهرژن
ثم جاره ده شیلدرین هه ویرن
توش بوونه به دهردی داتولیوی
فرموویه خودا: که ده چنه ئاور
ئهو گیانی که پاک و پاک سروشتن
جوت بهنده به تاییه تی هه لینی
دهرزیت و بلاوده پی له بن گل
بهر ده گری هزاره وه ندی پیشو
بیژنگه ژیان جیهان وه کوو که و
بهرداشی خلینه وو ددانان

مرو: بنیادهم . هه لینی: هه لیگری . کهو: بیژنگی کون گه وره .

يانیژدهیه لیوو زاره ئاشه
 رزگار بوو که له مگه رو گهزه شدا
 گا، کیشه ری ژوری رای ده کیشی
 جاریکی له قووت ده ریکی بهنده
 ته ندووری ورگ ئهوی ده پیژی
 خاوینی هموی ده چی به ره و ژور
 کیهی گه لی باشه باجی یا بن
 دابهش که ری گه رم و ساردی ناولهش
 ره نگ ریژی له شان به مانه چه ند جوور
 دل شووشه یه جهر گه بوته پالوین
 هیچ پووش و په لاشی تی نه چوو بی
 هیشتا ده یهوی هه تا ده گاتی
 جاریکی بلقیدا له ناو+
 هیزی له گی یان ده بی بسینی
 بیده نگه هه تا له مالی له شدا
 گه ره به و له شه وه خرایه بن گل
 بارانی به زه ی خودا بیاری
 په لك و گولی لی ده بن به سه ره پووشی
 ئه و میوه که باش بگا له پاشا
 گه ریچی دهستی پاکی پاکی
 جی بدری له باره گا دروسته
 ئه م جووره به زرخن و نه یابن
 چی کاله له به ره هه وا ده مینی
 باشتر ده گه هن هه یا پترمان

هه ره چه رخ و خولیکو وردو خاشه
 دابهش ده کری به هیزی له شدا
 گا، گیره بی ده یکوشیت و دیشی
 جاری به هه لینه ری بلنده
 هه رچی خت و خاله لی ده ریژی
 پیسایی ده ریژنه جی یه کی ژور
 هه ره ئابی ئه ویش له گل یه کا بن
 چی بوچی ده بی له ویی ده دا بهش
 هه ندایمی و هره نگ ده خا ده رو ژور
 روون بیته وه خهسته باده بی خوین
 ئابی به گری و گلوو گلوو بی
 بتکیته وه تاوی بوکلی کاتی
 جاری به ژیندری له ناو
 تاگیان هه یه وا ئه ویش ده مینی
 ئاوانی نه هاته جی له مه شدا
 دوو باره به شینی دیته سه ره چل
 ئه و سه وه زه ده بی به شه نگه داری
 به ره ده گری به میوه بی ته رو خوش
 بو دیاری ده چیته مالی پاشا
 دووری خه نه وه له توزو خاکی
 میویکی به نازو خوشه ویسته
 که م هه لده که ون شتیکی و ابن
 پیویسته که گه رمی بیگه مینی
 چاویری کرین له میش و کرمان

بهه ژیندری: بزیندری، رای تله کینن، ده گه هن: ده گهن، هه یا: هه تا.

په روه رده كړين به تيشكى ديني
 نه وسائو هوى زور پوخت گه يشتن
 تا دانه كون له پويى به رزي
 تا دانه ته كين له فيزو مينگه
 زور پانو فلچ دهن له ريدا
 ريك ليكي دده دن سه رو به رو ناو
 نه و ميوه نه گهر ره گيكي كاله
 نشان ددري به پيري مه يخور
 هم جار ده كړته ناو به روشي
 تيشكى به زه يى خوداى بگاتى
 پوختايى به سه ريه كا بتاوى
 نه و تينه گه ليك به هيزو توندي
 نه و هلمه يى له چلكني دوور
 له وژوره پليكه ناوى روت بوون
 گهر ماكو ره گز هه مووى توواوه
 جى دهشتى نه بوونى دلگوشايه
 ديسانوه جى له ده فري ته نگه
 نه و موى كه به رهنكي سوورو ناله
 نه و هيسته نه گه يوه ته گه يشتن
 تابونى له بوونو ماني مابى
 تاره نكي هيه نه بوته باده
 هانت گهره كه ؟ به رى نه مانه
 تاماوه له به ننده دا وشه ي « من »

وى يان كه وى تاوى خو نه ييني
 وا دا ده ورن نه گهر درشتن
 تا دانه نه وينه ريكي عه رزي
 رى يان نيه بچنه سهر گوشينگه
 ده فليقنه وه له ژيري پي دا
 خويناوى دلان ده بيته خوشاو
 خوشاوه كه تفته ترشه تاله
 پيوسته كه خوى بدا هلو نور
 گهر مابى ددوى هه يا ده جوشى
 تيني له شكوهى خوى بداتى
 ماكو ره گزي له ناو ده راوى
 بوكليندري هلمى لى بلند يى
 بى توزو هه وا بچى به ره و ژوور
 ده تكينى له وى دلويى دل روون
 به و بونه به شي له بوون براوه
 نامينى له ويش هه تا هه تا يه
 نه مجاره له وى نه بو نه ره ننگه
 ره نكيكي ده داته ناو پياله
 رزگار نه بووه له ترسي رشتن
 بوكوررى خودا نمودى نابى
 چه و ساني به هيچه ره نه باده
 ماو نه و كه سه يه له خوى نه بانه
 بى دوسته له خوى دهبى به دوژمن

گوشينگه : جيگه ي گوشين . به روش : ديزه ، مه نجهل . ماك : بنيچه ،
 ره گز ، نه سل . له و ژوره پليكه ناوى روت بون : وانا : له و بلينده پله يه كه هه يه
 ناوى پلى (ته جريد) ه نه مه له ته ريقه ت دا مريد پله پله سهر ده كه وى تاده گله
 به خودا . نه بون : فه نا . كور : مه مجلس .

دلدارى ددگاته باره گای یار
 ئەم ریگهیه سهخته بومه نابى
 ئەى خوییه دهزانی ئیسه کویرین
 دهریای بهزه بیت دهدا شه پولان
 چاوساغى بهزه ییه کهت بنیره
 تهم با بره وى له سهردلى ژار
 فاسینی که بومه بوته یاسا
 دلان بখে دهر له بهد گومانی
 باوهر هیه لام و توش ده تاسم
 زور دل به نیازی باره گاتم
 گرتوو تهم و خوت کلیل به دهستی
 ئەم ژین و نه مانه لهم جیهانه
 تاپویه له تو به تان و پویه
 چاوت نه له کاری چاکه یان چهوت
 زور نوێژ کهرى پاکی ریبى خودا گر
 زورى به گونا له کاتی مهرگا
 گهر بهخته وهزه و کهره نچه رویه
 ههر روژی بهرى ههلت بژاردن
 پال پیوه نه ریشى له مپه ریشى
 سه ریشکيه که ده اوه پیمان
 ماوین و بهزه ی خودا بى یار
 برروای به خودا بى و بهسى بى

ددرچووبى له ودهنده قورتى دژوار
 ریه ر له بهرى مه گین خودابى
 تو به رزی یو ئیسه چاو له زیرین
 سه رگه رمى مه لهم له کویره گولان
 تاریکه شهوم چرا بدیره
 بینام که ره وده به شوقى دیدار
 ههر دوو دلى یه و گومان و لاسا
 شانمان ده ئه وینى راسته قانى
 له و پیوه که ساس و گیز و کاسم
 چیکه م ؟ نه به خومه ده سته لاتم
 ریگه م بده بیمه تو په رستی
 ههر چه ندی که ئاشکرا و نیهانه
 تاریکی یو روشنى له تویه
 به خشین به به هانه یه و به ریکه وت
 روو بینه کی کردو که وه ته ئاگر
 ده بیه خشی یو ریبى ده ده ی له ددرگا
 سه ررشته هه مووی به ده دستی تویه
 چى بوچی ده بوو به وت سپاردن
 گومرا که رو رى نیشانده ریشى
 ئەو نه و سى چنوک رفاندی لیمان
 ههر هینده یه چاره بو گونا هکار
 ههر چه نده فردهش که مایه سى بى

یاسا: ریوشوین، قانون. شانمانده: نیشانمانده. روینى: ربابى.
 چنوک: بهغیل، حهسود. فره: زور، گهلیک. زهحف، پر، زوربه.

بایستی په رستی لی بترسی ریوشوینی له پیاوی ژیر پرسی
 نه و ری که ده و یژنه نیمه بگرین خومان ته گرین هه یاکه ده مرین
 چاومان له به زه ی خودا بدورین نه و مان بی له ناگری به دورین

سکالایه که له گهل بنووسه که یدا

ئهی سواری له راستی پیاده دلداری پهری ده لووس و ساده
 خویژی هه ژارو سهر دم بهر خو جادو گهرو گه پدهرو به داهو
 هوزانی به گفتی سه رزمانی شیواوی له شیوی ری نه زانی
 تاشیو سهری روو ره شی زمان شرر والا دلو دهم پری جررو ورر
 وه که تو چه نه وهر بی هه ر بنووسی زاری شلو گول ده بی وده خوسی
 بهس نامه به ناوی بسک و خالان رو رهش بکه ، به رده وان خه یالان
 نوسینی فره ی منال چدینی ؟ خوی ده یدرری وازی لی ده هینی
 جوانن خه تی وردو ناسک و کهم نه که بگری بهری هه یف مژو ته م
 خه ت کاتی که زبرو زورو بوره شور او ه خه تی جوانی شوره (۱)
 خه ت جوانه ته نک له لیوی لاوان نه که به رگنی په سته که کول او ان
 دل خوش که ره گه نده موو له روی یار نه که ریشی وه کو گوریس و هه وسار
 ئیوا هه یه دل ده خاته گه شکه ههن ده یکه نه کوینه کون و ره شکه
 دهم تیژو په لو زمان در یژی یه کجار چه نه بازو چه لته بیژی
 چیشتی که هه همیشه بیته ریزی خوشیش بی مروقی لی ده بیزی
 گه وه هر چیه بی نرخ که نابن ؟ زور نابن وزور کهم و نه یابن
 تو ، کی کری نوو کی تو بیینی توو کی هه یه بوت نه ئافه رینی
 به دره وت و به که وت و چه وت و لاری به دکاری نه یاری ناله باری

پهری ده لووس ، (زاراوه ی مه نگورانه) . واتا : پهری لوس . داهو : فیل ،
 گهر ، گزی . هوزان : زورزانا . بنوس : قه له م . (۱) واتا : سویراوه خه تی
 جوانی ده شواته وه . کولو : لباد ، نمه د . کون : چادر ، ره شمال .

شیت و سه ررو - وهه لهو گلوکی
 هیندهی ساری توم په راندو تاشی
 با به س بی گزه و جنیو فروشی
 دهس به زده له کاری هیچ و پوچت
 له م چهپ گه ری پت ببه په شیمان
 له پریکی بنوسی وا زه بهر دهست
 کیشای له زمانی شیری دو دم
 گهی قامکی توستم ملی دا
 وهك هه زده ری هاته سر وهرامه
 خوت گیل و نه زان و گوی نه بیسی
 پیری تو گه رندو به ره داره
 نه م خسته ساری شتیک له مهر خوم
 قامیشی کلبول ، له قامیشاوا
 گویداری مه لی چه له نگو خوشده نگ
 له و چیگه به زور دهرت په راندم
 له و ساوه برام له ژین و مانم
 تیخی تو سه روینی بریوم
 پیچاته سه رم هه وای نه وینی
 چاره م ره شه دل به ژان و تاسه م
 گه و به ندو قه فم به تینی ناخان
 چه و کون له له شم کرا سه رو ژیر
 توهاتی دهمی به دم - ده مانت
 گیرا به مه کورری به زم و ناهه نگ
 گا ، دم که یه سازی پاتشاهان

شهرت نینه بی
 هه رتووشی گوناوه
 ره نگلی بده باه
 بهس بارکه له من گ
 به شکوو بره وی به
 بو کیشه له گه له مه که م
 روسته م بووه سواری ره مخ
 شل بوو له سلی و تلی
 خانی به سه دل له تو به رس
 تو هه رچی کوتت نهوم نویسی
 گفتی تو که چهوت و نا له باره
 من به سته زمان له بهر دهسی توم
 ده ژیا م شل و مل له شینک و ناوا
 دلداری گه لی چلی شلو شه نگ
 بهرگه و شمه کت له بهر دراندم
 ناواره کرام له نیشتمانم
 تالاوو ره شاو کرا بژیوم
 سو و تام و ه کومم به دهردی زینی
 برش و ره شی دوو که لی هه ناسه م
 کون کون بو هه موو له دهر دو داخان
 دهرچووم له بنووس و بوومه بلویر
 چی به ندی دلم هه بوو پساندت
 ریک خستن و فوو له تو له من ده نگ
 گا ، رهش که ری رو پهری گوناهان

(۱) فه دی : آبرو ، فهیت ، تلی : قامک - تل دان : ره ت بردن .

لالو کپو دنگ بلاو کهری توم
 نهی ژهن نه بی دمبه گم دراوه
 ههرکاری له چاره نووسی کونه
 دهستیک هه یه ژبو که وان ده کیشی
 تیریکه له تو کشا که وان
 چپروکی وه کو نهی و بنوسه
 هی تویه که راسته یان درویه
 لیت فیرنه بووایه چی ده زانی؟!
 سووچم چیه؟ خوزگه نهن ده ناردم
 گیره سه ره تای نهویش له لای تو
 گیراوه له په نجه تا سه ره و ژیر
 ری سوودو زیانی خوی نه زانی
 ئاوازی ده داوه له هه وایه
 هه وایای به ته نیم نه توی خودایه
 ژیر باری گرانی شهرم و نه نگم
 سی ساله گونا هی خوم ده نووسم
 مژوو له هه زارو شییست و یک بو
 پیشهنگی به ره ی گونا کارم
 بوچا که هه زاری با به دهستم
 له برانه وه شا بگی به هانام

دیلی به زده سی توم
 ی که ی ده مم گه راوه؟
 س نه سه ره به خونه
 یه تیر برینی بیشی؟
 به نه تو ده زانی خانی
 سه یان زمانی لووسه
 دلی نه که به دهستی خویه
 که دات ده دا زمانی
 به هه له کاری یه ت سپاردم
 ریشکی به کم هه یه به لای خو
 هینده ی چپنوس بو و چلویر
 بی سه ره ده گه را سه رو زمانی
 بلویر بو و چلونی لیت بدایه
 هه رچه نده پهری سپیم سیایه
 روپهر گه لی روره شن له چه نگم
 به دخووم و له راسته خوم چکوسم
 گه هاته سه زه وی مه ریک بو
 یستا به ته من چلو چوو ارم
 مه ست بووم و نه زانی پیلی بهستم
 وه که دات له نه وین به ری تووانام

= (مه موزینی خانی لیره دوا یی هات) =

چیت : قامیش . چیتم : قامیشم یان چی توم؟
 به لای خو : به خه یالی خوم .
 سیا : رهش . وه که ده لین سیا چه مانه یان قیرو سیا .
 چکوس : ده ست رژد ، و ، خویری .